

Utlendingsdirektoratet
Norwegian Directorate
of Immigration

Utlendingsdirektoratets årsrapport for 2022

Utlendingsdirektoratet

Innhold

1	Leders beretning	5
2	Introduksjon til virksomheten og hovedtall	7
2.1	Organisering av virksomheten	8
2.2	UDI i 2022 - hovedtall	9
2.2.1	Utvalgte nøkkeltall i UDI 2020–2022	9
2.2.2	Nøkkeltall fra årsregnskapet.....	10
2.3	Bevilgning etter post	11
3	Årets aktiviteter og resultater	12
3.1	Overordnet omtale av måloppnåelse i 2022.....	12
3.1.1	Søknader om tillatelse som faglært	14
3.1.2	Sesongarbeid.....	15
3.1.3	Familieinnvandring	15
3.1.4	Økning i antall enslige mindreårige asylsøkere (EMA).....	16
3.1.5	Økning i antall asylsøkere	20
3.1.6	Fortsatt mange søknader om statsborgerskap	21
3.1.7	Sakstyper med vesentlige endringer	23
3.2	Ukraina-situasjonen påvirket hele UDI	23
3.2.1	Regjeringen innfører ordning med midlertidig kollektiv beskyttelse for fordrevne fra Ukraina.....	24
3.2.2	Brukerne har fått raskt svar på henvendelser om situasjonen i Ukraina	24
3.2.3	Registrering av asylsøkere med kollektiv beskyttelse	24
3.2.4	God effekt av Nasjonalt ankomstsenter	25
3.2.5	Robotisering og automatisering av søknader om beskyttelse fra Ukraina.....	26
3.2.6	Mottak og innkvartering	27
3.2.7	Innføring av ordning om midlertidig alternativ mottaksplass (MAMOT)	28
3.2.8	Bosetting og bosettingsforberedende arbeid	28
3.2.9	Ukrainere tar i bruk e-ID	29
3.2.10	Assistert overføring fra Moldova	29
3.2.11	Medisinsk evakuering - Medevac	30
3.3	Bedre sakflyt i utlendingsforvaltningen.....	30
3.3.1	Heldigitale, oppmøtefrie tjenester	31
3.3.2	Forutsigbar saksflyt til UNE	31
3.4	Utvikling, digitalisering og effektivisering.....	31
3.4.1	Modernisering IT av utlendingsforvaltningen	31
3.4.2	Modernisering av person.....	32
3.4.3	Digital skjemaløsning for registrering av asylsøkere	32

3.4.4	Schengen IKT – internasjonal portefølje.....	33
3.4.5	Nye måter å møte brukerne.....	33
3.4.6	Chatbot	33
3.4.7	Proaktiv veiledning - effekten av å informere i forkant	34
3.5	Tilbakekall.....	34
3.5.1	Status og utvikling av tilbakekallsporteføljen	34
3.5.2	Opphørs- og tilbakekallssaker etter utlendingsloven § 37.....	36
3.5.3	Utviklingen i saksbeholdningen av saker om tilbakekall.....	36
3.5.4	Kvalitetsarbeid/læring fra tilbakekallssaker	37
3.5.5	EØS	37
3.5.6	Saksbehandlingstid for søknader om oppholdskort til tredjelandsborgere etter EØS-reglene	38
3.6	Beskyttelse	40
3.6.1	Uttak av overføringsflyktninger	40
3.6.2	Hvordan UDI jobber med uttak, et innblikk fra Rwanda	41
3.6.3	Arbeid med barnets beste	41
3.6.4	Aldersestimering	41
3.6.5	Engangsløsningen for utlendinger med mer enn 16 års oppholdstid i Norge ...	42
3.7	Retur.....	42
3.7.1	Tilbakevending	44
3.7.2	Europeisk samarbeid.....	44
4	Styring og kontroll i virksomheten.....	45
4.1	Nye måter å styre, lede og jobbe på	45
4.2	Mål-, risikostyring og internkontroll.....	45
4.3	Balanse mellom drift og utvikling.....	46
4.4	Porteføljestyring.....	46
4.5	Anskaffelser og kontraktsoppfølging	46
4.6	Internkontroll i mottak	47
4.6.1	Systemet for saksbehandling, økonomi og logistikk (Mot)	47
4.6.2	Ytelser til beboere i mottak.....	47
4.6.3	Kontroll av akuttinnkvarteringer	47
4.6.4	Kvalitetsmålinger.....	48
4.6.5	Praktisering av EØS-regler i UDI (oppfølging av Blindsoner-rapporten).....	49
4.7	Sikkerhet og beredskap	49
4.7.1	Sikkerhetsstyring.....	49
4.7.2	Informasjonssikkerhet	49
4.7.3	Personellsikkerhet.....	50
4.7.4	Fysisk sikkerhet.....	50

4.7.5	Reisesikkerhet.....	50
4.7.6	Akutt beredskaps- og kriseledelse.....	51
4.8	Personvern.....	51
4.9	Internrevisjon.....	51
4.10	Saker fra Sivilombudet.....	52
4.11	Konsulenter - fellesføring.....	52
4.12	Øke antall lærlinger - fellesføring.....	53
4.13	Aktivitets- og redegjørelsesplikten.....	53
5	Fremtidsutsikter.....	54
6	Årsregnskap.....	56
6.1	Ledelseskommmentar til årsregnskapet 2022.....	56
6.1.1	Formål.....	56
6.1.2	Bekreftelse.....	56
6.1.3	Vurdering av vesentlige forhold.....	56
6.2	Årsregnskap.....	59
6.2.1	Revisjon.....	59
6.2.2	Prinsipper.....	59
6.2.3	Bevilgningsrapportering.....	59
6.2.4	Artskontorrapportering.....	59
6.2.5	Noter.....	60
7	Oversikt over omtale av rapporteringskrav.....	73
8	Figur- og tabelloversikt.....	75
9	Vedlegg.....	77

1 Leders beretning

2022 har vært preget av flyktingankomstene fra Ukraina, generell vekst i antall øvrige saker og arbeid med å videreutvikle UDIs organisasjon. Evnen til fleksibilitet og til å snu seg raskt rundt, har blitt stilt på prøve. Kapasiteten har også vært hardt presset.

Det store antallet flyktinger fra Ukraina var en oppgave det ikke var planlagt for og som særlig de første månedene satte beredskapen på prøve og krevde omprioriteringer av kapasitet. Vi er likevel fornøyde med at vi sammen med politiet, IMDi og andre aktører raskt klarte å håndtere de ulike aspektene ved situasjonen på en tilfredsstillende måte. Flyktinger fra Ukraina vil høyst sannsynlig fortsette å kreve oppmerksomhet i hele 2023.

Generelt har saksinngangen til UDI økt på nesten alle områder samtidig. Dette har satt kapasiteten under sterkt press. På den positive siden har antallet behandlede saker gått klart opp. På mange områder har det vært tilstrekkelig til å unngå ytterligere økning i restansene, men restansene var likevel altfor høye i utgangspunktet, og utgjør en stor utfordring. På to områder, statsborgerskap og beskyttelse, har restansene økt betydelig.

Etter lovendringen om dobbelt statsborgerskap fra 2020 har saksinngangen økt markant. UDI mottok 50 000 saker i 2022. Til sammenligning var antallet i underkant av 20 000 i 2018 og 2019. Selv om vi har automatisert en del enklere saker, har kapasiteten vår ikke vært dimensjonert til å ta unna den store økningen. Det fører til at mange søkere må vente lenge.

Antallet søknader om asyl (utenom Ukraina) økte betydelig sammenlignet med de siste årene, og var i 2022 på det høyeste nivået siden 2015. Rundt to tredjedeler av ankomstene kom i andre halvår. Det skaper et behov for å styrke asylsakkapasiteten. Ankomsttenden i Norge sammenholdt med asylankomstene i mange europeiske land, kan indikere et behov for å forberede oss på en ytterligere økning, men på dette området er mye usikkert.

Vi hadde god kontroll på kapasiteten i mottakene gjennom 2022. Det var i perioder en stor overkapasitet på grunn av usikkerhet knyttet til behovet for innkvartering av ukrainske flyktinger. Overkapasiteten er i stor grad tatt ned. Behovet fremover vil påvirkes av særlig to forhold. Det ene er ankomstene av asylsøkere utenom Ukraina, siden de som får individuell asylbehandling har vesentlig lenger botid i mottak. En annen viktig usikkerhet er kommunenes fortsatte kapasitet og tempo når det gjelder bosetting av flyktinger fra Ukraina. Det er også grunn til bekymring for at flyktinger med store hjelpebehov ikke blir bosatt i tilstrekkelig grad.

Fra starten av 2022 gjorde UDI endringer i organisasjonsstrukturen med sikte på å styrke arbeidet med helhetlige arbeidsprosesser. Viktigere enn selve strukturen er at vi har satt kontinuerlig utviklings- og forbedringsarbeid i system på en helt annen måte enn før. Forbedringsarbeid er ikke noe nytt i UDI. Forskjellen ligger i systematikken, at hele organisasjonen trekkes inn og erkjennelsen av at dette må sette seg som en del av organisasjonskulturen for at det skal gi effekter over tid. Vi styrer nå etter høyest mulig flyteeffektivitet i hele utlendingsforvaltningen, og mener at en slik tenkning er det som gir best resultater innenfor de rammebetingelsene vi ellers har.

Arbeidet med å forberede en basismodernisering av IKT-systemene i utlendingsforvaltningen, har stått sentralt gjennom hele 2022. For UDI er det viktig at selve basismoderniseringen kommer i gang så tidlig som mulig.

Foruten alt potensialet og gevinstene en mer moderne IKT-plattform gir mulighet for, er det også tidskritisk å komme i gang fordi eksisterende systemer er sårbare og ustabile, og har en begrenset gjenværende levetid. UDI legger derfor stor vekt på å være klar til å gå i gang så snart nødvendig finansiering er på plass.

Oslo 28. februar 2023

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Frode Forfang', enclosed within a thin black rectangular border.

Frode Forfang
direktør

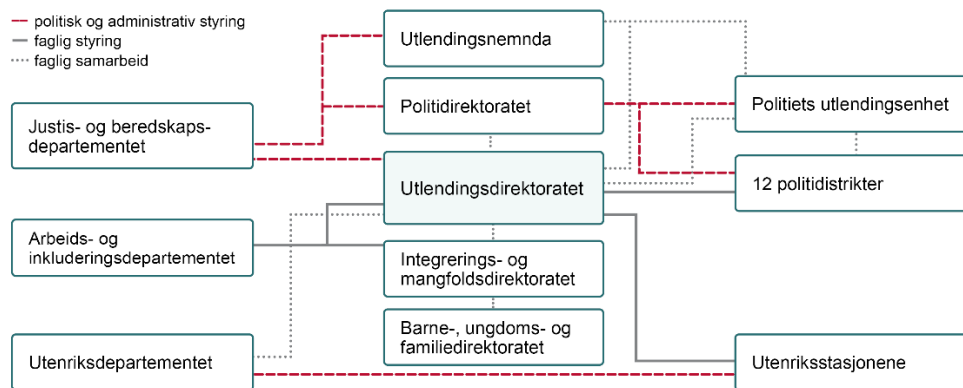
2 Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Utlendingsdirektoratet (UDI) er underlagt Justis- og beredskapsdepartementet (JD). Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) deltar også i den faglige styringen av UDI.

Siden opprettelsen av UDI i 1988 har direktoratets samfunnsoppdrag vært å gjennomføre regjeringens innvandrings- og flyktningpolitikk. UDIs hovedoppgave er å behandle søknader etter utlendings- og statsborgerloven og være fagorgan på utlendingsfeltet.

UDI er den sentrale virksomheten i utlendingsforvaltningen, og vi samhandler tett med andre virksomheter som har en rolle i utlendingsforvaltningen, eller som vi er avhengig av å samarbeide med for å levere effektive tjenester. Politiet, utenriksstasjonene, Utlendingsnemnda (UNE), NAV, Skatteetaten, kommunene, driftsoperatører for asylmottakene og frivillige organisasjoner, er blant de vi må samarbeide godt med for å lykkes med oppdraget vårt. At brukerne våre skal møte en enhetlig offentlig forvaltning er et viktig strategisk mål for UDI.

Figur 1 UDI sett i sammenheng med de andre aktørene i utlendingsforvaltningen per 1. januar 2023

Brukerne våre er alle som søker om ulike former for opphold i Norge. De søker om besøksvisum, familieinnvandring, oppholdstillatelser for å arbeide og studere, statsborgerskap, permanent oppholdstillatelse og reisedokumenter. Vi behandler søknader om beskyttelse både fra asylsøkere og overføringsflyktninger. Vi fatter også vedtak om bortvisning og utvisning, og vi tilbakekaller tillatelser når det er grunnlag for det. Videre har vi også ansvar for at alle asylsøkere får tilbud om et sted å bo mens søknadene deres blir behandlet, og vi bidrar til å finne gode returløsninger for dem som må reise tilbake til hjemlandet sitt. UDI forvalter og videreutvikler IT-løsninger som også blir brukt av de andre virksomhetene i utlendingsforvaltningen.

Oppsummert er vårt oppdrag å

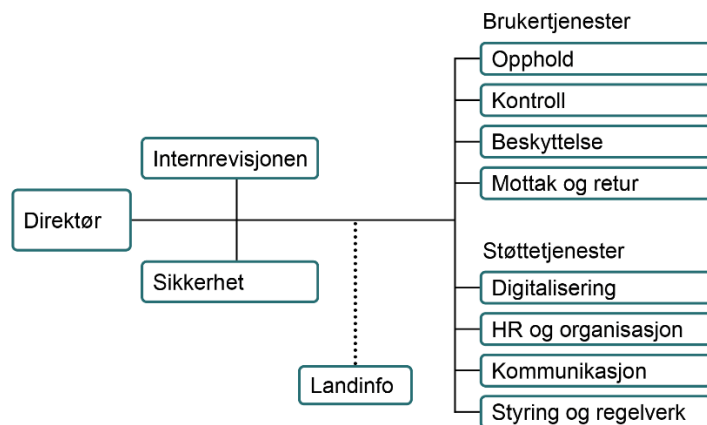
- legge til rette for lovlig innvandring
- gi beskyttelse til dem som fyller kravene
- gi tilbud om innkvartering til asylsøkere
- ha omsorgen for enslige, mindreårige asylsøkere mellom 15 og 18 år
- hindre misbruk av innvandringsregelverket
- bidra til raske returer av personer uten lovlig opphold
- gi faglige innspill til utviklingen av innvandrings- og flyktningpolitikken
- ha ansvaret for utlendingsforvaltningens felles IKT-systemer, og datautveksling med andre offentlige instanser
- ivareta forpliktelsene vi har til EU/Schengen

2.1 Organisering av virksomheten

UDI har hovedkontor i Oslo og regionkontorer i Narvik, Trondheim, Bergen, Kristiansand og Gjøvik, samt driftsoppgaver på Nasjonalt ankomstsenter i Råde.

Fra 1. januar 2022 har vi ny organisasjonsstruktur som skal støtte opp under nye måter å styre, lede og jobbe på. Les mer i avsnitt 4.1.

Figur 2 UDIs organisasjonskart

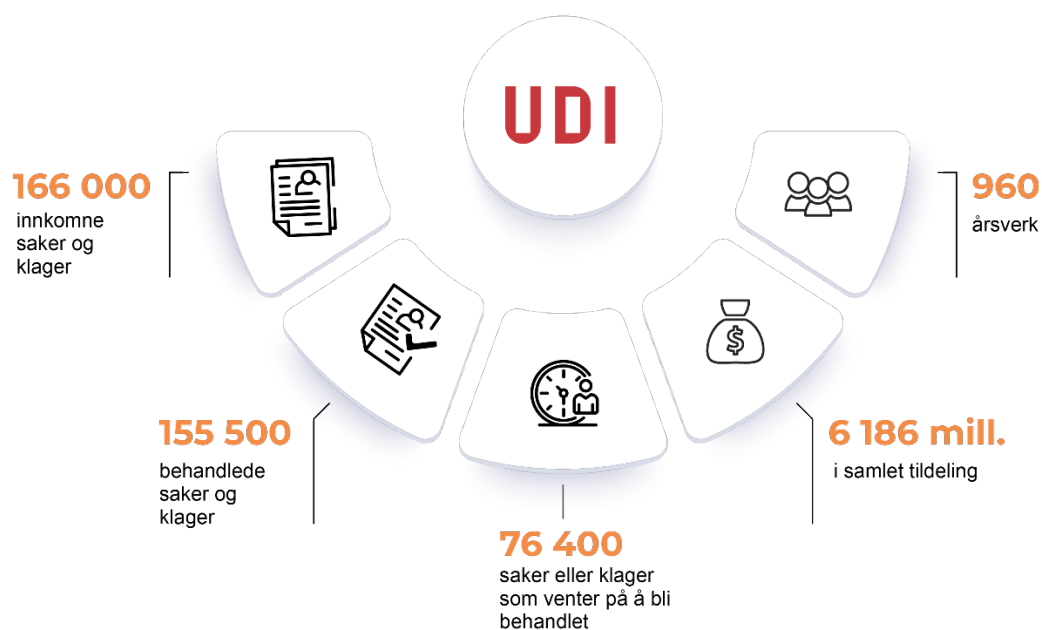

I UDI er vi organisert rundt brukeren og brukerens behov. Vi skiller derfor mellom brukertjenester og støttetjenester. I brukertjenester jobber de som leverer tjenester direkte til brukerne våre, mens de som jobber i støttetjenester støtter brukertjenestene i dette arbeidet. Støttetjenestene har i tillegg en oppgave knyttet til direktoratollen.

Ledelsen i UDI består av direktør Frode Forfang, direktør for Kommunikasjon, Ingeborg Grimsmo, direktør for Beskyttelse, Wenche Fone, direktør for Opphold, Karl Erik Sjøholt, direktør for Kontroll, Kjersti Trøseid, direktør for Mottak og retur, Borghild Fløtre, direktør for Styring og regelverk, Stephan Mo, direktør for HR og organisasjon, Anne Vibeke Hellandsjø og direktør for Digitalisering, Dag Anders Brunstad.

2.2 UDI i 2022 - hovedtall

2.2.1 Utvalgte nøkkeltall i UDI 2020–2022

Tabellene viser utvalgte nøkkeltall de siste tre årene¹.

Tabell 1 Antall asylsøkere og nøkkeltall mottak

Nøkkeltall	2020	2021	2022
Asylsøkere totalt	1 386	1 656	40 014
Kollektiv beskyttelse	-	-	35 095
Ordinær	-	-	4 919
Enslige mindreårige asylsøkere totalt	89	181	1 224
Kollektiv beskyttelse	-	-	530
Ordinær	-	-	694
Antall mottak ved utgangen av hvert år ²	23	31	85
Gjennomsnittlig antall beboere i mottak	2 328	1 870	7 509
Alternativ mottaksplass (AMOT)	174	204	5 552
Antall reist med assistert retur	127	127	89

¹ Tallene i denne rapporten er hentet ut fra en dynamisk database og vil derfor kunne påvirkes av endringer og etterregistreringer, og de vil kunne avvike fra tidligere års innrapporterte tall. Dette gjelder for samtlige tall i alle kapitler.

² Tall viser antall mottak og underliggende avdelinger ved utgangen av hvert år. Tallene for 2020 og 2021 avviker fra årsrapport 2021 da det er vedtatt endring i måten å telle mottak på.

Tabell 2 Antall behandlede saker og klager

Antall behandlede saker og klager	2020	2021	2022
Asylsaker totalt	2 360	1 779	36 538
Kollektiv beskyttelse	-	-	33 541
Ordinær	-	-	2 997
Overføringsflyktninger	3 099	4 096	3 440
Tilbakekall	3 022	1 831	2 350
Statsborgerskapssaker	21 580	45 210	42 966
Oppholds- og andre saker	52 711	50 461	70 258
Totalt	82 772	103 377	155 552

Tabell 3 Antall ubehandlede saker og klager

Antall restanser	2020	2021	2022
Asylsaker totalt	727	949	5 770
Kollektiv beskyttelse	-	-	1 331
Ordinær	-	-	4 439
Tilbakekall	3 229	3 452	3 404
Statsborgerskapssaker	21 684	27 653	35 448
Oppholds- og andre saker	23 302	30 347	31 754
Totalt	48 942	62 401	76 376

2.2.2 Nøkkeltall fra årsregnskapet

Tabell 4 Nøkkeltall fra årsregnskapet 2020-2022

Nøkkeltall fra årsregnskapet	2020	2021	2022
Antall årsverk ³	864	896	961
Samlet tildeling Post 01 Driftsutgifter (mill. kroner)	1 038	1 131	1 305
Utnyttelsesgrad Post 01	97 %	100 %	93 %
Utnyttelsesgrad Post 01–29	95 %	97 %	91 %
Samlet tildeling post 01–75 (mill. kroner)	2 269	2 210	6 186

³ Antall utførte årsverk er definert i Statens personalhåndbok PM-2019-13: Definisjon av utførte årsverk. Den store økningen i årsverk fra 2021 til 2022 skyldes i hovedsak midlertidige ansatte til å håndtere Ukraina-krisen.

Nøkkeltall fra årsregnskapet	2020	2021	2022
Driftsutgifter post 01 (mill. kroner)	1 010	1 134	1 203
Lønnsandel av driftsutgifter på post 01	71 %	68 %	69 %
Lønnsutgifter per årsverk (kroner)	825 713	863 396	874 480

2.3 Bevilgning etter post

UDIs samlede tildeling (post 01-75) utgjorde 6,186 mill. kroner i 2022. Vi viser til kapittel 6 og vedlegget «Regnskapsrapporten» for nærmere forklaringer og vurderinger av vesentlige forhold ved årsregnskapet.

Tabell 5 omfatter midlene som er stilt til disposisjon for UDI gjennom tildelingsbrevet 2022 med tillegg. Bevilgninger som er disponert og regnskapsført av JD er ikke med.

Tabell 5 Totaloversikt kap. 490 Utlendingsdirektoratet. Tall i tusen kroner

Kapittel.post	Tildeling 2022	Regnskap 31.12.2022	Regnskap i prosent av tildeling	Mer/ mindre-utgift
490.01 Driftsutgifter	1 304 892	1 213 761	93,02 %	-91 131
490.21 Spesielle driftsutgifter, asylmottak	3 717 001	3 704 471	99,66 %	-12 530
490.22 Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	9 141	8 022	87,76 %	-1 119
490.23 Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling og migrasjon	8 203	6 741	82,18 %	-1 462
490.45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	192 400	71 124	36,97 %	-121 276
490.60 Tilskudd til vertskommuner for asylmottak	622 082	606 041	97,42 %	-16 041
490.70 Stønader til beboere i asylmottak	185 185	179 882	97,14 %	-5 303
490.71 Tilskudd til aktivitetstiltak for barn i asylmottak, og veiledning for au pairer	8 700	8 590	98,74 %	-110
490.72 Assistert retur og reintegrering i hjemlandet	28 765	16 233	56,43 %	-12 532
490.73 Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., støttetiltak	16 376	14 575	89,00 %	-1 801
490.74 Internasjonale forpliktelser, kontingenter, mv.	46 510	9 710	20,88 %	-36 800
490.75 Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet	46 906	16 883	35,99 %	-30 023
Totalt	6 186 161	5 856 033	94,66 %	-330 128

3 Årets aktiviteter og resultater

3.1 Overordnet omtale av måloppnåelse i 2022

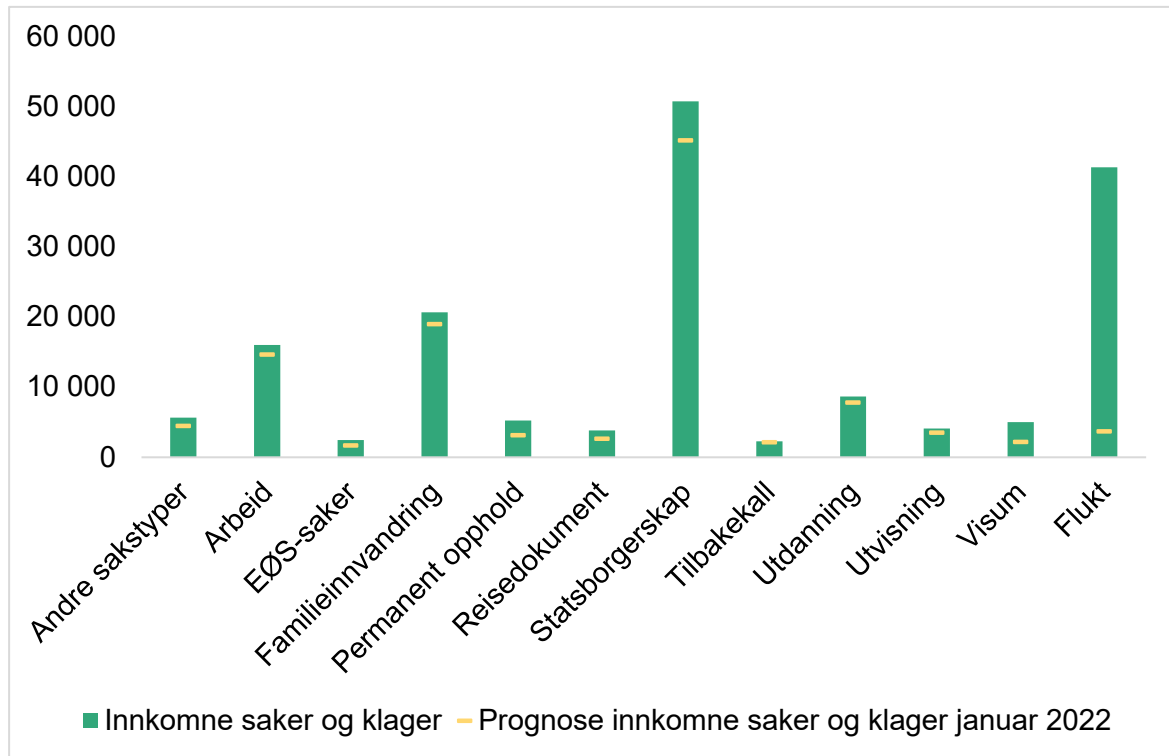
Tabell 6 Oversikt over behandlede og ubehandlede saker og klager

Sakstype	Behandlede saker og klager	Saker og klager som venter på svar per 31.12.2022	Endring i antall saker og klager som venter på svar	Median saksbehandlings-tid for behandlede saker i dager	Median alder på saker som venter på svar per 31.12.2022
Andre sakstyper	5 508	4 205	108	157	366
Arbeid	16 057	3 195	-47	52	61
EØS-saker	2 515	935	-67	321	103
Familieinnvandring	20 354	9 902	304	100	127
Permanent oppholdstillatelse	4 624	7 012	592	514	403
Reisedokument	4 458	1 990	-639	239	270
Statsborgerskap	42 966	35 448	7 795	137	269
Tilbakekall	2 350	3 404	-53	474	668
Utdanning	9 093	1 147	-443	38	95
Utvisning	4 195	1 356	-70	63	227
Visum	3 454	1 907	1 573	37	30
Flukt (kollektiv beskyttelse)	33 990	1 331	1 308	12	16
Flukt (individuelt grunnlag)	2 612	4 439	3 480	98	124
<i>-herav enslige mindreårige</i>	<i>207</i>	<i>492</i>	<i>89</i>	<i>111</i>	<i>97</i>

I løpet av 2022 mottok vi 166 000 saker og klager. Det er 53 500 flere enn i 2021, da tilsvarende tall var 112 500. Sammenlignet med 2019, siste normalår før pandemien og krigen i Ukraina, har antall mottatte saker økt med over 80 prosent. Prognosene fra *Beregningsgruppen for utlendingsforvaltningen (BGU)* per 23. januar 2022 var på om lag 109 500 saker og klager. Vi mottok altså 57 000 flere saker enn hva prognosen ved starten av året tilsa.

Som figur 3 viser er den største forskjellen mellom prognose og faktisk mottatte saker i sakstypen flukt, noe som skyldes krigen i Ukraina. I tillegg mottok vi nesten 50 800 søknader om statsborgerskap, 5 600 flere enn forventingen ved starten av året.

Figur 3 Antall innkomne saker og klager i 2022 og prognoser for antall innkomne saker og klager ved inngangen av 2022.

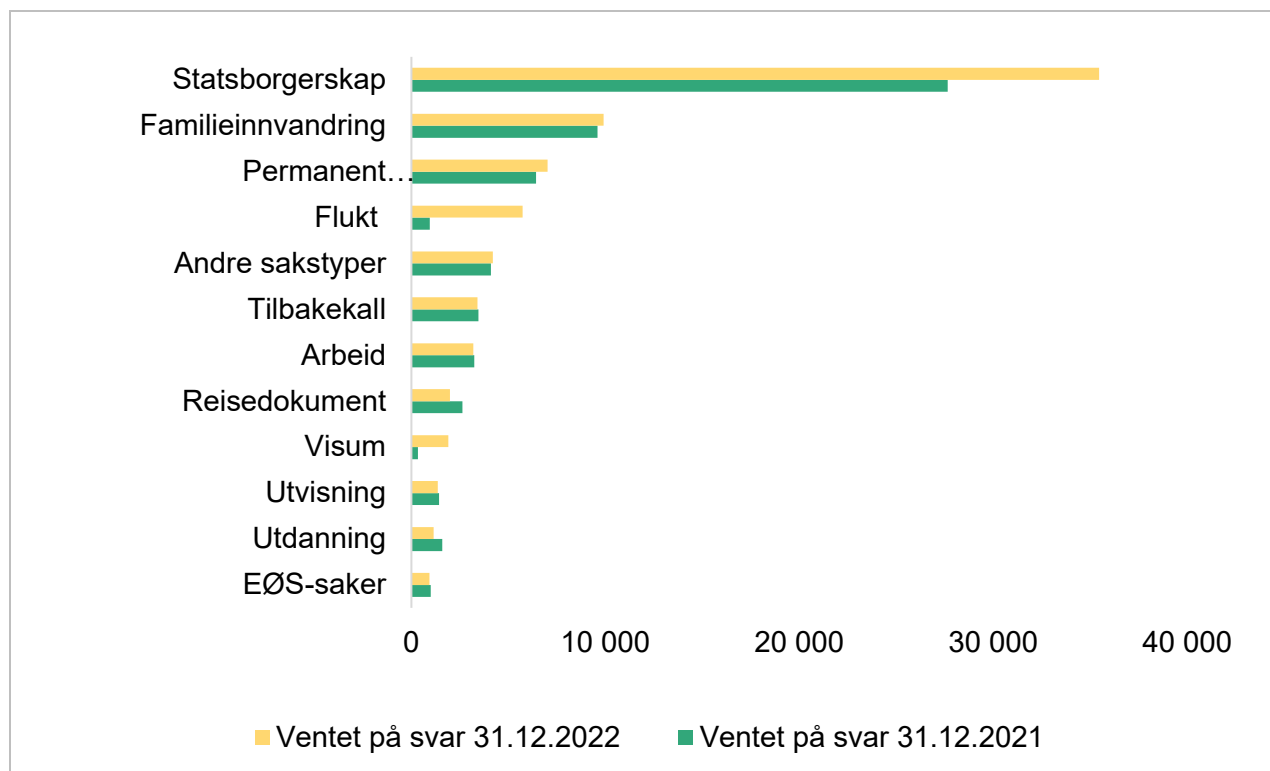

Samtidig som vi mottok rekordmange saker, fikk flere søkere saken eller klagen sin behandlet enn noen gang tidligere. Vi behandlet over 152 000 saker og klager. Dette er 52 000 flere enn i 2021 da vi behandlet 100 000 saker og klager. Økningen er på over 60 prosent sammenlignet med 2019. Mye av årsaken til at vi behandlet rekordmange saker⁴ er at 49 600 vedtak ble fattet av robot eller var automatisert. Se nærmere omtale under avsnitt 3.1.6 og 3.2.5.

Til tross for at vi behandlet rekordmange saker, førte den høye økningen i innkommende saker til at restansene økte i 2022. Vi gikk inn i året med 62 400 saker og klager som ventet på å bli behandlet. Ved slutten av året var tallet 76 200. Dette innebærer en økning i restansene på om lag 13 800 saker og klager.

⁴ Når vi i årsrapporten omtaler innkomne og behandlede saker samt saker som venter på svar, er klager alltid inkludert, mens når vi omtaler saksbehandlingstider og ventetider, inkluderer vi kun saker.

Figur 4 Antall saker og klager til behandling ved utgangen av året 2021 og 2022 etter sakstype

Videre i dette kapittelet omtaler vi de saksfeltene som har vesentlige endringer, eller der JD har bedt om særskilt rapportering.

3.1.1 Søknader om tillatelse som faglært

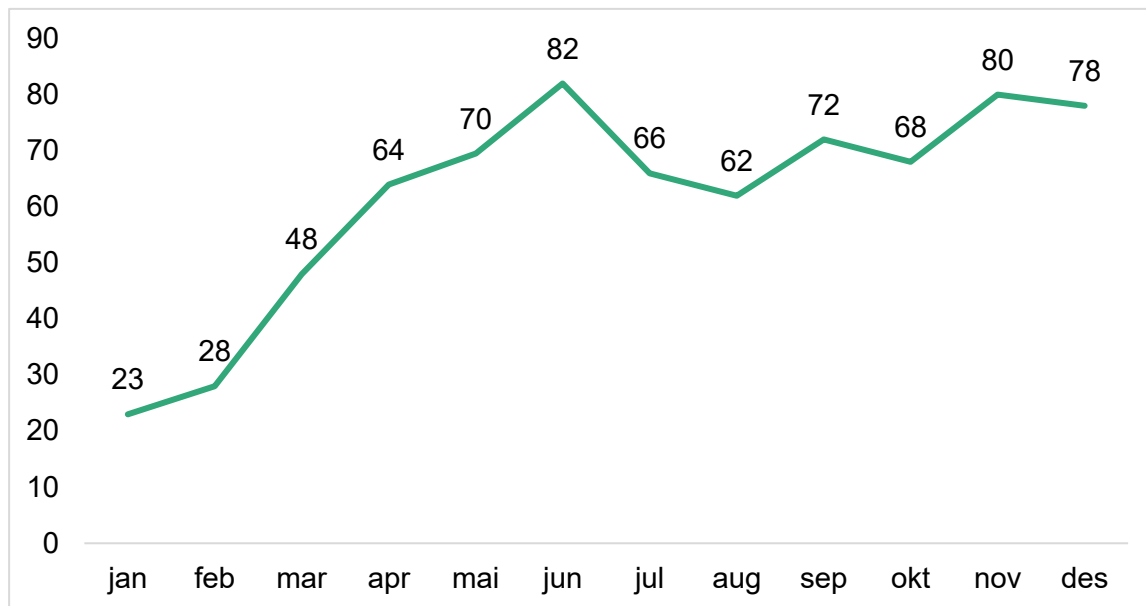
Oppholdstillatelse som faglært kan du søke hvis du har fullført høyere utdanning eller fullført fagutdanning. Du må vanligvis allerede ha fått tilbud om jobb eller ha eget firma. Årlig fastsettes en kvote på antall faglært førstegangstillatelser UDI kan gi uten at vi gjør en arbeidsmarkedsmessig vurdering i hver enkelt sak vi skal innvilge, jf. utlendingsforskriften §§ 6-1 4 og 6-12. Kvoten for faglærtsøknader ble for første gang utvidet fra 5 000 til 6 000 i 2022, og kvoten ble nesten fylt.

Totalt mottok vi 11 200 søknader om tillatelse som faglærte i 2022, noe som er en økning på over 1 900 saker fra 2021, og 10 prosent flere saker enn prognosen i starten av 2022 tilsa.

Vi behandlet nesten like mange saker som vi fikk inn, hele 36 prosent flere saker enn i 2021. Antall ubehandlede saker hadde dermed bare en liten økning på om lag 200.

Vi har som mål at den totale tiden fra søknad om oppholdstillatelse som faglært til saken blir behandlet skal normaliseres til om lag 30 dager for nye saker. Median saksbehandlingstid for behandlede saker i 2022 var 63 dager, noe som er samme nivå som i 2021.

Figur 5 Median saksbehandlingstid for søknader som faglærte i antall dager 2022

Median saksbehandlingstid for behandlede saker økte utover siste halvdel av året. Eksempelvis var andelen saker som ble behandlet innen 30 dager, 24 prosent i snitt for året, redusert fra 27 prosent siden 2. tertial. Median ventetid for ubehandlede saker i 2022 var 68 dager, mot 60 i 2021.

I tillegg til at vi har fått inn flere saker enn hva vi planla for, er en årsak til at vi ikke klarer å nå forventningen om 30 dagers saksbehandlingstid at vi gradvis i løpet av 2022 avdekket et større omfang av søkere med falske utdanningsdokumenter/diplomer og søkere med falske diplomer fra falske institusjoner. I den enkelte sak der vi verifiserer dokumenter eller utreder saken nærmere øker saksbehandlingstiden på grunn av dette merarbeidet. I tillegg påvirker tiden vi bruker til verifisering den samlede kapasiteten til å behandle faglærtsaker. Samtidig har vi hatt begrensede muligheter til å overføre bemanning til faglærtporteføljen fordi det også er høy inngang av andre saker, se omtale under punkt 3.1.

Prognosen for 2023 tilsier at den høye saksinngangen vil fortsette, og vi avdekker falske dokumenter også ved starten av 2023. Det er derfor fortsatt risiko for at saksbehandlingstiden ikke vil normaliseres til 30 dager.

3.1.2 Sesongarbeid

I 2022 lå median saksbehandlingstid på 32 dager, 18 dager kortere enn i 2021. Vår vurdering er at vi leverte på kravet om å behandle søknaden innen arbeidsstart i flertallet av sakene.

3.1.3 Familieinnvandring

Vi mottok 20 700 saker om familieinnvandring. Det er en markant økning fra 2021, da vi mottok 17 200 saker, og også en økning i forhold til prognosen ved starten av året. Økningen er trolig sammensatt, men kan skyldes mulighetene til å reise igjen etter at innreiserestriksjonene under pandemien ble opphevet.

Vi behandlet nesten like mange familieinnvandringssaker som vi mottok, og fikk dermed en liten økning på 330 saker som venter på å bli behandlet ved utgangen av 2022.

Median saksbehandlingstid for familieinnvandring var 100 dager i 2022, og 128 dager i 2021. Dette henger sammen med at vi etablerte egne team som tar unna nye saker fortløpende. Saksbehandlingstiden økte imidlertid i tredje tertial, hovedsakelig fordi vi ikke klarte å behandle nye saker fortløpende.

Median ventetid for ubehandlede saker i 2022 var 127 dager, om lag uendret fra i 2021.

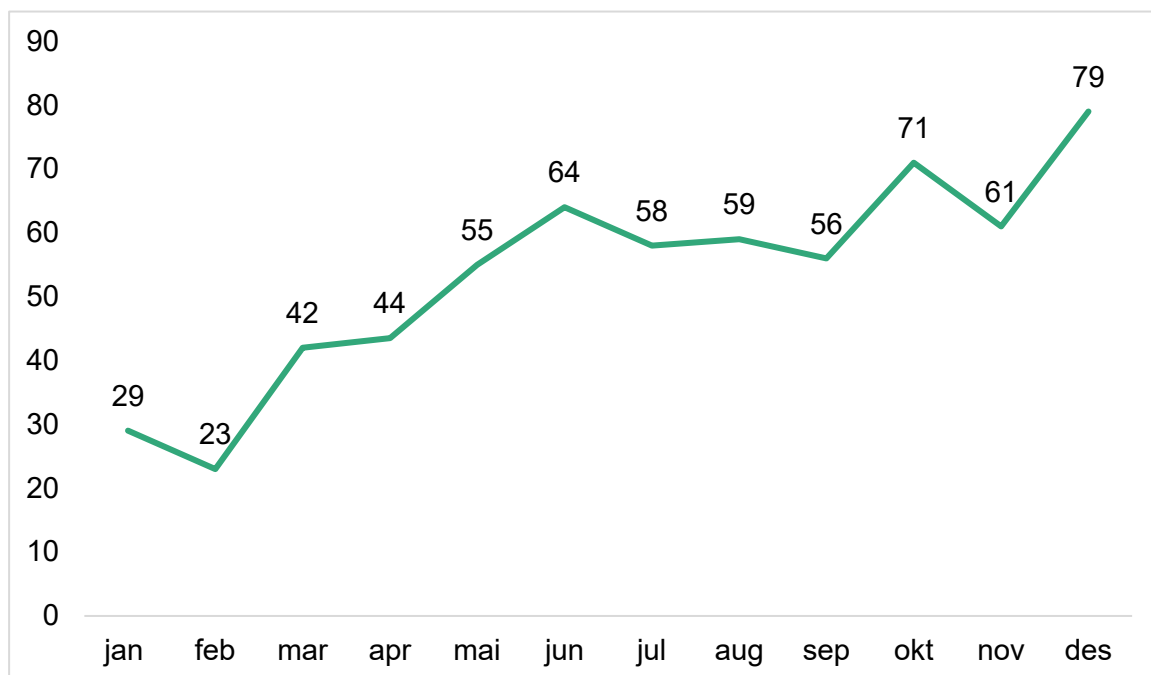
Vi er særlig opptatt av å behandle søknader fra barn, eller saker hvor barn er berørt. Barn som søker alene, blir prioritert. Vi reviderte blant annet retningslinjen som skal sikre at barn blir prioritert i hele kjeden i utlendingsforvaltningen, og har lagt til rette for at førstelinjen skal merke sakene slik at det er lett å se hvilke saker som omfatter barn. Det er også lettere å se hvilke saker som omfatter barn i våre egne systemer nå enn det var tidligere. Fra 2021 til 2022 er median saksbehandlingstid for behandlede saker der søkeren er barn eller der barn er berørt, redusert.

Tiden søkeren må vente på å få søknaden sin behandlet avhenger også av kapasiteten politiet har til å gjennomføre intervjuer, og antall intervju som blir gjennomført. I 2022 gjennomførte vi en pilot hvor UDI gjennomfører intervjuene selv. I tillegg endret vi rutinene for hvilke søkere som skal intervjues. Vi har også foreslått flere endringer i regelverk som omfatter familieinnvandring. Dersom disse forslagene blir iverksatt, kan det få positiv effekt på saksbehandlingstidene fremover.

I de tilfellene der familiemedlemmer søker samtidig som de som søker som faglærte, behandler vi sakene samlet. Vi har også saker hvor ektefelle eller barn søker senere. Da behandler vi sakene fortløpende når de kommer inn. Ventetiden for denne gruppen følger i all hovedsak utviklingen i arbeidssaker for faglært, og antall søknader som venter på å bli behandlet er om lag uendret fra 2021.

Median saksbehandlingstid for behandlede saker for familiemedlemmer til faglærte ble redusert fra 80⁵ dager i 2021 til 56 dager i 2022.

Figur 6 Median saksbehandlingstid for familiemedlemmer til faglærte i antall dager

3.1.4 Økning i antall enslige mindreårige asylsøkere (EMA)

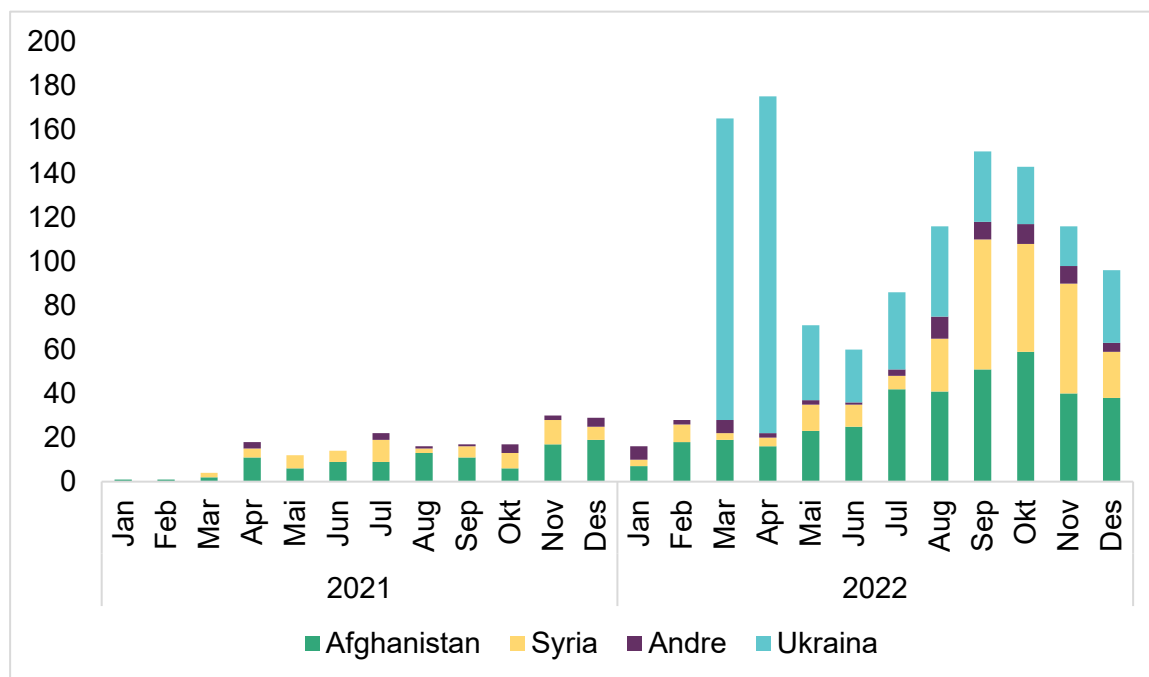
Det var en vesentlig økning i antall søknader fra enslige mindreårige asylsøkere i 2022 sammenlignet med de siste årene. I mars og april kom det mange enslige mindreårige fra Ukraina.

⁵ I årsrapporten for 2021 er median saksbehandlingstid oppgitt til 76 dager. Endringer i databasen gjør at tallet er oppdatert til 80 dager.

I løpet av sommeren og høsten fikk vi en økning i antall søkere fra Afghanistan og Syria. Trenden med et økende antall søknader fra enslige mindreårige ser vi også i flere andre europeiske land. Spesielt Østerrike mottok mange enslige mindreårige asylsøkere fra Afghanistan.

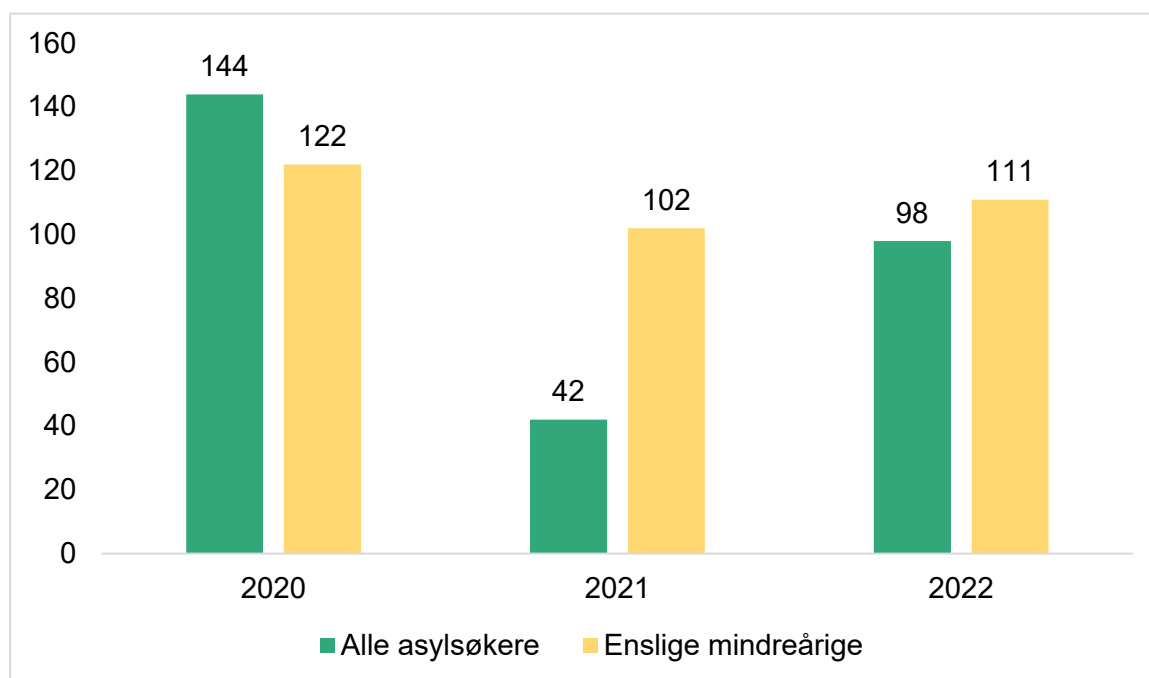
Figur 7 Antall søknader om beskyttelse der søker har oppgitt å være enslige mindreårig i 2021 og 2022, største land

Median saksbehandlingstid for enslige mindreårige som har fått kollektiv beskyttelse var i 2022 på 33 dager. Median saksbehandlingstid for andre enslige mindreårige var på 111 dager.

Antall saker til behandling økte, og ved utgangen av 2022 var det 560 saker og klager fra enslige mindreårige til behandling inkludert søknader som var registrerte som kvalifiserte for kollektiv beskyttelse. Median alder for sakene som var til behandling, var på 95 dager ved utgangen av 2022. Til sammenligning var alderen på 47 dager ved utgangen av 2021.

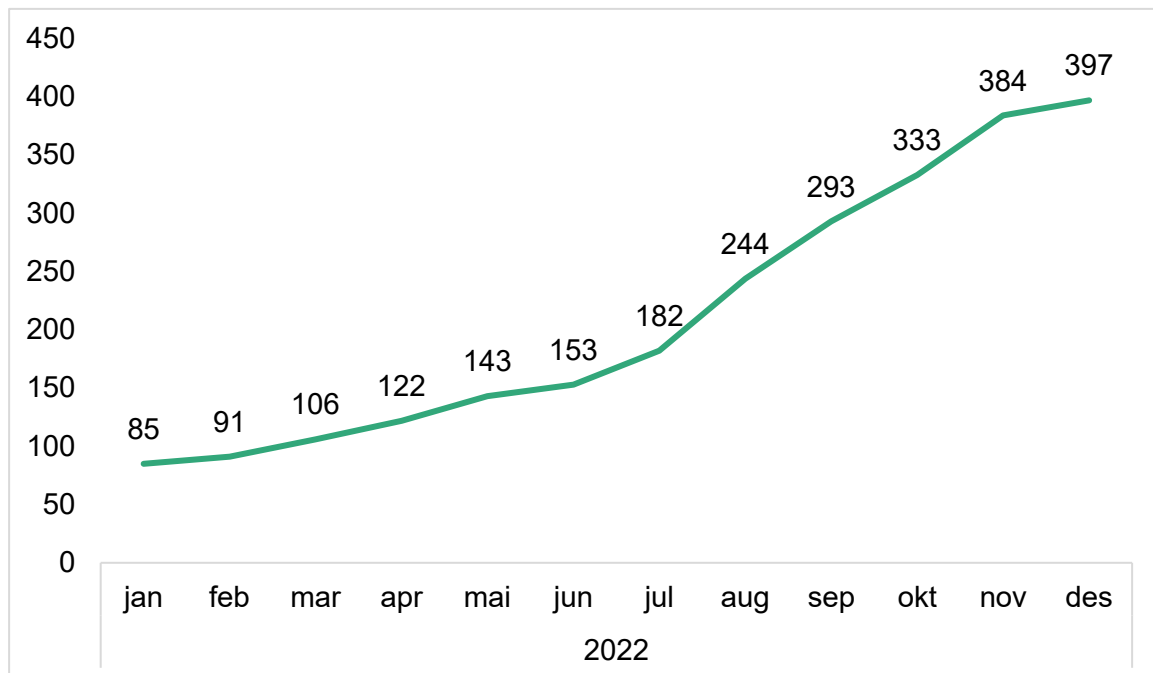
Figur 8 Median saksbehandlingstid for alle asylsøkere og enslige mindreårige de siste tre årene, i antall dager (utenom kollektiv beskyttelse)

Det er sammensatte årsaker til at porteføljen er blitt eldre. Kapasiteten til flere aktører i utlendingsforvaltningen ble satt på prøve, og har gitt påfølgende utfordringer for neste ledd i kjeden. Politiets utlendingsenhet (PU) hadde gjennom sommeren og høsten flere ukers ventetid på registreringen, og deretter lang ventetid på undersøkelser. Statsforvalteren slet med å få rekruttert flere representanter, særlig i tiknytning til PUs flytting av lokasjon for registrering av enslige mindreårige asylsøkere til Gardermoen registreringscenter (GRS). Helseundersøkelser og aldersundersøkelser er avhengig av at søkeren er tildelt D-nummer, noe som først blir gjort etter registrering hos PU. En vesentlig andel av sakene til enslige mindreårige må vurderes etter Dublin-regelverket før de eventuelt blir tatt til realitetsbehandling.

Alt det ovennevnte førte til lang ventetid før søkere i mottak kunne bli intervjuet. I saksflyten ble det lagt opp til at søkeren bodde i transittmottak til etter at intervjuet var gjennomført. Gjennom sommeren ble kapasiteten i transitt utfordret, og UDI ble nødt til å flytte søkerne fortløpende ut fra transitt før intervju. Flytting til ny kommune medførte at det tok tid å oppnevne ny representant, i tillegg til bruk av videoskjerm eller reise for å gjennomføre intervjuet. Det har vært utfordrende å øke saksbehandlerkapasiteten da det er blitt færre saksbehandlere med kompetanse på enslige mindreårige, etter flere år med lave ankomster, samt at de som har kompetanse har andre ansvarsområder i tillegg. Med økte ankomster av enslige mindreårige og andre porteføljer samtidig, har det vist seg krevende å sette tilstrekkelig ressurser på disse sakene.

Figur 9 Antall personer i mottak for enslige mindreårige

I forbindelse med flyktningestrømmen fra Ukraina våren 2022, ble det hasteanskaffet en rekke avdelinger i mottak for enslige mindreårige for å møte de forventede ankomstene fra denne gruppa. Antallet enslige mindreårige fra Ukraina med behov for mottaksplass i disse avdelingene, viste seg å være langt lavere enn forventet. Det skyldtes at de fleste kom sammen med voksne omsorgspersoner, og dermed bodde i ordinære mottak. Mange av de midlertidige mottakene stod derfor tomme i flere måneder, og ett av mottakene ble også sagt opp.

Utover sommeren og høsten økte ankomstene av enslige mindreårige, i hovedsak fra Afghanistan og Syria. Disse kom i stor grad alene og uten følgepersoner. Mottakene for enslige mindreårige, også de midlertidige, ble derfor raskt fylt opp. Det ble nødvendig å løse ut opsjoner på tilleggs plasser på mottakene, for å øke plasser til enslige mindreårige raskt nok. Det ble også behov for en ny hasteanskaffelse rundt juletid på grunn av økende ankomster og svært høyt belegg i mottak for enslige mindreårige.

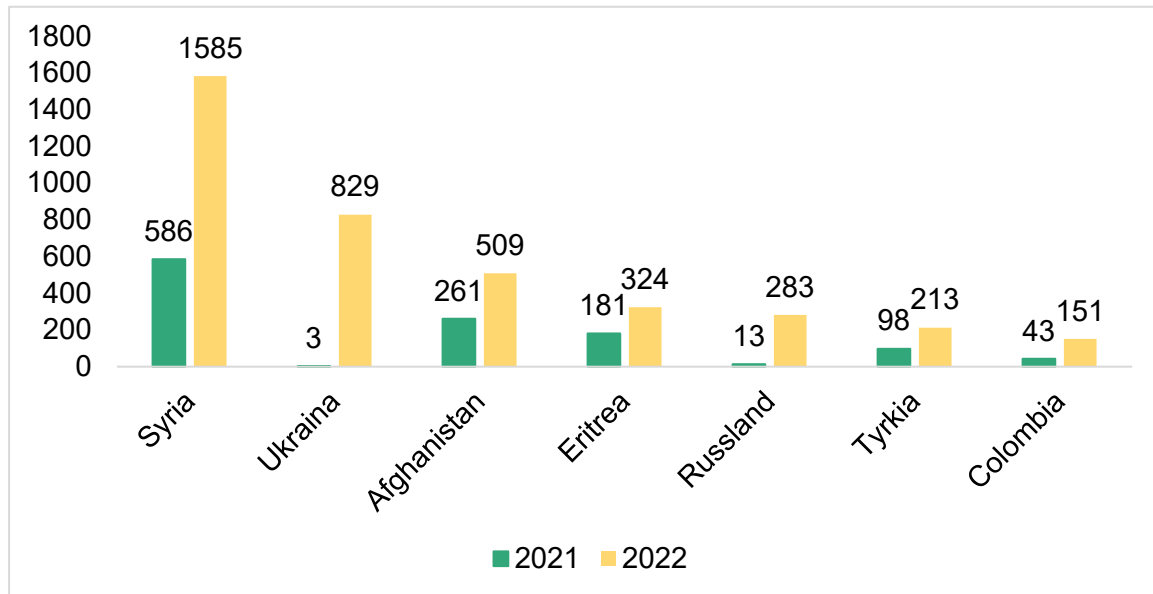
Basert på erfaring er det ikke ønskelig at det bor flere enn 25 enslige mindreårige ved et mottak. På grunn av den relativt raske økningen i antall søkere måtte UDI overstige dette antallet. Det fører til mer uro blant beboerne, og ansatte får flere de må følge opp. Plassering i midlertidige mottak medfører at ungdommene må flytte oftere, noe som innebærer bytte av skole og nettverk.

Blant søkerne fra Ukraina kom det et relativt stort antall barn med følgeperson. Noen følgepersoner har en nær tilknytning til barnet, mens andre er perifere personer som ikke kjenner barnet i særlig grad. Dette har medført et behov for å kartlegge følgepersonens omsorgsevne, og avgjøre om UDI skal legge til rette for at barnet og følgepersonen skal ha mottaksplass ved en akuttinnkvartering for enslige mindreårige, et ordinært mottak, eller om de bør gis ulike innkvarteringsstilbud. UDI arbeider for få på plass retningslinjer for å vurdere omsorgssituasjonen for barn og unge som kommer sammen med en følgeperson og følgepersonens status som den som skal gi barnet den daglige omsorgen. Barnets beste-vurdering blir da lagt til grunn. Mange ukrainske enslige mindreårige med følgepersoner har også valgt å bo privat, utenfor mottakssystemet. UDI har hatt dialog med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) om ansvaret for å vurdere omsorgssituasjonen for disse. Det er videre iverksatt flere informasjonstiltak rettet mot kommunene for å gjøre oppmerksom på risikoer knyttet til denne gruppen barn og unge, både i regi av UDI alene og gjennom tverretattlig samarbeid.

3.1.5 Økning i antall asylsøkere

I tillegg til dem som søkte om kollektiv beskyttelse, mottok vi i overkant av 4 900 ordinære søknader om beskyttelse. Ved inngangen til året la UDI til grunn at det ville komme ca. 3 000 asylsøkere til Norge. Det kom flest borgere fra Syria, Ukraina og Afghanistan.⁶

Figur 10 Innkomne saker, syv største søkerland i 2021 og 2022 (ekskudert kollektiv beskyttelse)

Årsaken til økningen av ordinære asylsøkere er sammensatt, men det er grunn til å tro at noe skyldes sekundærmigrasjon, spesielt fra Tyrkia hvor mange syrere oppholder seg. Den negative utviklingen i Afghanistan vil trolig medføre at migrantstrømmen vi allerede ser vil fortsette. Mange afghanere oppholder seg også i Iran, og den tilspissede situasjonen og negative økonomiske utviklingen der rammer det afghanske migrasjonssamfunnet hardt. Dette er med på å tegne bakteppet for ankomstbildet vi ser i Norge nå.

Ved utgangen av året var det over 4 400 søkere som ventet på svar på søknaden sin om beskyttelse, mot i underkant av 1 000 på samme tid i 2021. Ventetiden på ubehandlede saker gikk noe opp fra 2021, fra 100 dager til 123 dager. Saksbehandlingstiden har også gått opp, fra 42 dager til 98.

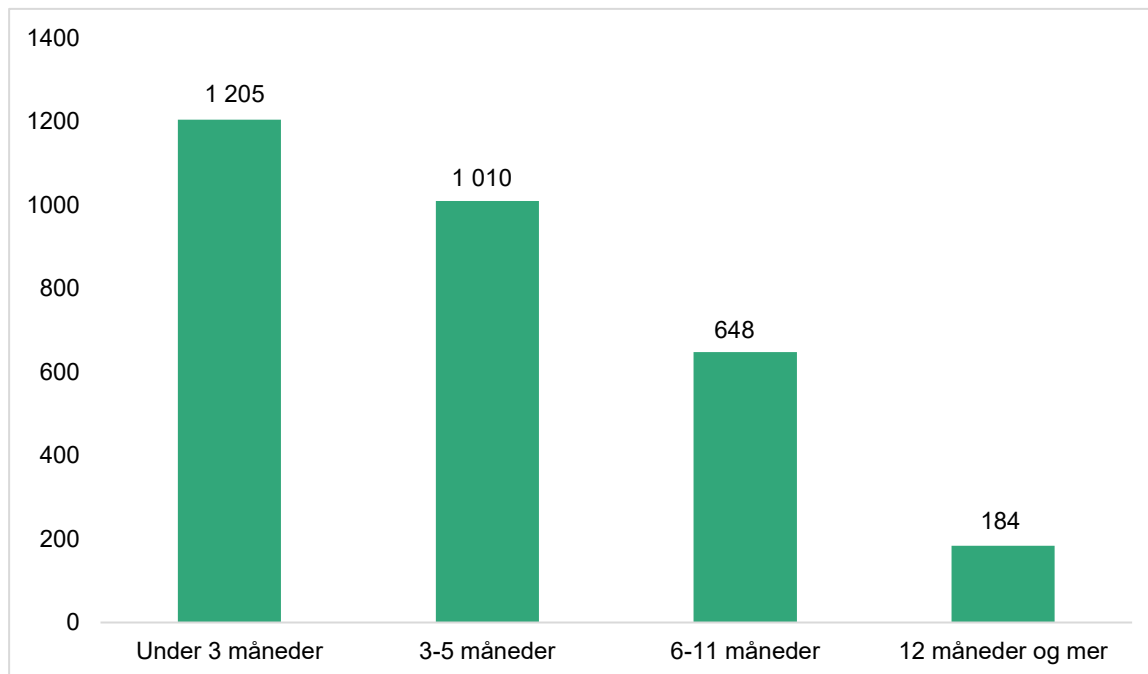
De høye ankomstene fra Ukraina, en markant økning i asylankomster fra andre land og det høye antallet enslige mindreårige, førte til stort press på kapasiteten og lengre saksbehandlingstid for ordinære asylsøknader.

Syria-sakene er krevende, både på grunn av det store omfanget, men også fordi vi ser en økende kompleksitet i vurderingene. Før krigen hadde syriske identitetsdokumenter høy notoritet. En stor andel av dagens søkere har ikke og kan heller ikke fremskaffe slike dokumenter, blant annet fordi de er for unge og/eller har ikke levd under regimet. I tillegg har Norge, på lik linje med flere andre land, endret praksis slik at ikke alle syriske borgere fyller vilkårene for vern. Dette fører til mer krevende utredningsarbeid som igjen medfører økt saksbehandlingstid. UDI gjør hele tiden avveininger av hvilke type saker og land som blir prioritert, basert på tilgjengelig kapasitet og kompetanse.

⁶ Det er i overkant av 800 borgere av Ukraina som ikke omfattes av kollektiv beskyttelse fordi de ikke oppfyller vilkårene for denne ordningen.

Samlet sett har dette hatt negative konsekvenser for saksbehandlingstidene for de som får asylsøknaden sin individuelt behandlet, og dette har ført til at UDI ved utgangen av 2022 har et stort antall eldre asylsaker til behandling.

Figur 11 Ubehandlede asylsøknader ved utgangen av 2022 etter alder, ekskludert ukrainere og kollektiv beskyttelse

De eldste delene av saksbeholdningen domineres av saker fra Syria, Afghanistan og Eritrea.

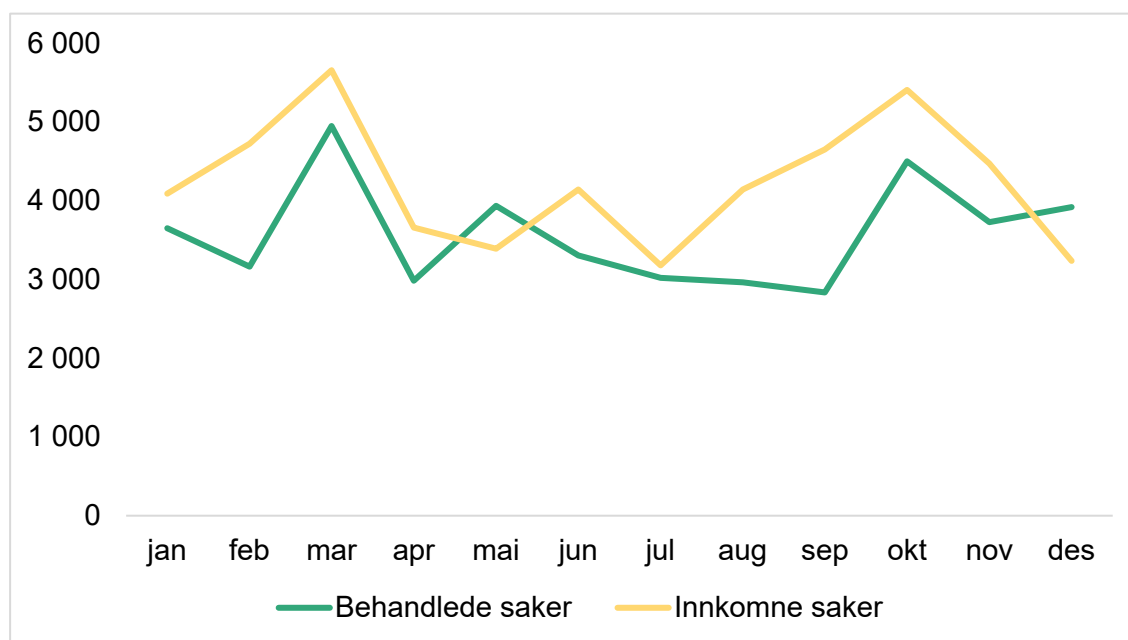
3.1.6 Fortsatt mange søknader om statsborgerskap

Prinsippet om ett statsborgerskap ble fjernet i 2020. Som følge av endringen økte antall søknader om statsborgerskap registret på nett fra om lag 20 000 i 2019 til om lag 40 700 i 2022. Selv om økningen i antall søknader har avtatt noe fra 2021 da over 51 000 søkte, mottar vi fortsatt mange saker. Søknader som kom inn fra politiet til UDI var 50 800.

Vi mottok nesten 5 600 flere søknader enn BGU-prognosen per januar 2022 la til grunn, fordi politiet, som er førstelinjen for søknader om statsborgerskap, har hatt økt kapasitet til å registrere søknader. Politiet sendte flere saker til oss enn forventet. Som beskrevet i avsnitt 3.3.1 vil ikke melding om statsborgerskap for nordiske borgere lenger kreve fysisk oppmøte. Det vil frigjøre kapasitet hos politiet.

Vi behandlet 43 000 saker om statsborgerskap i 2022, mot 45 200 i 2021. Antall ubehandlede saker økte dermed med 7 800 fra utgangen av 2021 til utgangen av 2022. I tillegg til at restansene økte, økte ventetiden for de ubehandlede sakene fra en median på 185 dager i 2021 til 269 dager i 2022.

Figur 12 Innkomne og behandlede søknader og meldinger om statsborgerskap i UDI i 2022.

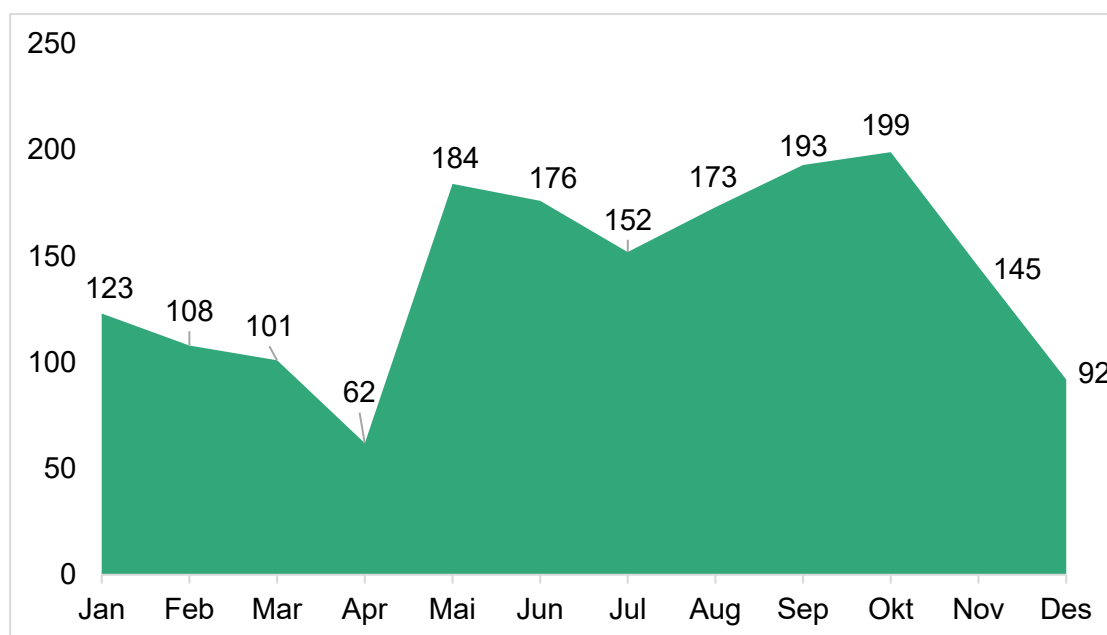

Som figuren viser økte antall behandlede saker i tredje tertial. Det skyldes i all hovedsak økt automatiseringsgrad mot slutten av året.

I 2021 var andelen innkomne saker som ble behandlet automatisk 36 prosent. I 2022 var denne andelen redusert til 30 prosent. Årsaken er at en stor andel syrere som fikk beskyttelse i 2015, søkte om norsk statsborgerskap i 2022. Disse sakene må i større grad behandles manuelt og er mer tidkrevende enn for eksempel meldinger om statsborgerskap fra svensker, som utgjorde en stor andel av søkerne i tiden rett etter at dobbelt statsborgerskap ble tillatt.

Antall innkomne saker gikk ned mot slutten av året, og prognosene for 2023 er at vi vil motta om lag 7 000 færre saker i 2023 og 18 000 færre saker i 2024 sammenlignet med 2022.

Figur 13 Median saksbehandlingstid for søknader statsborgerskap 2022 i antall dager

Median saksbehandlingstid på saker som er behandlet er redusert fra 147 til 137 dager fra 2021 til 2022.

Det er verdt å merke seg at henvendelser til UDI øker i takt med økte restanser og ventetider. Antall henvendelser per statsborgerskaps sak er mer enn 0,38. Dette tilsvarer nivået til for eksempel en arbeidsinnvandring (0,4) og utvisning (0,36). Hvis vi ser på meldinger om statsborgerskap, der storparten som nevnt behandles automatisk etter kort tid, er det kun 0,07 henvendelser per sak. Effekten av automatisering er altså ikke bare at brukerne får saken behandlet raskere og at vi frigjør ressurser fra saksbehandling, men også at vi bruker mindre ressurser til å besvare spørsmål fra brukere.

3.1.7 Sakstyper med vesentlige endringer

Visumsaker økte gjennom året og er nå på samme nivå som før pandemien. Ved inngangen til 2022 forventet vi å få 2 200 visumsaker til behandling, men endte på 5 000 saker. Ikke siden 2018 har vi mottatt så mange saker. De fleste visumsaker behandles ved utenriksstasjonen, og det er kun tvilssakene og klagesakene på avslagsvedtak som oversendes UDI. Utenriksstasjonene sender flere saker til UDI nå enn tidligere. Ved utgangen av 2022 hadde UDI over 1 900 ubehandlede visumsaker, mot 330 i foregående år. De ubehandlede sakene er i all hovedsak avslagsvedtak fattet av utenriksstasjonene hvor UDI skal behandle klagen. Hovedgrunnen til det høye volumet var at reiserestriksjonene som preget 2021 ble opphevet, og at reisevirksomheten kom raskt tilbake til et mer normalt nivå. Prognosene for 2023 legger opp til et fortsatt høyt antall søknader om visum til behandling i UDI.

Ettersom vi prioriterte andre saker, hadde vi lav kapasitet til å behandle det store antallet søknader om permanent oppholdstillatelse. Det var derfor mange saker til behandling ved utgangen av året. Både restanser og ventetider ved søknader om permanent oppholdstillatelse økte i 2022. Median ventetid var 514 dager, mot 387 i 2021.

Førstelinjen i politiet behandler 64 prosent av alle søknadene om permanent opphold, og saksbehandlingstiden for sakene som behandles hos politiet er vesentlig kortere. Vi har i lengre tid prioritert andre sakstyper enn søknader om permanent oppholdstillatelse. Vi ser nå at både restansene og saksbehandlingstidene øker. Fra februar 2023 etablerer vi et eget team som skal behandle disse sakene.

3.2 Ukraina-situasjonen påvirket hele UDI

24. februar 2022 invaderte Russland Ukraina, og UDI måtte endre håndteringen av søknader fra ukrainske borgere. Utreisefristen for ukrainske borgere ble suspendert, og de som oppholdt seg i Norge på tillatelser som løp ut, kunne fortsette å oppholde seg her uten at det fikk konsekvenser.

UDI satte krisestab 1. mars 2022 etter en sterk økning i ankomster av fordrevne fra Ukraina til nabolandene. Vi tilpasset organisasjonen til en oppskalert situasjon i tråd med beredskapsplanene våre. Det ble opprettet et krisesekretariat for å samordne tiltak i UDI, og det ble også nedsatt et samordningsnettverk med andre etater og departement for å styrke oppgaveløsningen i hele kjeden. Det var særlig perioden fra 1. mars og frem til sommeren som var mest ressurskrevende. Da ble regelverk endret og utviklet, og vi fikk på plass løsninger for å håndtere en rask økning i ankomstene. Vi dro veksler på erfaringene våre fra tidligere kriser. Særlig samordningen mellom politiet, UDI, IMDi, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og kommunene var viktig å få på plass. Det ble videre prioritert å gi god informasjon til brukerne.

Beredskapsfunksjonen til Nasjonalt ankomstsenter var viktig for at UDI fikk tid til å øke nødvendig kapasitet i mottakssystemet. Hovedelementene i mottaksstrategien bidro til å sikre at vi kunne gjøre det raskt. I den innledende fasen var det likevel nødvendig å få på

plass akuttinnkvarteringer og ventehotell der søkere kunne bo mens de ventet på registrering hos politiet. Blant annet ble Scandic Helsfyr konvertert fra karantenehotell til ventehotell, og tilførte en avgjørende kapasitet i den kritiske fasen.

3.2.1 Regjeringen innfører ordning med midlertidig kollektiv beskyttelse for fordrevne fra Ukraina

I kjølvannet av masseflukten fra Ukraina, iverksatte regjeringen 11. mars 2022 en ordning som innebærer at det kan gis midlertidig kollektiv beskyttelse til en nærmere avgrenset gruppe fordrevne fra Ukraina, jf. utlendingsforskriften § 7-5 a, jf. utlendingsloven § 34.

Bakgrunnen for de særlige reglene om forenklet asylsaksbehandling var behovet for effektivitet i en situasjon hvor det kommer svært mange asylsøkere på kort tid, beskyttelsesbehovet antas å være midlertidig, og det antas at søkerne skal returnere til opprinnelseslandet når situasjonen tilsier det. Ordningen er brukt to ganger før, først i forbindelse med masseflukten fra Bosnia tidlig på 90-tallet, og deretter i tilknytning til flukten fra Kosovo på slutten av samme tiår.

Ordningen med midlertidig kollektiv beskyttelse i utlendingsloven § 34 innebærer et unntak fra utgangspunktet om at en asylsøknad skal vurderes individuelt, da den åpner for å gi beskyttelse etter en gruppevurdering, det vil si uten forutgående asylintervju og uten individuell vurdering av beskyttelsesbehovet. Terskelen for å gi midlertidig kollektiv beskyttelse etter utlendingsloven § 34 er lavere enn terskelen for individuell beskyttelse etter utlendingsloven § 28. Ordningen avlaster også asylmottakssystemet, ved at personer som får midlertidig kollektiv beskyttelse, raskt kan bosettes i en kommune, og får rett til norskopplæring og introduksjonsprogram.

3.2.2 Brukerne har fått raskt svar på henvendelser om situasjonen i Ukraina

I mars opprettet UDI en egen telefonlinje der brukerne kunne få svar på spørsmål om situasjonen for ukrainere. Siden oppstarten har vi besvart nesten 22 000 henvendelser. Det var en nedgang i antallet igjennom året, og jevnt over fikk om lag 94 prosent av dem som ringte svar.

Antallet henvendelser er naturligvis påvirket av situasjonen i Ukraina, og innholdet i henvendelsene endrer seg i takt med situasjonen ukrainerne i Norge befinner seg i. I begynnelsen var det blant annet mange nordmenn som ønsket å hjelpe ukrainere som henvendte seg, mens det utover året i hovedsak var ukrainere i Norge, deres pårørende og andre offentlige etater som kontaktet oss.

Vi mener at Ukraina-linjen har gitt gode resultater. Brukerne har fått raskt svar, og ressursene i UDI er godt utnyttet ved at det er ansatte som har god kunnskap om situasjonen i Ukraina og situasjonen for ukrainere i Norge, som besvarer henvendelsene. Alternativt ville disse henvendelsene blitt besvart av veiledningstjenesten og medført at et stort antall ansatte måtte sette seg inn i samme tema. Informasjon fra Ukraina-linjen har også blitt benyttet til å forbedre andre deler av virksomheten. Blant annet var Ukraina-linjen en viktig informasjonskilde i beredskapsarbeidet, og til å fortelle oss hvilken informasjon det er behov for å legge ut på nettsidene våre.

3.2.3 Registrering av asylsøkere med kollektiv beskyttelse

Et hovedformål med Nasjonalt ankomstsenter er å gjøre utlendingsmyndighetene bedre i stand til å håndtere svingninger i asylankomstene. Nasjonalt ankomstsenter er derved en sentral del av UDIs ankomstberedskap, og kapasiteten på ankomstsenteret ble kraftig utfordret av de historisk høye asylankomstene fra Ukraina. Dette gjaldt spesielt da den første

bølgen traff i februar og mars, med en økning som var betydelig kraftigere og mer konsentrert enn det ankomstsenteret var dimensjonert for. Den brå økningen gjorde at det var krevende å bemanne opp aktørene raskt nok, oppnå tilstrekkelig kvalitet samt å omstille til en mye raskere gjennomstrømning. Antall registrerte søknader om beskyttelse økte fra rundt 50 per uke til over 1 300 i uken i løpet av et par uker. De reelle ankomstene økte enda raskere, ettersom mange tusen asylsøkere ventet på registrering mens de bodde privat eller på UDIs «ventehotell». Vi antar at det kom over 600 asylsøkere om dagen på det meste, mens Nasjonalt ankomstsenter i utgangspunktet skulle være dimensjonert for å håndtere 300 om dagen i en krise. I praksis erfarte vi at vi klarte å få i overkant av 200 om dagen gjennom flyten på ankomstsenteret. Vi erfarte også at flyten er sårbar for nedetid i datasystemene, og det bygger seg raskt opp køer dersom systemene ikke fungerer. Et sentralt tiltak var å avsette arealer for venting før registrering, slik at politiet kan arbeide mer effektivt og utnytte både egne ressurser og tolker bedre. Det er en lærdom at for å oppnå målet om en mer stabil gjennomstrømning på 300 med forsvarlig kvalitet, vil det være behov for mer omfattende tiltak.

Registreringstakten i mars 2022 var ikke tilstrekkelig til å ta unna det høye antallet nye asylsøkere, og politiet etablerte derfor registreringssteder i politidistriktene. Dette var også hensiktsmessig som følge av at mange asylsøkere bodde privat i distriktene, og dermed kunne gjennomføre registrering uten at de kom til Østlandet.

På det meste var det desentralisert registrering i 10 av 12 politidistrikt, mens Øst- og Oslo politidistrikt bisto PU på Østlandet. I tillegg etablerte PU Gardermoen registreringscenter (GRS), som var operativt i løpet av mai 2022. På det meste var det 22 registreringssteder i Norge som registrerte ukrainere som var omfattet av kollektiv beskyttelse. Det er en utfordring å få til god og effektiv flyt med samme kvalitet fra flere registreringssteder. Det må i større grad gjennomføres manuelle rutiner i distriktene grunnet manglende systemstøtte. Ved utgangen av 2022 reduserte vi antall registreringssteder til syv, inkludert Nasjonalt ankomstsenter og GRS.

Vi opplevde også utfordringer med å oppskalere tjenestene til helseaktørene på Nasjonalt ankomstsenter tilstrekkelig raskt, og det var i en periode nødvendig at en del asylsøkere også gjennomførte tuberkulose-screening andre steder enn på ankomstsenteret. Fra og med mai ble alle ankomstfunksjoner håndtert uten vesentlige avvik på ankomstsenteret for de som ble registrert der, men det er fortsatt et problem at asylsøkere som registreres andre steder ikke får gjennomført tuberkulose-screening innen fristen som fremgår av forskrift om tuberkulosekontroll. For å imøtekomme denne utfordringen arbeider UDI for at flere skal registreres på ankomstsenteret, slik at vi utnytter kapasiteten til tuberkulose-screening bedre.

I tråd med intensjonen, bidro likevel beredskapskapasiteten på ankomstsenteret til at UDI fikk tid til å øke kapasiteten i mottakssystemet i form av akuttinnkvarteringer for søkere før og etter registrering, samtidig som viktige ankomstfunksjoner ble ivaretatt. Både på Nasjonalt ankomstsenter og i akuttinnkvarteringene var det likevel nødvendig med bistand fra Sivilforsvaret og frivillige i den kritiske oppskalingsfasen.

Viderefordeling av søkere med spesielle behov fra ankomstsenteret til spesielt tilrettelagte mottaksplasser var en utfordring av flere grunner. For det første var det behov for å prioritere de mest kritiske oppgavene på ankomstsenteret når flyten var under press. For det andre mangler vi systemstøtte for å samle og videreformidle informasjon om tilretteleggingsbehov på tvers av aktører.

3.2.4 God effekt av Nasjonalt ankomstsenter

Ankomstsenteret skal tilrettelegge for en effektiv prosess og bidra til redusert behov for mottakskapasitet. Dette gjelder i normalsituasjon, men også i beredskap når mange oppgaver må flyttes ut av senteret og gjøres andre steder. For at UDI skulle kunne løse det samlede samfunnsoppdraget, var det viktig at flyten og oppgavene som blir løst på

ankomstsenteret ble tilpasset behovet for en høyere gjennomstrømning. Det klarte vi i stor grad, selv om situasjonen var uoversiktlig i en periode.

Ordringen med midlertidig kollektiv beskyttelse var avgjørende, og bidro til at vedtaksfattingen var effektiv. UDI oppnådde 56 prosent vedtak innen 21 dager totalt sett for alle saker i 2022. Effektiv vedtaksfattning er en forutsetning for å legge til rette for gjennomstrømning i mottakssystemet. UDI og IMDi forenklet bosettingskartleggingen i mottak, noe som var avgjørende for rask bosetting. IMDi arbeidet effektivt med fordeling i kommuner, slik at bosettingen ble gjennomført raskt.

Det maksimale antall beboere i mottak holdt seg rundt 10 000 gjennom året. Dersom den samlede flyten hadde vært som i 2015, hadde dette tallet sannsynligvis vært langt høyere. Det betyr at UDI ikke opplevde det kritiske presset på mottakssystemet som det historisk høye ankomstnivået skulle tilsi.

Samtidig ble UDIs asylsaksbehandling av øvrige asylsaker påvirket av at Nasjonalt ankomstsenter måtte tilrettelegges for primært å håndtere ankomstene fra Ukraina. Det fikk utslag i at andelen saker som fikk vedtak innen 21 dager for saker som ikke er omfattet av kollektiv beskyttelse, falt til 22 prosent i 2022 mot 41 prosent i 2021. Det skyldes blant annet at UDI i en periode hjalp politiet med registreringsoppgaver samt andre logistikkoppgaver på senteret.

Vi ser at for å sikre en effektiv vedtaksfattning i en fremtidig situasjon uten kollektiv beskyttelse og med ankomster på nivå med toppmånedene i 2015 eller 2022, vil vi måtte utvikle beredskapsplanene ytterligere. Ankomstfunksjonene på Nasjonalt ankomstsenter må styrkes, men asylsaksbehandlingen vil likevel måtte basere seg på omfattende bruk av digitale løsninger og risikostyring. Vi må også styrke beredskapen i bakkant av Nasjonalt ankomstsenter på en måte som gir oss mulighet til å få opp mer robuste, kostnadseffektive og skalerbare mottak, som er lokalisert på østlandsområdet. Flere oppgaver må løses i andrelinjen når vi ikke har tid til dem på ankomstsenteret, blant annet gjennomføring av asyLintervju og identifisering av spesielle behov. Vi er også nødt til å basere oss på asylsaksbehandling og vedtaksfattning på andre lokasjoner enn ankomstsenteret.

Ved inngangen til 2022 hadde vi i liten grad kostnadseffektive og skalerbare løsninger som avlastet ankomstsenteret. UDI har lagt en strategi for bruk av transittmottak basert på at disse mottakene er innrettet mot å tilrettelegge for rask uttransport av personer med dublinsstatus, rask behandling av hurtigprosedyresaker og oppfølging av saker hvor politiet har behov for å gjennomføre utvidede ID-undersøkelser. Vi har hatt som mål at vi skal ha en hovedtransitt med tilstrekkelig kapasitet til å håndtere personer i disse målgruppene for ankomster av inntil 10 000 asylsøkere i året, og at vi skal ha mulighet til å etablere avlastningsløsninger gjennom avrop på rammeavtalene på variabel kapasitet (nivå 2) om behovet ble større enn estimert.

3.2.5 Robotisering og automatisering av søknader om beskyttelse fra Ukraina

Allerede tidlig i mars ble det identifisert en mulighet for å automatisere behandlingen av tillatelser om kollektiv beskyttelse for Ukrainere. Teknologien kalles Robotisert prosessautomatisering, men omtales ofte bare som roboter. Etter et tett samarbeid mellom fagpersoner og Robot-teamet i UDI kom løsningen på plass i løpet av cirka tre uker. Roboten etterligner det en saksbehandler ville ha gjort. Dette kan f.eks. være registrering av data, opplasting av dokumenter til sak, produksjon og utsendelse av standardiserte brev. Løsningen var utviklet av UDIs egne utviklere.

Robotene registrerte det første vedtaket 22. mars. Vi anskaffet flere robotlisenser for å ha nok kapasitet til å håndtere sakene raskt, og de alle fleste vedtakene ble registrert kort tid etter at vi mottok sakene. Robotene registrerte over 33 000 vedtak om kollektiv beskyttelse i

løpet av 2022, og behandlet saker for voksne, barn og enslige mindreårige. I 2023 vil vi bruke robotiseringsløsningen for å forlenge tillatelsene fra 2022.

UDI jobbet også med å utvikle en automatisert prosess for kollektiv beskyttelse, og denne ble produksjonssatt i begynnelsen av 2023. Både en robotprosess og en automatisert prosess krever ressurser i form av utviklere, fagpersoner og saksbehandlere for å følge opp de sakene som må gjennom manuelle prosesser før de kan automatiseres.

Disse løsningene gjorde at vi klarte å behandle et rekordhøyt antall søknader om kollektiv beskyttelse på kort tid. I løpet av året fikk UDI også søknader fra ukrainere som ikke faller inn under vilkårene for kollektiv beskyttelse. Disse sakene har vi ikke startet å behandle ennå da vi jobber med å avklare praksis for denne søkergruppen.

3.2.6 Mottak og innkvartering

Alle asylsøkere ble innkvartert og ivaretatt i 2022. Utlendingsmyndighetene gjennomførte personkontroll av identitet med alle asylsøkere, snakket med søkerne og gjennomførte undersøkelser der det var behov for det. Vi har en forsvarlig kontroll med hvem som befinner seg i Norge. Dette er en vesentlig forbedring sammenlignet med krisen i 2015, og det skiller seg også fra andre land i Europa, der flere kun har basert seg på nettbasert registrering av ukrainske asylsøkere som er omfattet av kollektiv beskyttelse.

Ved inngangen til 2022 hadde UDI rundt 30 mottak i drift. Mottakskapasiteten er bygget ned til et svært lavt nivå over flere år. Da de første asylsøkerne fra Ukraina begynte å komme til Norge i februar, var det primære målet å sikre tilgang til et stort antall senger raskt. For å klare dette var det nødvendig å ta opp mange akuttinnkvarteringer, og i mai når mottakskapasiteten var på det høyeste hadde UDI 125 mottak. Av disse var det på det meste 83 akuttinnkvarteringer i drift. Ventehotell for søkere som ventet på registrering, kom i tillegg til dette.

Belegget i mottakssystemet viste seg raskt å bli lavere enn ventet, både på grunn av at antall nye ankomster gikk ned i april, som følge av god gjennomstrømning i mottakssystemet, og fordi flere ukrainske asylsøkere enn ventet valgte å bo privat. Vi måtte tilpasse kapasiteten parallelt med at akuttinnkvarteringene ble erstattet med ordinære mottak. I denne perioden var UDI opptatt av å skåne beboere og planlegge nedleggelse og flytteoperasjoner godt.

Det var krevende å stabilisere kapasitetsutnyttelsen i denne situasjonen, og på det laveste var belegget nede i 35 prosent totalt. I ordinære mottak og mottak for personer med spesielle behov, var det gjennomgående høyere kapasitetsutnyttelse. Også mottak for enslige mindreårige hadde en høy kapasitetsutnyttelse, men opplevde betydelige svingninger gjennom året. Ved utgangen av 2022 var 85 mottak i drift, hvorav 28 var akuttinnkvarteringer.

For å redegjøre for arbeidet med utviklingen av et formåls- og kostnadseffektivt mottakssystem, har UDI utarbeidet en markedsrapport for 2022. Hovedfunn i rapporten er at det er lav konkurranse blant driftsoperatørene, spesielt for akuttinnkvarteringene. Det er krevende å si noe om hva som skjer når UDI som enekjøper av mottaksplasser møter så få tilbydere. Basismottakene (nivå 1) er markant lavere i pris enn nivå 2-mottakene. Årsakene til dette kan være at nivå 1-mottakene ikke har et stykkpriselement. De får samme beløp uavhengig av belegg. Nivå 2-mottakene har fastpris på 100 plasser, og videre stykkpris på minimum 50 utover det. Nivå 1 har lengre avtalevarighet, både med hensyn til kortest mulig driftstid, oppsigelsestid og maksimal avtalevarighet. Tidspunktet for kontraktsinngåelse kan også ha betydning. I 2019 var mottaksbefolkningen liten, mens den var stor i 2022. Vi ser at det er risiko for at vi i 2023 vil møte et mer mettet marked, som kan få betydning for antall tilbydere som ønsker å bli driftsoperatører med dertil høyere priser.

UDI har gjennomført alle tiltakene i vår strategi for anskaffelse, forvaltning og utvikling av mottakssystemet (mottaksstrategien) de siste fem årene. Tiltakene har vært innrettet mot å realisere målet om et kostnadseffektivt og fleksibelt mottakssystem, med evne til å takle

svingninger i ankomster. Det siste større tiltaket i strategien ble gjennomført høsten 2022 ved etableringen av parallelle rammeavtaler på drift av variabel mottakskapasitet (nivå 2). Som følge av at nivå 2-avtalene ikke var på plass da krigen i Ukraina brøt ut, påløp det høye kostnader til akuttinnkvarteringer. Vi ser også at det er utfordrende å erstatte alle akuttinnkvarteringer med nivå 2-avtaler, og vil evaluere dimensjonering og innretning på den variable mottakskapasiteten som skal ligge til nivå 2. Andre sentrale grep i strategien har vært å etablere driftsavtaler med betydelig fleksibilitet for opp- og nedjustering av antall plasser i mottak som er i drift, og anskaffelse av rammeavtaler for kjøp av akuttinnkvarteringskapasitet.

Vi planlegger å utvikle en ny strategi for den neste femårsperioden, hvor vi tar med erfaringene vi har gjort oss. Vi ønsker også å videreutvikle samarbeidet med DSB og Sivilforsvaret for å styrke Norges evne til å håndtere fremtidige migrasjonskriser med mer sammensatte utfordringer enn det vi opplevde i 2022. Vi vil også fortsette arbeidet med å utvikle fagsystemene vi bruker for å styre saksbehandlingen og håndtere oppgavene på mottaksfeltet.

Håndtering av asylankomster fra Ukraina i 2022 illustrerer hvor viktig det er å arbeide helhetlig med ankomstberedskap i hele kjeden, for å kunne håndtere unormale økninger i asylankomstene. Løsningene i ankomstfasen er avhengig av at mottakssystemet kan understøtte og sikre en god gjennomstrømning, samtidig som tilrettelagt innkvartering, kartlegging og bosetting er avhengig av kvaliteten på informasjonsinnhenting i front. Behov for å prioritere ressursene til mottak av ukrainere i ankomstfasen skapte også utfordringer for returarbeidet.

3.2.7 Innføring av ordning om midlertidig alternativ mottaksplass (MAMOT)

For å bidra til at privatboende personer i målgruppen for kollektiv beskyttelse fikk tettere oppfølging fra kommunene, og avlaste mottakssystemet, ble det opprettet en ny ordning; midlertidig alternativ mottaksplass (MAMOT). Ordningen innebærer økonomisk tilskudd til kommuner som aksepterer å ta over oppfølging av personer som bor i private løsninger i kommunen. Denne ble benyttet av litt over 5 000 personer i løpet av 2022. For å effektivisere flyt og øke tilgjengelighet av ordningen for målgruppen og kommuner, etablerte UDI en digital søknadsløsning i tett samarbeid med Digitaliseringsdirektoratet og Skatteetaten. UDI og IMDi samarbeidet også tett for å sikre en smidig overgang fra MAMOT til bosetting av personer i målgruppen.

3.2.8 Bosetting og bosettingsforberedende arbeid

Kort etter at Ukrainasituasjonen oppstod, sørget UDI og IMDi for å sikre effektiv flyt fra mottakssystemet ut til kommuner. Det ble tidlig identifisert et behov for å forenkle bosettingskartleggingen. Det tok noe tid å få en endelig avklaring på hvilke opplysninger som skulle prioriteres, og å få gjort nødvendige endringer i datasystemet IMDinett mottak. UDI etablerte et nasjonalt kartleggingsteam, som klarte å gjennomføre et høyt antall kartlegginger i en tidlig fase på kort tid. Etter hvert ble bosettingskartlegging gjennomført direkte av akuttinnkvarteringer/mottakene.

Det ble gjennomført digital opplæring av bosettingsansvarlige i akuttinnkvarteringer for å sikre god informasjonsflyt og kompetanse på det bosettingsforberedende arbeidet. I tillegg ble det utarbeidet veiledere og informasjonsmateriell. Dette ble gjennomført i samarbeid med IMDi.

Det høye antallet personer med spesielle behov som ankom i 2022, krevde tettere og mer koordinert samarbeid mellom UDI og IMDi for bosetting av denne gruppen. Mange kommuner var positive til å bosette personer i målgruppen. UDI opplever imidlertid at det

fortsatt er store utfordringer med å bosette personer med svært omfattende behov for tilrettelegging, inkludert noen som har bodd i mottakssystemet i over ti år.

Det er behov for å avklare praksis ved bosetting av barnefamilier i mottak der familiemedlemmene har ulik oppholdsstatus. Dette for å sikre at bosettingsklare personer i mottak blir bosatt så raskt som mulig, og at barn ikke blir boende lenge i mottak. I tildelingsbrevet for 2022 fikk både UDI og IMDi et oppdrag om å se nærmere på dagens praksis med bosetting av barnefamilier med ulik oppholdsstatus, og foreslå tiltak for å få til raskere bosetting av denne gruppen. IMDi og UDI har samarbeidet om dette oppdraget og foreslått flere løsninger som må behandles av departementet. Rapporten vil bli oversendt JD i løpet av mars 2023.

Riksrevisjonen har påpekt at det er behov for å forbedre systemet for oppfølging av kommunenes tilbakemeldinger om det bosettingsforberedende arbeidet. Gjennom oppdrag i tildelingsbrevene for 2022 ble UDI og IMDi bedt om å samarbeide om å forbedre systematiseringen av hvordan kommunenes tilbakemeldinger om det bosettingsforberedende arbeidet følges opp. Dette gjelder kartlegging før bosetting for overføringsflyktninger, samt kartlegging av flyktninger som er bosatt fra mottak og privatboende. UDI og IMDi har utarbeidet et forslag til både kort- og langsiktige løsninger som skal bidra til bedre informasjonsflyt mellom bosettingskommunene og UDI for å forbedre kartleggingsarbeidet og dermed øke kvaliteten i bosettingsarbeidet. Implementering av en del tiltak er allerede i gang.

By- og regionforskningsinstituttet (NIBR) undersøkte på oppdrag fra UDI og IMDi hvordan fordrevne fra Ukraina opplevde mottakelsen i Norge. Den overordnede konklusjonen er at de i stor grad føler seg velkomne, har blitt godt tatt imot, og at mottakssystemet fungerer greit.

3.2.9 Ukrainere tar i bruk e-ID

Ukrainere som kan dokumentere sin identitet med pass eller andre godkjente ID-dokumenter, kan bestille og få utlevert e-ID, som gir tilgang til offentlige tjenester på nett. UDI har bidratt med løsningen som er utarbeidet av Digdir og Buypass. For at løsningen skal gi effekt krever det at så mange som mulig tar den i bruk. Vi har informert brukere via ulike kanaler, og har sendt ut informasjon til ulike grupper via mottaksansatte, kommuner, frivillige organisasjoner, og UDIs Facebook-side for ukrainere. Størst effekt så vi først da vi sendte ut e-post til 14 000 ukrainere på norsk, russisk og ukrainsk. I starten av 2023 har 2 600 ukrainere tatt i bruk e-ID og antall bestillinger er 6 200. Videre utvikling og bruk av e-ID er viktig for å nå målet om heldigitale, oppmøtefrie tjenester som er beskrevet i punkt 3.3.1.

3.2.10 Assistert overføring fra Moldova

Norge mottok en anmodning fra moldovske myndigheter i slutten av februar om å bistå dem med håndtering av den store strømmen av ukrainske flyktninger. Tilsvarende anmodning ble sendt til andre europeiske land. Regjeringen besluttet å tilby overføring av 2 500 personer fordrevet fra Ukraina. Antallet ble nedjustert til 500 i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett.

UDI mottok instruks fra Justis- og beredskapsdepartementet om å forberede og gjennomføre dette uttaket i samarbeid med PU, i tillegg til moldovske myndigheter, EU-kommisjonen, UNHCR og IOM. Det er EU-kommisjonen som koordinerer initiativet. Det var også nødvendig å involvere Mattilsynet og Bufetat.

Vi brukte tidligere erfaring med relokalisering fra andre europeiske land, som Hellas og Italia, for å sette opp en lignende prosess med assistert overføring fra Moldova. Vi opplevde at flere kandidater for overføring hadde alvorlig sykdom og tilretteleggingsbehov, og det ble behov for å vurdere sak for sak om det var kapasitet i mottak til å ta dem imot.

Informasjonsarbeidet for å nå ut til fordrevne fra Ukraina i Moldova var krevende, siden de aller fleste bodde hos vertsfamilier i ulike deler av landet. UDI laget et omfattende informasjonsskriv for å besvare en rekke spørsmål ukrainere i Moldova hadde, og i løpet av våren mottok vi lister med kandidater som ønsket å bli overført til Norge.

PU gjennomførte person-dokumentkontroll før avreise fra Moldova, og var ansvarlig for registrering etter ankomst til Norge. Da gikk personene inn i sporet for kollektiv beskyttelse.

Det ble overført totalt 130 personer fra Moldova til Norge i 2022.

3.2.11 Medisinsk evakuering - Medevac

Ukrainas naboland, og Ukraina selv, fikk en stor belastning i helsevesenet etter krigens utbrudd. Gjennom deltakelse i EUs helsesamarbeid ble det etablert en ordning for evakuering av pasienter med behov for sykehusoppfølging til andre land, for å avlaste helsevesenet i Ukraina og nabolandene. Det var regjeringen som besluttet at Norge skulle bidra med medisinsk evakuering som en del av innsatsen i EUs ordning for sivil beredskap.

Dette er en helt ny ordning, og det ble nødvendig å sette sammen en tverretattlig gruppe for å løse oppdraget. Det er i utgangspunktet en ordning som helsesektoren eier, men utlendingsforvaltningen skulle bidra med innreisetillatelse, rekvirering av D-nummer før overføring til Norge og mottaksplass for medisinsk evakuerte etter utskrivning fra sykehus. Det krever et tett samarbeid både internt i UDI, med PU, den nasjonale koordineringsstaben som er lokalisert ved Oslo Universitetssykehus, vertskommuner for asylmottak og mottakene.

UDI ble instruert om å forberede uttak av 550 pasienter og deres pårørende, fordrevet fra Ukraina, som fylte kravene for kollektiv beskyttelse.

UDI registrerte person og sak om innreisetillatelse i saksbehandlingssystemet, så fort en pasient ble akseptert overført til Norge. Deretter ble det bestilt D-nummer fra Skatteetaten. Det var løpende og tett kommunikasjon mellom de ulike etatene, og PU forberedte ankomst og registrering av pasienter og pårørende som kunne være en natt ved Gardermoen registringssenter. Pasienter som måtte direkte til sykehus ble registrert senere. Alle pasienter ble tildelt mottaksplass ved ankomsten til Norge for å sikre tilstrekkelig oppfølging. Etter utskrivning fra sykehus tilbød UDI mottaksplass som var tilpasset pasientenes behov for tilrettelegging, ofte i særskilte botilbud. UDI tilstrebet en jevn fordeling av pasienter over hele landet.

Det ble overført totalt 138 pasienter og 77 pårørende i 2022.

Både ordningen for assistert overføring fra Moldova og ordningen for medisinsk evakuering fra Ukraina og naboland, videreføres i 2023.

3.3 Bedre sakflyt i utlendingsforvaltningen

Politidirektoratet (POD) og UDI kartlegger systematisk flyten i utlendingsforvaltningen. Vi har kartlagt prosessen fra søkeren registrerer sin søknad, til UDI eller politiet fatter vedtak. Vi har identifisert følgende hovedutfordringer i prosessen:

- Regelverket er komplekst og endres ofte.
- Prosessene er manuelle og krever mange oppmøter.
- Søkeren må vente lenge på oppmøte.
- Søknader går igjennom mange ansvarsskift, både mellom saksbehandlere og etater.
- Delt ansvarsdeling gjør det utfordrende å styre og prioritere prosessen.
- Henvendelser fra brukere opptar mye ressurser både i UDI og i politiet.

UDI ble bedt om å identifisere og foreslå mulige forenklinger i gjeldende regelverk i tildelingsbrevet for 2022, for å effektivisere saksbehandlingen og få et mer

digitaliseringsvennlig regelverk. UDI leverte en rekke forslag til regelverksforenklinger i desember 2022. Vår vurdering er at forslagene er viktige bidrag til å gjøre utlendingsforvaltningen mer effektiv for å kunne øke kapasiteten fremover. UDI har gjennomført utredningsoppdrag på vegne av departementet, og vi ser for oss å kunne fortsette med slike oppdrag også fremover.

Et tiltak brukerne vil se effekten av allerede i 2023 er at tiden fra vedtak til mottatt oppholdskort reduseres. En løsning der UDI bestiller oppholdskort, istedenfor at bestillingen går via politiet, i tillegg til at en robot ville gjøre jobben for oss, gjør at vi starter 2023 med å kutte ventetid for brukerne og frigjøre kapasitet i utlendingsforvaltningen. Dersom like mange mottar tillatelser i 2023 som i 2022, vil endringen omfatte rundt 60 000 personer. I tillegg vil det også gi en mer effektiv prosess for de 30-35 000 personene som skal få forlenget tillatelsen om kollektiv beskyttelse i 2023.

3.3.1 Heldigitale, oppmøtefrie tjenester

I tillegg til å jobbe med kontinuerlige forbedringer jobber vi for å nå målet om heldigitale, oppmøtefrie tjenester. Løsningene krever teknologiske, organisatoriske og juridiske endringer.

Tjenestene vi tilbyr brukerne våre i utlendingsforvaltningen er i dag basert på at de må møte personlig som en del av søknadsprosessen. Vi har i lengre tid vært i en situasjon der forvaltningen ikke har hatt kapasitet til å håndtere alle de fysiske oppmøtene. Et viktig grep for å oppnå kortere ventetid for brukerne og frigjøre kapasitet i forvaltningen mener vi derfor er å etablere heldigitale, oppmøtefrie tjenester der det er hensiktsmessig både for brukeren og forvaltningen. Gevinsten for brukerne ved å fjerne eller redusere antall oppmøter er kortere ventetid fra søknaden er registrert til den blir behandlet, i tillegg til spart tidsbruk på å booke time, reise til og fra oppmøtested og eventuell kontakt med forvaltningen mens brukeren venter. For forvaltningen er gevinsten spart ressursbruk i forvaltningen, mindre ressursbruk til administrasjon av oppmøter, og større fleksibilitet på tvers av organisatoriske enheter i forvaltningen.

Vi planlegger nå for at nordiske borgere som sender «Melding om statsborgerskap» og brukere som sender «Søknad om nytt oppholdskort i forbindelse med tap» kan gjøre det uten fysisk oppmøte.

3.3.2 Forutsigbar saksflyt til UNE

Vi hadde jevnlige møter med UNE i 2022. Hensikten er at UNE skal få informasjon om våre prioriteringer for å bedre kunne forutse inngangen av klagesaker. I 2022 informerte vi blant annet om tilbakekall, familieinnvandringssaker og behandling av Dublin-saker. Justering av prognoser og prioriteringer i UDI var også tema for møtene. Vi vil fremover holde UNE løpende orientert om prioriteringer som er relevante for saksinngangen deres.

3.4 Utvikling, digitalisering og effektivisering

3.4.1 Modernisering IT av utlendingsforvaltningen

Den digitale grunnmuren i utlendingsforvaltningen er gammel og trenger å skiftes ut. Vi leverte konseptutvalgutredningen «Et helhetlig og effektivt migrasjonsløp» om modernisering av IT i utlendingsforvaltningen til JD i mars. Visjonen er at sluttbruker skal oppleve en effektiv prosess, at det skal være enkelt å legge inn riktig informasjon på første forsøk, og at informasjonen skal være lett tilgjengelig. Løsningene som bygges må være tilpasset flere sakstyper, et komplekst regelverk som stadig endres, at det skal flyte informasjon på tvers av flere etater og å ha en digital grunnmur som ivaretar fremtidige IT-behov.

Den eksterne kvalitetssikringen (KS1) som ble gjennomført våren 2022 anbefalte at vi jobber videre med konseptet *basismodernisering*. Dette konseptet innebærer at vi i løpet av om lag seks år vil fase ut fagsystemene våre. Forprosjektet startet opp høsten 2022. Det viktigste i forprosjektet er å oppdatere kostnad, omfang og gevinster og legge en mer detaljert plan for programperioden. UNE, politiet, Utenriksdepartementet (UD) og UDI bidrar alle inn i arbeidet og står samlet bak programforslaget. En viktig del av arbeidet i 2022 var å etablere dette samarbeidet for å sikre at hele utlendingsforvaltningen står samlet om forslaget.

I 2023 er målet å gjøre forprosjektet klart for kvalitetssikringen KS2 (kvalitetssikring av forprosjektet) før sommeren. Programmet vil kreve mye kompetanse fra alle ledd i utlendingsforvaltningen. I UDI arbeider vi med å styrke IT-miljøet, både med intern kompetanseheving og rekrutteringer.

3.4.2 Modernisering av person

Prosjektet «Modernisering av person» startet arbeidet med restrukturering av persondata (personinformasjon som kan være relevant for alle sakstyper), relasjonsdata (kobling mellom personer som er i nær familie) og data for avklaring av identitet (utredning av en persons identitet) i 2022. Prosjektet etablerer også en løsning for ID-avklaring.

Som en del av arbeidet med å flytte deler av personinformasjonen ut fra dagens utlendingdatabase blir det gjort forbedring av datakvaliteten, noe som bidrar til lik informasjon om brukerne våre i alle offentlige registre. Dette legger også til rette for videre automatisering og effektivisering av prosessene i utlendingsforvaltningen.

Vi planlegger å etablere ny persondatamodell og løsning for ID-avklaring rundt årsskiftet 2023/24. Et viktig arbeid i dette er å gjennomføre nødvendige endringer i eksisterende systemportefølje som følger av restruktureringen.

3.4.3 Digital skjemaløsning for registrering av asylsøkere

UDI har utviklet den digitale skjemaløsningen «Start», der voksne asylsøkere får informasjon om rettigheter og plikter. Asylsøkerne oppgir også informasjon som personopplysninger, reiserute og relasjoner. Start fylles ut på nettbrett ved ankomsten ved Nasjonalt ankomstsenter og andre registreringssteder for kollektiv beskyttelse, og er per nå tilgjengelig på 25 språk. Start er et beredskapsverktøy for å kunne håndtere store asylankomster uten å binde opp for mange ressurser hos politiet og UDI, samt redusere tolkebruk.

I forbindelse med de høye ankomstene fra Ukraina så vi raskt at det ville bli utfordrende å ha en samtale med hver enkelt søker ved ankomst, både av kapasitetshensyn, men også på grunn av mangel på tolker på ukrainsk. Det ble derfor nødvendig å utarbeide et eget Start-skjema for kollektiv beskyttelse der vi også innhentet informasjon som var nødvendig for å behandle asylsaken. Dette var mulig på grunn av et forenklet regelverk.

Ved å bruke Start har vi i de fleste saker for kollektiv beskyttelse ikke hatt behov for tolk da skjemaet er tilgjengelig på ukrainsk, russisk og engelsk. Skjemaet har audio-løsning, slik at søkere med svakere leseferdigheter får lest opp rettigheter og plikter. Ettersom Start er tilgjengelig på nettbrett, var det mulig å sende ut slike til alle registreringsstedene i Norge i løpet av kort tid., Distriktene kunne dermed registrere søkere digitalt uten bruk av tolk. Totalt 150 nettbrett ble klargjort av UDI og sendt ut.

Ved å innhente data strukturert kan vi gjennom styringsverktøyene våre hente ut informasjon om gruppen. For eksempel kan vi hente ut data på søkere som har vært vitne til krigsforbrytelser, noe som er relevant for Kripos. I tillegg blir dataene fra Start brukt til å automatisere søknader om kollektiv beskyttelse. Se avsnitt 3.2.5 for mer informasjon.

I 2022 registrerte 82 prosent av voksne søkere seg digitalt i Start. I desember var andelen så høy som 94 prosent. Dette tilsvarer totalt 23 000 søkere for 2022, sammenlignet med under 1 000 søkere for 2021.

3.4.4 Schengen IKT – internasjonal portefølje

Gjennom Schengen-avtalen er Norge forpliktet til å innføre nye rettsakter som stiller krav til styrket grense-, sikkerhets- og migrasjonskontroll, innen frister vedtatt av EU. Dette innebærer at vi må gjøre tilpasninger i IKT-infrastruktur og arbeidsprosesser i UDI, Politidirektoratet og andre offentlige virksomheter.

Ved inngangen til 2022 forelå det planer for innføring av nye systemløsninger og rettsakter knyttet til SIS Recast, for Entry Exit System (EES) og for European Travel Authorisation System (ETIAS). I løpet av 2022 ble planene endret hele fire ganger. Ved inngangen til 2023 er det vedtatt at SIS Recast skal innføres i mars. Dette vil kreve stor innsats av hele utlendingsforvaltningen i årets første kvartal.

Det ble gjennomført store endringer i fagsystemene og særlig i DUF. Mange arbeidsprosesser er automatisert. Det medfører igjen endringer i UDIs, UNEs, politiets og utenriksstasjonenes arbeidsprosesser i de sentrale saksbehandlingsløsningene. Nytt delsystem for automatisering av SIS-arbeidsoppgaver ble som en sentral del av dette arbeidet klargjort for aktivering. Systemet er allerede koblet på relevant infrastruktur og er klar til bruk når startskuddet går.

Implementering av Returdirektivet har foruten tilpasninger i fagsystemene krevd og krever fortsatt opplæring internt i utlendingsforvaltningen. Endringene i SIS går i hovedsak ut på at alle returvedtak skal registreres i SIS. UDI har hatt faste arbeidsmøter med politiet for å ha en omforent plan for tilpasninger og testing.

Utvikling av en sentral løsning for EES for alle medlemslandene i Schengen har fortsatt mange alvorlige feil. Målsettingen nå er å innføre løsningen i løpet av 2023. Dette vil medføre ytterligere utsettelse av ETIAS, Interoperabilitet og VIS Recast. I tillegg vil det også skyve på ny Eurodac Recast.

Prosjektene i UDI er i ulike livsløp, men programmets prosjekter er i all hovedsak i rute i henhold til foreliggende planer. Utsettelsene skaper utfordringer knyttet til opplæring og innføring og noe økte utgifter, men det er ikke utelukkende negativt. Vi får levert mer funksjonalitet før produksjonssetting, og i tillegg blir også testdekningen bedre. Omfanget for programmet og enkeltprosjekter ble ikke endret i 2022. For å redusere konsekvensene av eksisterende og nye utsettelse innførte vi kompensierende tiltak ved at løsninger som ferdigstilles fra prosjektene, blir installert fortløpende i produksjon med funksjonalitet avslått for sluttbruker.

3.4.5 Nye måter å møte brukerne

I 2022 mottok vi totalt 419 000 henvendelser til veiledningstjenesten. Det er en liten økning fra 2021⁷, som skyldes høy saksinngang og at mange venter på svar på søknadene sine. 78 prosent av henvendelsene ble besvart. De fleste spør oss om statsborgerskap og familieinnvandring. Dette er saksporteføljer med store restanser.

3.4.6 Chatbot

Chat er en etterspurt og forventet kommunikasjonskanal, og fra mai kunne brukerne for første gang kommunisere med oss gjennom chatbot. I løpet av året har chatboten hatt over

---

⁷ Tallet som er oppgitt i årsrapporten for 2021 var basert på andre måter å beregne på, og er derfor ikke direkte sammenlignbart med tallet for 2022.

13 000 henvendelser. Av disse blir ca. 96,5 prosent besvart i chatboten, og 3,5 prosent ønsker å bli satt over videre til å få chatte manuelt med et menneske.

UDIs chatbot er foreløpig trent til å svare på henvendelser relatert til den veiledningen UDI tilbyr av teknisk hjelp med søknadsløsningene. I 2022 har den blant annet forklart brukerne hvordan de kan ettersende dokumenter, tilbakestille passord og få oppholdskort, og den guider brukerne på om de har rett til å fremme en søknad fra Norge eller ikke.

Chatboten er døgnåpen alle dager. Selv om chatboten fortsatt er bygget for et begrenset utvalg temaer blir den utvidet for å bli en reell kanal for informasjon på flere områder.

Når vi setter chatbot i førstelinje og ser på UDIs chattilbud som en skalerbar tjeneste fra chatbot til manuell chat, forventer vi at chatboten vil redusere antall henvendelser til veiledningstjenesten. Det tar likevel tid å utvikle og trene chatboten, og det vil kreve en ny form for kompetanse fra medarbeidere som deltar i dette arbeidet.

3.4.7 Proaktiv veiledning - effekten av å informere i forkant

Brukerundersøkelser viser at brukere er utrygge og usikre i relasjonen til UDI. En av grunnene er at de mangler innsikt i hva som skjer med søknaden deres når den er til behandling. I UDI bruker vi masseutsendelse av e-post for blant annet å gi ulike brukergrupper generell informasjon om nettopp dette. Ønsket effekt er at brukerne får mindre behov for å kontakte oss om status i saken sin.

Eksempelvis benyttet vi masseutsendelse for å informere om at den gamle søknadsløsningen «Søknad på nett (SPN)» skulle avvikles, og hvor søkerne hadde rett til å få gebyret tilbakebetalt hvis de ba om det. Vi brukte masseutsendelse til å ta kontakt med totalt 2 800 mulig berørte for å gi informasjon om frist for tilbakebetaling av søknadsgebyr, og hvordan de skulle gå frem i hvert tilfelle. Dette resulterte i at 650 søkere krevde å få tilbakebetalt gebyret eller leverte inn søknadsdokumenter. Ved å være proaktive unngikk vi at flere søkere urettmessig tapte pengene sine, og vi unngikk også en rekke henvendelser til veiledningstjenesten.

3.5 Tilbakekall

3.5.1 Status og utvikling av tilbakekallsporteføljen

Tilbakekall av tillatelser er et virkemiddel for å oppnå det overordnede målet som er satt for UDI i tildelingsbrevet for 2022: «Alle som oppholder seg i Norge har avklart identitet og lovlig opphold»⁸. Både politiet og UDI kan opprette sak om tilbakekall på bakgrunn av ny informasjon, enten fra personen selv eller fra andre.

UDI har de siste årene sett med bekymring på de høye restansene, men lyktes med å ta bedre grep om situasjonen i 2022. Vi hadde en positiv utvikling sammenlignet med 2021 og bygget ned saksbeholdningen av tilbakekallssaker noe.

Vi behandlet til sammen 2 350 tilbakekallssaker og klager, mot 1 831 tilbakekallssaker og klager i 2021. Dette betyr at vi behandlet 28 prosent flere saker enn foregående år. Det er imidlertid variasjoner innad i tilbakekallsporteføljen, og mens antall saker er redusert i noen saks kategorier, har det økt i andre.

Med ny organisering fra 1. januar 2022 ble fagmiljøet for tilbakekall samlet for å jobbe mer systematisk med å forbedre prosessene på tvers av tilbakekallssakene. Vi har også jobbet med hva slags terskel vi skal ha for å opprette saker om tilbakekall. Vi har hatt dialog med Justis- og beredskapsdepartementet om hvordan bygge ned restansen av de aller eldste

---

⁸ Tilbakekall vil si at UDI fatter vedtak om at tillatelsen, flyktningstatusen eller det norske statsborgerskapet som personen har, ikke skal gjelde lenger

sakene opprettet etter utlendingsloven, noe som resulterte i en høyere andel henleggelse i disse sakene.

En fjerdedel av sakene som ble behandlet i 2022 var gamle og opprettet i 2017 og 2018. En naturlig konsekvens av dette er at saksbehandlingstidene gikk opp, fra 310 dager i 2021 til 474 dager i 2022.

Tabell 7 Vedtak om tilbakekall i UDI i 2022 etter hjemmel og utfall

Hjemmel	Henleggelse	Ja til tilbakekall	Nei til tilbakekall	Sum
sbl 26 2	126	68	13	207
sbl 26 3	3	21	6	30
utl 37 1	43	20	4	67
utl 63	637	733	172	1 542
Totalt	809	842	195	1 846

Henleggelsene i saker som er opprettet etter utlendingsloven §§ 37 første ledd og 63 dreier seg i hovedsak om personer som opprinnelig er innvilget flyktningstatus og hvor selve tilbakekallssaken og eventuelle avhengighetssaker er eldre enn 1 000 dager.

Når det gjelder henleggelse etter statsborgerloven § 26 er dette hovedsakelig saker opprettet i 2017 og 2018. Det var en periode hvor man vurderte regelverket for tilbakekall av statsborgerskap og saksbehandlingen var stilt i bero. I denne perioden var terskelen for å opprette nye saker lavere enn i dag. Mange henleggelse skyldes at det etter nytt regelverk ikke var grunnlag for å gå videre med sakene. Andre henleggelse skyldes at det ville være uforholdsmessig å tilbakekalle statsborgerskapet.

Tabell 8 Vedtak i om tilbakekall i UDI i 2022 etter hjemmel og om personen i ettertid er innvilget oppholdstillatelse

Vedtakhjemmel	Gitt tillatelse	Ikke gitt tillatelse	Totalt
sbl 26 2	9	59	68
sbl 26 3	12	9	21
utl 37 1	5	15	20
utl 63 1	462	271	733
Totalt	488	354	842

De fleste som fikk tilbakekalt tillatelsen sin i 2022 fylte vilkårene for en ny tillatelse, selv om det er store variasjoner ut ifra vedtakshjemmel.

Tilbakekallssaker etter utlendingsloven §§ 37 og 63 hvor personen *ikke* fyller vilkårene for ny tillatelse domineres av enslige menn eller familier med kort botid i Norge. Familier med lengre botid i Norge vil svært ofte fylle vilkårene for en ny tillatelse etter vedtak om tilbakekall, enten fordi det fortsatt er beskyttelsesbehov, eller fordi det foreligger sterke menneskelige hensyn og tilknytning til riket.

3.5.2 Opphørs- og tilbakekallssaker etter utlendingsloven § 37

En tillatelse kan opphøre og bli tilbakekalt dersom det skjer generelle endringer i hjemlandet til utlendingen som gjør at det er trygt å returnere. UDI skal også vurdere opphør i saker der det er endringer i personlige forhold som gjør at personen ikke lenger har et individuelt beskyttelsesbehov jf. instruks GI-15/2020. Det kan være både tid- og ressurskrevende å vurdere om endringer i personlige forhold tilsier at saken omfattes av instruksen. I 2022 ble flere saker vurdert, men det ble identifisert svært få saker som blir omfattet av instruksen.

3.5.3 Utviklingen i saksbeholdningen av saker om tilbakekall

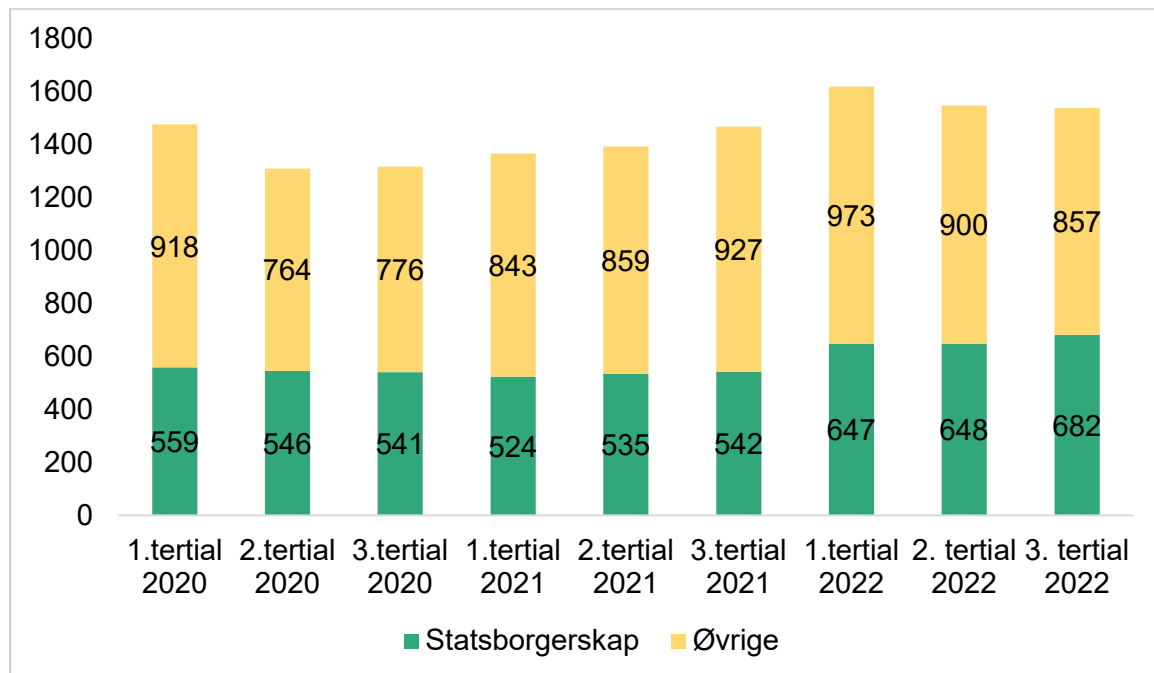
I 2022 bygget UDI ned den totale saksbeholdningen av tilbakekallssaker med 55 saker. Ventetiden på de ubehandlede sakene holder seg stabilt, men er fortsatt for høy. Andelen ubehandlede saker som er over to år, var ved utgangen av 2022 på 46 prosent. Dette er noe høyere enn på samme tid i 2021 (43 prosent).

UDI hadde i underkant av 1 900 saker etter utlendingsloven § 63 i restanse ved utgangen av 2022, sammenlignet med ca. 2 100 saker på samme tidspunkt i 2021.

Vi har ikke lyktes i å bygge ned restansene på tilbakekall av norsk statsborgerskap, som fortsatte å øke i 2022. Dialogen vi hadde med departementet første halvår om ressursstyring for å bygge ned restansen av de aller eldste sakene, omfattet ikke tilbakekall etter statsborgerloven.

Det var i underkant av 1 200 ubehandlede saker om tilbakekall av statsborgerskap ved utgangen av 2022, mot 1 040 året før. Disse sakene er spesielt ressurskrevende, både fordi de ofte er komplekse og kan dreie seg om forhold som ligger tilbake i tid, og sakene omfatter ofte flere familiemedlemmer. Vi så blant annet en økning av saker knyttet til Afghanistan/Pakistan, hvor de oppga å være borgere av Afghanistan, men der det viste seg at de er borgere av Pakistan.

Figur 14 Antall ubehandlede tilbakekallssaker eldre enn to år ved utgangen av hvert tertial, etter type tilbakekall

Saker som er eldre enn to år, skiller seg ikke fra andre saker i porteføljen. Det er stor variasjon blant sakene på tvers av land, alder og tilbakekallsgrunnlag. Det er flest tilbakekallssaker fra Somalia og Afghanistan som er eldre enn to år. Somalia-saker som er

eldre enn to år utgjorde ved utgangen av 2021 om lag 62 prosent av sakene. Denne andelen har nå gått ned til 45 prosent. Det skyldes målrettet innsats. Andelen ubehandlede Afghanistan-saker som er eldre enn to år, økte gjennom 2022 til å gjelde nesten halvparten av sakene. Bakgrunnen er at UDI i 2022 behandlet få av disse sakene, på grunn av den uklare situasjonen i landet.

Konsekvensene av å ha en ubehandlet tilbakekallssak er forskjellig avhengig av om det gjelder tilbakekall av norsk statsborgerskap, permanent oppholdstillatelse eller om personen har en midlertidig tillatelse. De som er innvilget norsk statsborgerskap vil ha alle rettighetene sine mens tilbakekallssaken er til behandling. Ubehandlete saker til familiemedlemmer blir imidlertid som regel ikke behandlet før tilbakekallssaken er avsluttet. For andre vil en ubehandlet tilbakekallssak kunne hindre behandlingen av både egen og familiemedlemmers åpne saker. At søknader om fornyelse av midlertidige tillatelser og reisedokumenter ikke blir behandlet over lang tid, vil ha store konsekvenser for dem det gjelder. UDI prioriterer å behandle saker som berører barn som står uten gyldig tillatelse og relaterte, ubehandlede saker som er gamle.

UDI har prioritert å videreføre styrkingen fra 2021 knyttet til arbeidet med tilbakekall med flukt i bunn. Gjennom en styrking i statsbudsjettet er det gitt rom for 10 flere årsverk til tilbakekall av statsborgerskap. Rekrutteringen har tatt noe tid og når det samtidig er spesielt krevende å bygge opp rett kompetanse til denne porteføljen, ga ikke dette full effekt i 2022. Uansett er denne styrkingen langt fra tilstrekkelig til å kunne «avgjøre alle saker som opprettes uten ugrunnet opphold». Som formidlet til departementet gjennom året må UDI balansere håndteringen av denne porteføljen opp mot tilgjengelige ressurser. Dette er et kontinuerlig arbeid som berører prioriteringer og ressursbruk - i hele utlendingsforvaltningen.

3.5.4 Kvalitetsarbeid/læring fra tilbakekallssaker

UDI har gjennom arbeid med noen spesifikke sakstyper avdekket læringspunkter. Et eksempel er hvordan tilbakekall av tillatelser som er gitt til overføringsflyktninger har resultert i en læringsløype. Økt kunnskap og kompetanse om modus og misbruk er viktig både for å opplyse saken og fatte riktig vedtak første gang. Vi ser at det er flere sakstyper hvor det er potensiale for å utvikle lignende læringsløyper.

Vi har hatt et midlertidig team som jobbet ned de eldste tilbakekallssakene etter utlendingsloven § 63 med ulike typer oppholdstillatelser i bunn (studie, familie og arbeid) gjennom året. Noe av hensikten var å bygge kompetanse om tilbakekallssakene blant dem som håndterer førstegangstillatelsene.

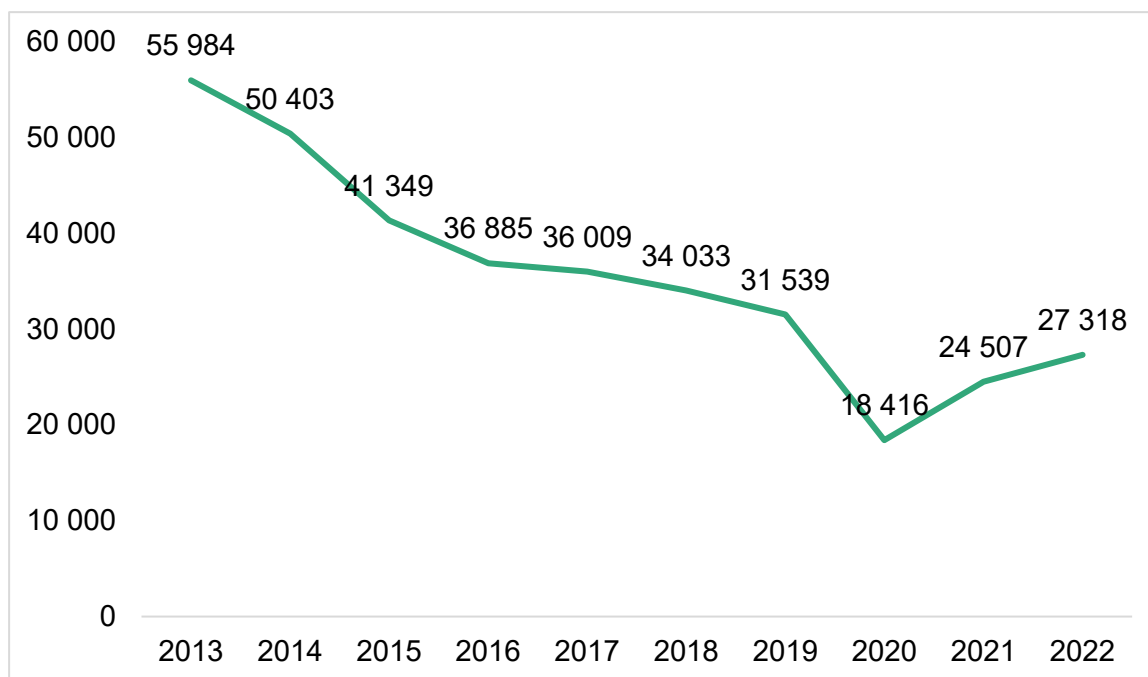
I 2022 gjennomførte vi en pilot hvor UDI selv gjennomførte intervjuer i tilbakekallssakene hvor det tidligere er innvilget beskyttelse, fremfor å sende dem til lokalt politidistrikt. Dette har gitt vesentlig kortere saksbehandlingstid og bedre saksflyt i de aktuelle sakene. UDI vil fortsette å intervjuer i saker hvor vi finner det mest hensiktsmessig.

3.5.5 EØS

EØS-borgere som vil registrere seg som arbeidstakere i Norge vurderes etter utlendingsloven § 117. Disse sakene blir behandlet av politiet. Når de har vært i Norge i fem år kan de søke om varig oppholdsrett etter utlendingsloven § 115. Utlendinger som er familiemedlemmer til en EØS-borger som har oppholdsrett og som selv ikke er EØS-borger, plikter å søke om oppholdskort dersom de skal oppholde seg i Norge i mer enn tre måneder, jf. utlendingsloven § 114 første ledd. Politiet kan fatte vedtak i sakene, men dersom det er tvil om vilkårene er oppfylt, blir saken sendt til UDI. Utlendingsmyndighetene har en lovpålagt frist til å utstede disse oppholdskortene innen seks måneder.

Selv om EØS-registreringene i Norge har økt de siste tre årene, er vi fortsatt ikke på samme nivå som vi var før pandemien, også når vi tar høyde for at det på grunn av Brexit er rundt 1 500 færre briter som registrerer seg hvert år.

Figur 15 EØS-registreringer i årene 2013 til 2022

I 2022 registrerte over 27 000 EØS-borgere seg i Norge. Det var flest borgere fra Polen, Tyskland og Litauen.

UDI har aldri mottatt så mange EØS-saker som i 2022. Vi mottok 2 460 saker, nesten 1 100 flere saker enn i 2021⁹. Vi behandlet også rekordmange saker i fjor. Årsaken til økningen kan ha mange forklaringer, men både opphevelse av reiserestriksjoner etter pandemien og den økonomiske situasjonen i Europa kan forklare utviklingen.

3.5.6 Saksbehandlingstid for søknader om oppholdskort til tredjelandborgere etter EØS-reglene

Politiet og UDI behandlet til sammen 1 600 saker etter utlendingsloven § 114 første ledd, mot drøyt 1 100 saker i 2021. UDI behandlet 53 prosent av disse. 375 saker hadde en saksbehandlingstid som var over 180 dager, en andel på 44 prosent. Dette er på samme nivå som i 2021, da andelen var på 43 prosent.

Tabell 9 Saker behandlet etter utlendingsloven § 114 første ledd i 2022.

Vedtaksinstans	Median dager	Antall over 180 dager	Totalt antall vedtak
Politiet	56	37	747
UDI	159	375	854
Totalt	-	412	1 601

⁹ Sakene UDI mottar er søknader om oppholdskort, varig oppholdsbevis og varig oppholdskort.

Vi fortsatte å prioritere de eldre sakene etter utlendingsloven § 114 og satte på flere ressurser for å behandle dem. I tillegg behandlet vi nærmere 1 350 saker om varig oppholdsrett etter utlendingsloven §§ 115 og 116, etter at denne gruppen tidligere hadde vært nedprioritert.

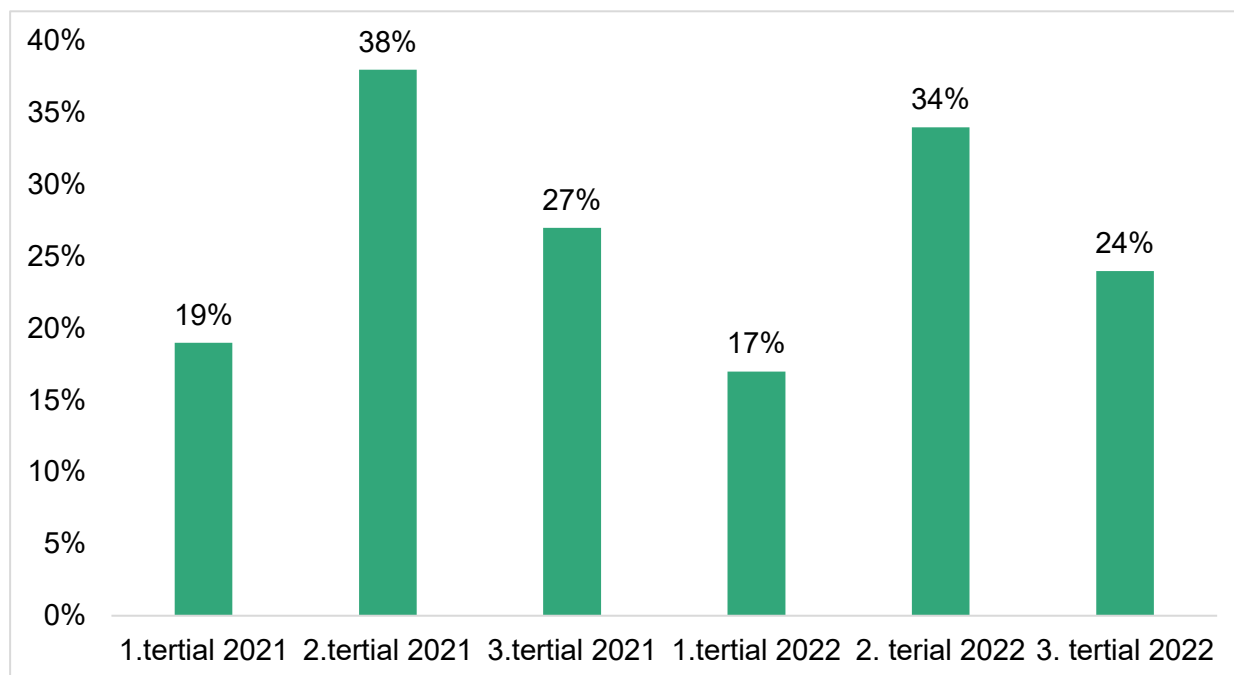
I flere av sakene var vi nødt til å foreta ytterligere undersøkelser, som for eksempel intervju, DNA-test og bosteds- eller arbeidskontroll. Dette er saker hvor vi mistenker tvangs- eller omgåelsessekteskap og annet misbruk. De aller fleste sakene hvor dette må gjøres går over fristen, på grunn av begrenset kapasitet i førstelinjen.

Vi jobber kontinuerlig med å finne nye, mer effektive og mindre ressurskrevende måter å innhente denne informasjonen på. Vi har testet ut både bruken av å søke i åpne kilder og utstrakt bruk av spørreskjema for å se om dette vil kunne gi oss tilstrekkelig informasjon til å fatte vedtak.

Andelen behandlede saker hos politiet og UDI som går over fristen gikk noe ned mot slutten av året, som det fremgår av Figur 16.

EFTA's overvåkningsorgan ESA opprettet høsten 2018 en sak mot Norge som gjaldt brudd på saksbehandlingstider i disse sakene etter direktiv 2004/38/EF. Denne saken ble formelt avsluttet i januar 2023.

Figur 16 Andel behandlede saker i politiet og UDI etter utlendingsloven § 114 1 der saksbehandlingstiden var over 180 dager

Til tross for en stor saksinngang og en relativt stor saksbeholdning ved inngangen til året, lyktes vi med å bygge ned saksbeholdningen. Ved utgangen av andre tertial 2022 hadde UDI 1 170 EØS-saker og klager til behandling, og ved utgangen av året var tallet redusert til 935. 68 prosent av disse sakene er yngre enn 180 dager.

Tabell 10 Antall EØS-søknader til behandling i UDI per 31.12.2022 etter alder og hjemmel

Dager	§ 114 1	§ 114 2	§ 115	§ 116
0-60 dager	131	5	110	18
61-180 dager	116	46	131	36
over 180 dager	60	89	96	29
Sum	307	140	337	83

Ved utgangen av året hadde UDI 60 saker etter utlendingsloven § 114 1 som var eldre enn 180 dager. Til sammenligning med 2021 var dette tallet 117 saker.

Ingen saker ble lagt i bero i henhold til instruks AI-3/2020, «Instruks om berostillelse av behandling av saker om oppholdskort og varig oppholdskort som familiemedlem til mindreårig EØS borger», som for øvrig ble opphevet i 2022.

3.6 Beskyttelse

3.6.1 Uttak av overføringsflyktninger

UDI innvilget flyktningstatus for totalt 2 815 overføringsflyktninger¹⁰ i 2022. Vi gjennomførte fysiske uttak i Libanon (4), Jordan (2), Irak, Malaysia, Rwanda (2), Uganda og Etiopia. Videre gjennomførte vi et fjernuttak i Libya. Inkludert i tallet er også saker som ble innvilget på grunnlag av dossier for afghanske menneskerettighetsaktivister og på åpen- og hastekvotene. Vi brukte i tillegg 161 plasser til familiegjenforente med barn, som ble evakuert fra Afghanistan.

UDI brukte sitt handlingsrom til å innvilge 127 flere personer fremmet av UNHCR i 2022 enn rammen til dette formålet. Samtidig hadde vi et underforbruk av plasser avsatt til afghanere i 2022 på 177 kvoteplasser. Gjennom instruks er det gitt beskjed om at 200 kvoteplasser skal settes av for å ivareta norske forpliktelser til relokalisering innenfor EUs solidaritetsmekanisme i 2023.

Måloppnåelsen for uttaket i Uganda endte isolert sett ganske langt unna det vi hadde planlagt for, men vi kunne innvilge tilsvarende flere kongolesiske flyktninger på uttakene våre i Rwanda.

Vi ble ikke hindret i å gjennomføre uttak i 2022 på grunn av covid-19. Fjernuttaket i Libya hadde vi uansett ikke kunnet gjennomføre fysisk grunnet sikkerhetsutfordringene. Covid-19-situasjonen preget imidlertid fortsatt uttakene våre i 2022 ved at risikoreduserende tiltak ble iverksatt i forbindelse med reisene våre. Vi opplevde likevel at medlemmer av delegasjonene ble smittet under uttak.

Det ankom 3 124 kvoteflyktninger i 2022, marginalt flere enn den tidligere oppgitte prognosen på 3 100. Flyktningene som fikk innvilget tillatelser fra de siste uttakene i 2022, ankommer Norge fortløpende utover våren 2023. De største nasjonalitetsgruppene som ankommer våren 2023 er syrere, som oppholder seg i Libanon og Jordan, samt kongolesiske flyktninger som oppholder seg i Rwanda.

¹⁰ Overføringsflyktninger, også kalt kvoteflyktninger, er personer registrert som flyktninger av UNHCR (FNs høykommissær for flyktninger), men som ikke kan tilbys en varig løsning i landet de befinner seg i og dermed kan bli overført til et tredjeland.

Vi har fortsatt utfordringer med usikkerhet og treghet i utreiseprosedyrene fra Etiopia. Det er 201 personer med en tillatelse som venter på å komme til Norge. Av disse ble 81 personer innvilget tillatelser tidligere enn uttaket høsten 2022, mens de resterende fikk tillatelser i etterkant av uttaket høsten 2022. Det er frustrerende for flyktingene å vente i det uvisse, og det er også kommuner som venter med ledige boliger. Det er nødvending med ytterligere tiltak, som legger press på myndighetene i Etiopia, for å få fortgang i prosedyrene.

3.6.2 Hvordan UDI jobber med uttak, et innblikk fra Rwanda

I november 2022 gjennomførte UDI uttak av rundt 400 flyktinger fra Rwanda, det klart største uttaket i 2022. De aller fleste av disse flyktingene var fra Kongo og bosatt i en flyktingleir ved Kivusjøen nord i Rwanda, helt på grensen til Kongo. Mange hadde bodd flere tiår i flyktingleir.

UDI sjekker blant annet ut familienes historikk, fødselsår og fødested samt flukthistorien og eventuelle kriminelle forhold. For å få lov til å komme til Norge må flyktingene oppfylle kravene til asyl i Norge, de må ikke har gjort noe kriminelt og fortelle den fulle og hele sannheten om sin bakgrunn. Representanter fra PU tar bilder og lagrer alles fingeravtrykk, og IMDi sine ansatte klargjør alt rundt fremtidig behov rundt bosetting mv.

Etter å ha blitt hentet fra flyktingleiren og fraktet til Kigali for intervju, dro flyktingene tilbake til leiren og ventet noen uker på svaret på om de får lov å komme til Norge. Resultatet etter uttaket var at mer enn 90 prosent av de vi inviterte til intervju, fikk en innreisetillatelse til Norge. I slutten av januar 2023 dro de utvalgte inn til Kigali igjen for å gå gjennom et «kulturorienteringsprogram» i regi av IMDi før de en gang i mars/april 2023 flys til Norge og blir bosatt her.

3.6.3 Arbeid med barnets beste

UDI skal vurdere barnets beste i alle saker som berører barn. UDI har egne kvalitetsstandarder for vedtak i asylsaker for barn med familie og enslige mindreårige. Kvalitetsstandardene for vedtak skal bidra til å sikre at det fremgår konkrete og individuelle barnets beste-vurderinger av vedtakene. På bakgrunn av kvalitetsstandarder for vedtak, gjennomfører UDI årlige kvalitetsmålinger. Disse omtales nærmere i avsnitt 4.6.4.

UDI skal videre legge grunnleggende vekt på hensynet til barnets beste i alle handlinger som berører barn. En forutsetning for å sikre gode vurderinger av barnets beste er god barnefaglig kompetanse. Utover implementering og anvendelse av allerede utviklede kompetansehevingstiltak innen barnefag, gjennomførte UDI, UNE og PU 16. november 2022 den årlige *Barnefaglig dag* for utlendingsforvaltningen for sjette gang. Formålet med konferansen er å sikre en fortsatt høy bevissthet om barneperspektivet, å bevare samarbeidet om barnefaglig kompetanse på tvers av etatene i utlendingsforvaltningen og å gi faglig oppdatering.

Oppdraget fra Justis- og beredskapsdepartementet om å gjennomgå et utvalg vedtak og beslutninger om beskyttelse fra UDI og UNE gjennomføres i 2023. Kontrakt er inngått. Målet med oppdraget er å undersøke hvorvidt det gjøres tilstrekkelig konkrete og individuelle vurderinger av barnets beste i hver enkelt sak.

3.6.4 Aldersestimering

Det nasjonale ansvaret for biologiske aldersvurderinger av enslige mindreårige asylsøkere ligger til Avdeling for rettsmedisinske fag ved Oslo universitetssykehus (OUS), og arbeidet er finansiert av UDI. Forskningsgruppen for biologisk aldersvurdering har utviklet verktøyet BioAlder, som i dag benyttes som en del av aldersfastsetting av enslige, mindreårige asylsøkere. I 2022 har forskningsgruppen gått gjennom all ny forskning som er gjort på utvikling av tann og håndskjelett, men ikke funnet aktuelle data som kan benyttes i BioAlder.

Manualen til BioAlder er oppdatert, og denne vil bli publisert i mars 2023. Etter at det har blitt rettet kritikk mot BioAlder, er modellen gjennomgått og det er gjort nye beregninger. Dette er utdypet i manualen. Forskningsgruppen ser at valgene i modellen står seg godt mot andre alternativer.

Det er i 2022 arbeidet med å utvikle en prediksjonsmodell for alder av ungdom og unge voksne ved hjelp av DNA-metylering¹¹. Dette arbeidet ble sendt inn til fagfelleevaluering i et internasjonalt tidsskrift i november 2022, og publisert i februar 2023. Når forskningsgruppen har testet denne modellen på nesten 1000 18-åringer, er standardavviket på omtrent 1 år, og dette tilsvarer et 95 prosent prediksjonsintervall på 4 år. Det gjenstår å undersøke om dette også er gjeldende for flere populasjoner fra ulike deler av verden.

Målet er å kombinere metyleringsmetoden med hånd og tannutviklingsmetoden for å få et bedre estimat på alder. Det arbeides derfor også med å se på korrelasjon mellom metodene. Forskningsgruppen er ikke kjent med at dette har blitt studert før, og har derfor satt opp en studie sammen med tannleger og radiologer for å undersøke dette.

3.6.5 Engangsløsningen for utlendinger med mer enn 16 års oppholdstid i Norge

UDI har mottatt 18 henvendelser i 2022 fra personer som ønsker en vurdering etter utlendingsforskriften § 8-14 om oppholdstillatelse til utlendinger med mer enn 16 års oppholdstid i Norge.

Vi har oversendt åtte av disse til UNE som rett instans. Av de ti som UDI skal behandle, har vi i 2022 innvilget en begrenset tillatelse, avslått én grunnet manglende oppfyllelse av kravet til samlet alder og botid, samt sendt ett brev hvor vi gjorde søker oppmerksom på at en tillatelse etter § 8-14 ikke ville gi bedre tillatelse enn hans eksisterende tillatelse.

UDI påpeker at disse sakene er svært krevende fordi de varierer sterkt i bakgrunn og opplysningsgrad. For UDI har det særlig vært utfordrende å identifisere og å ta ut statistikk over disse sakene fordi vi ikke har en teknisk løsning for omgjøringsanmodninger, slik UNE har.

3.7 Retur

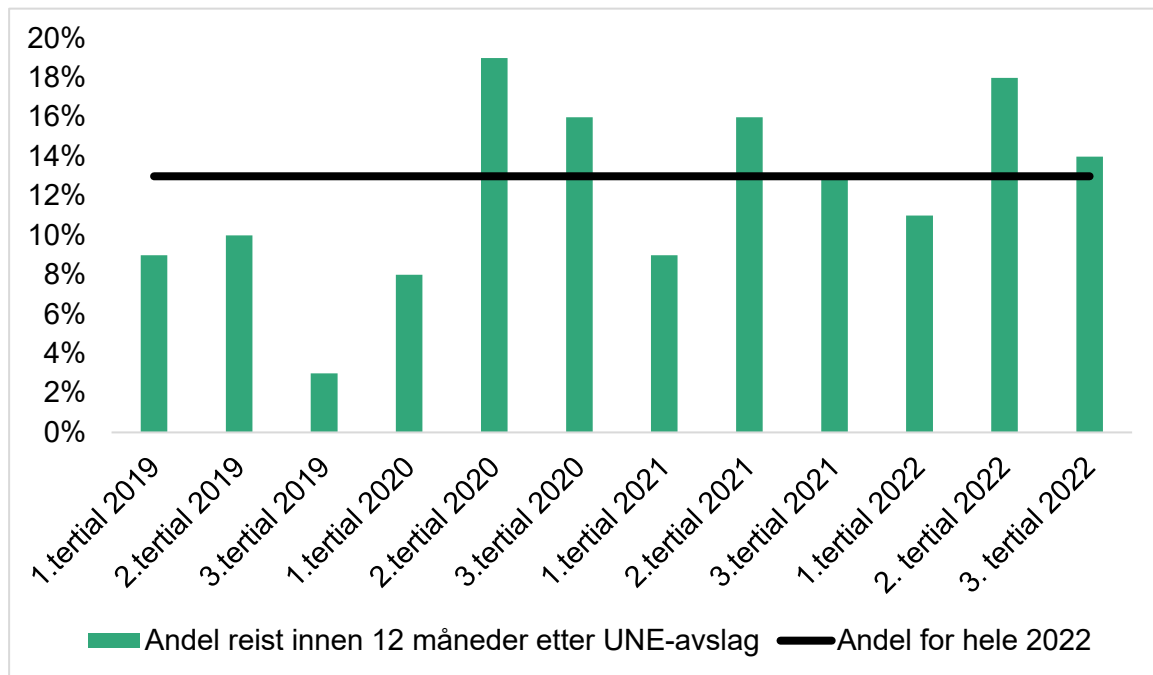
I 2022 var det en nedgang i antall assisterte returer sammenlignet med året før. Det var totalt 90 personer som returnerte mot 127 i 2021. Returene fordelte seg på 29 land. De fleste av de som reiste hadde vært i Norge i mer enn ett år etter å ha fått vedtak i UNE.

Når det gjelder andelen som reiste assistert innen 12 måneder etter endelig vedtak i UNE, var den på 13 prosent for fjoråret sett under ett, se figur 17. Dette er noe høyere enn andelen for 2021, som var på 12 prosent.

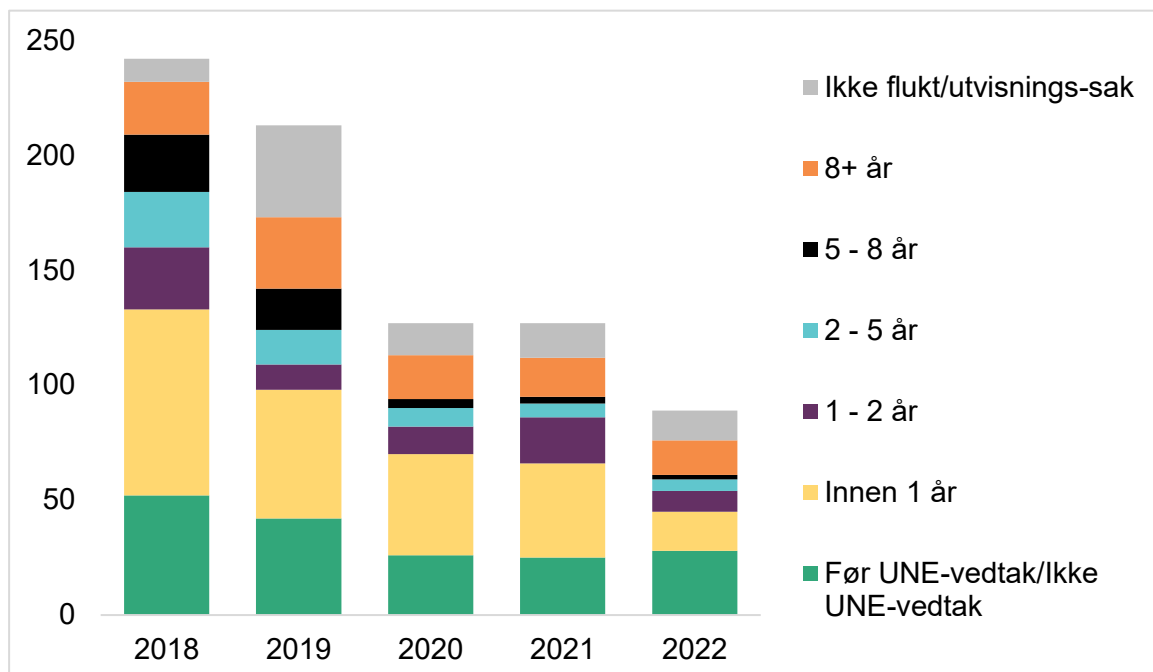
¹¹ En biokjemisk prosess som kan brukes til å predikere alder i en rekke ulike vev.

Figur 167 Andelen som har reist med assistert retur innen 12 måneder etter avslag i UNE

Figur 18 viser at det var en økning i andelen lengeværende som reiste før vedtak i UNE i 2022 sammenlignet med 2021. Det er snakk om lave tall, noe som innebærer at små variasjoner i tallene gir vesentlige utslag i andelen.

Figur 178 Assisterte returer per år i flukt- eller utvisningssak til utreise etter tid fra UNE-vedtak

De aller fleste som har søkt beskyttelse i Norge har bodd i asylmottak. Om lag 65 prosent av dem som returnerte i fjor hadde imidlertid, som i 2021, opphold utenfor mottakssystemet på tidspunktet for utreisen. Vi mener at et langsiktig returarbeid er viktig, blant annet med kontinuitet i informasjon og veiledning om retur gjennom asylprosessen i mottakssystemet, og at vi opprettholder dette arbeidet mot målgruppen når de oppholder seg utenfor mottak.

For å oppnå sistnevnte har UDI i flere år hatt avtaler med organisasjoner. Flere av disse har etablert gode relasjoner og tillit til målgruppen.

Nedgangen i antall returer mener vi kan forklares med kombinasjonen av lave asylankomster og høy innvilgelsesprosent over tid som har ført til en nedgang i antall utreisepliktige. Ved utgangen av året var det registrert 470 personer med utreiseplikt sammenlignet med 536 i 2021 og 730 i 2020. Utreisepliktige utgjør om lag 40 ulike nasjonaliteter der de fem største er Eritrea, Iran, Etiopia, Irak og Afghanistan. Barnefamilier utgjør 30 prosent av utreisepliktige i asylmottak. Det var en markant økning i asylankomstene i 2022, også fra andre land enn Ukraina, men innvilgelsesprosenten holdt seg høy. Samtidig ser vi at andelen av utreisepliktige som nylig har fått avslag øker sammenliknet med året før. Dette kan påvirke målgruppen for retur fremover.

Vi ser at andelen utreisepliktige i kategorien lengeværende¹² fortsetter å øke i mottak. De utgjør nå 75 prosent og kommer fra 28 forskjellige land. Av denne gruppen har over halvparten vært her i mer enn ti år. Jo lengre tid en person er i Norge, dess vanskeligere er det å motivere til retur. Lang tid i Norge uten et regulert opphold sammenholdt med fysiske og/eller psykiske helseutfordringer, familieforhold i Norge, eller at de på annet vis er i en vanskelig livssituasjon, vanskeliggjør motivasjonsarbeidet ytterligere.

Andre faktorer som vanskeliggjør retur kan være at den generelle situasjonen i hjemlandet er i negativ endring og at mange utreisepliktige kommer fra land det er utfordrende å gjennomføre tvangsreturer til, noe som erfaringsmessig påvirker valg om assistert retur.

3.7.1 Tilbakevending

De høye ankomstene fra Ukraina påvirket arbeidet med tilbakevending. I løpet av siste halvdel av 2022 så vi en markant økning i antall søknader om tilskudd til tilbakevending til Ukraina. Normalt mottar vi en håndfull slike søknader i året, mens vi i år mottok om lag 200. UDI tilbyr foreløpig kun egenorganisert reise til Ukraina, og ved årsslutt hadde 20 ukrainere mottatt tilskudd og vendt tilbake til hjemlandet. Sakstypen er krevende å håndtere fordi vi opererer med manuelle og utdaterte saksbehandlingssystemer.

3.7.2 Europeisk samarbeid

EU tilbyr reintegreringstjenester til målgruppen gjennom Frontex sitt utvidete mandat. I 2022 benyttet vi disse tjenestene i Marokko og Irak. Vi planlegger å utvide tilbudet i 2023.

I prosjektet «Partnerskap for migrasjon» utviklet vi et helhetlig opplæringstilbud innen ID-arbeid: e-læringsmoduler innen de tre hovedtemaene «Hva er identitet?», «Teknisk ID-kontroll» og «Taktisk ID-kontroll», med både webinar og klasseromsundervisning. Sammen med Nasjonalt ID-senter og Politiets utlendingsenhet, utviklet vi en train-the-trainer-modul som vi tilbyr aktuelle samarbeidsland vi har gjennomført opplæring i. Vi gjennomførte også opplæring i ID-kontroll til immigrasjonsmyndigheter i Ghana og Somalia. Den helhetlige opplæringen inneholdt både webinar og klasseromsundervisning i Accra og Mogadishu. Målgruppene i begge land var ansatte som arbeidet i førstelinjen med ID-kontroll fra ulike etater. Gjennom opplæringen har medarbeidere fått en styrket forståelse av ID-arbeid. Opplæringen har videre bidratt til et styrket samarbeid om retur.

---

¹² Vi definerer lengeværende som personer som har vært her mer enn to år etter utreisefrist.

4 Styring og kontroll i virksomheten

4.1 Nye måter å styre, lede og jobbe på

Vi innførte ny organisasjonsstruktur 1. januar 2022, og dette skulle være året der vi innførte ny arbeidsmetodikk, roller, styring og ledelse. Implementeringen skulle skje gradvis gjennom et strukturert løp for kompetanseheving. Store deler av dette løpet ble imidlertid utsatt på grunn av situasjonen i Ukraina. Kompetansehevingen kom derfor ikke ordentlig i gang før i november. Det innebærer også at det vil ta lenger tid å realisere de planlagte gevinstene.

Formålet med organisasjonsutviklingen er å gjøre UDI i bedre stand til å nå de strategiske målene som gjelder i inneværende periode:

- Vi leverer effektive og brukervennlige tjenester.
- Brukerne våre møter en enhetlig offentlig forvaltning.
- Ett UDI som leverer sammen.

Til tross for utsettelsen tok flere team i bruk smidig arbeidsmetodikk. Vi etablerte tverrfaglige team med tydelige og avgrensede leveranser, som jobber prosessorientert og styrer etter høyest mulig flyteffektivitet. Parallelt med innføringen av smidig metodikk måtte lederne lede i en smidig organisasjon. For mange innebar det en endret lederrolle, der det å lede mer autonome team krever større grad av tillitsbasert ledelse og psykologisk trygghet. Vi mener dette er avgjørende for å kunne jobbe smidig og gjennomføre tillitsreformen i offentlig sektor.

For å jobbe tillitsbasert må ledelsen i UDI styre i samme retning, og det krever at vi endrer måten vi styrer virksomheten på. Vi har derfor innført ny styringsmodell med blant annet ny metodikk for å gjennomføre og følge opp målstyringen. Målstyringsmodellen skal støtte nye måter å lede på og smidig arbeidsmetodikk, hjelpe oss å sette gode og tydelige rammer som gir medarbeiderne nok handlingsrom og autonomi til selv å finne de beste løsningene.

Siden innføringen av ny organisasjon er forsinket vil vi jobbe videre med å trene og gjøre oss erfarings også i 2023, med mål om å kontinuerlig forbedre og effektivisere tjenestene.

4.2 Mål-, risikostyring og internkontroll

I forbindelse med nye måter å styre på, jobbet vi også med nytt målhierarki i UDI. Alle ansatte har fått opplæring i å utarbeide resultatmål og operative mål i 2022. I tillegg jobbet vi for å integrere risikovurderingene mer i styringen og det nye målhierarkiet. Vi vil fortsette med dette i 2023.

Vi utarbeidet en retningslinje for visualisering av prosessene våre. I tillegg til at vi jobbet med å kartlegge og forbedre prosessen fra søkeren registrerer søknaden, til UDI eller politiet fatter vedtak, se avsnitt 3.3 kartla vi flere av styringsprosessene. Vi kartla prosess for mål- og risikostyring, prognoser, økonomistyring og styringssamling. Med utgangspunkt i styringsprosessene visualiserte vi også hovedprosessen for økonomi- og virksomhetsstyring. Arbeidet med forbedringer av prosessene pågår, og vi vil risikovurdere styringsprosessene for å finne mulighet for forbedringer i 2023.

Prosjektet «helhetlig rammeverk for internkontroll» skal dekke alle kjerne-, styrings- og støtteprosesser. Arbeidet startet i 2020, og ble organisert som et prosjekt inndelt i tre faser. Fase 1 av prosjektet er slutført. Produktet av dette arbeidet er UDI-biblioteket med interne styrende dokumentert, som alle ansatte har lett tilgang til. Fase 2 av prosjektet hadde oppstart i 2022. I denne fasen av prosjektet tegner vi prosesser og risikovurderer alle budsjettposter innen mottaksøkonomi. Vi kartlegger internkontrollsvakheter og iverksetter tiltak samt etablerer internkontroller for å rette opp i disse. Prosesskartleggingen av

budsjettpostene vil bli ferdigstilt i 2023. Målet med fase 3 av prosjektet er å lage et årshjul og system for dokumentering og rapportering av utførte internkontroller. Fase 3 er planlagt ferdigstilt i 2023.

UDIs digitale avvikssystem ble lansert 2. januar 2023. Vi utarbeidet en retningslinje for avvikshåndtering og prosedyre for å melde og saksbehandle avvik i 2022. Ledere og medarbeidere skal få opplæring i hvordan de skal bruke avvikssystemet i begynnelsen av 2023. Avviksrapporteringen skal benyttes som grunnlag for risikovurderinger og forbedringsarbeid.

UDI har behov for innsiktsbasert beslutningsstøtte, både strategisk og operativt. Vi benytter Business Intelligence-verktøyet Qlik Sense. Vi har også styrket den analytiske dataplattformen, og vi bygger nytt datavarehus. Gode verktøy og mye informasjon gir bare verdi dersom medarbeidere vet hvordan de skal bruke informasjonen. Derfor har UDI utviklet et internt opplæringsprogram for kompetansebygging i bruk av analytisk informasjon og Qlik Sense som verktøy. Ved utgangen av 2022 hadde flere hundre ansatte gjennomgått opplæring og avlagt praktisk prøve i bruk av Qlik Sense. Resultatet er at aktiv bruk av Qlik Sense har blitt doblet i løpet av året. Dette gir et godt utgangspunkt for å fatte bedre beslutninger i UDI og til å styre prosessene og teamene våre mer effektivt.

4.3 Balanse mellom drift og utvikling

Nå som vi er i en situasjon med høye restanser på mange saksområder har vi færre muligheter til å omprioritere ressurser mellom sakstyper. På enkelte områder betyr det at vi nedprioriterer utvikling som kan gi gevinster på lengre sikt, for å bygge ned restanser på kortere sikt. For å få til endringer som virkelig gir effekt utforsker vi derfor mulighetene for å ta større grep som regelverksendringer og teknologi, som beskrevet i avsnitt 3.3 og i kapittel 5.

Teknologiske løsninger som chatbot, masseutsendelse, MinSide, og mulighet for å laste opp dokumenter, vil kunne gi gevinster både i form av mer brukervennlige tjenester og lavere ressursbruk. Samtidig krever teknologien både drifts- og utviklingskostnader. Både for neste års budsjett og fremover må UDI gjøre prioriteringer mellom lønnskostnader og kostnader til utvikling og drift av teknologiske løsninger.

4.4 Porteføljestyling

Som en konsekvens av omorganiseringen har UDI gjort endringer i hvilke fora som tar beslutninger om porteføljen. Vi gjennomfører bedre behovs- og gevinstvurderinger enn tidligere, og har derfor bedre grunnlag for å vurdere om et prosjekt er lønnsomt og gir ønskede effekter. Fremover vil vi involvere ansatte med relevant kompetanse allerede i konseptfasen. Dette mener vi vil effektivisere utredningsarbeidet, fordi vi i noen tilfeller har opplevd at kompetanse blir involvert for sent. I 2023 vil vi jobbe videre med å konkretisere og utvikle roller og ansvar i porteføljen.

4.5 Anskaffelser og kontraktsoppfølging

Roller og ansvar i anskaffelsesprosessen er definert og beskrevet i en prosedyre i «Retningslinje for anskaffelser og kontraktsoppfølging, anskaffelsesprosedyre». Kategoristrukturen ble oppdatert i 2022. Vi har et anskaffelsesforum for faglig diskusjon og læring. Det bidrar også til å samle anskaffelses- og kontraktsoppfølgingsmiljøet i UDI slik at vi jobber mer enhetlig. Prosjektet «Bestilling til betaling», UDIs første dynamiske innkjøpsordning, og arbeidet med å få alle kontrakter inn i kontraktsadministrasjonsverktøyet er godt i gang.

4.6 Internkontroll i mottak

4.6.1 Systemet for saksbehandling, økonomi og logistikk (Mot)

Formålet med systemet for saksbehandling, økonomi og logistikk (Mot) er å forenkle og effektivisere styring og drift av mottak ved hjelp av IT-løsninger og tilhørende arbeidsprosesser. Løsningene skal legge til rette for mer automatisering av arbeidsprosesser, bedre data for kontroll og oppfølging av mottak og beboere, samt redusere utgifter i både drift og styring av mottak og beboerforvaltning.

Forvaltning og videreutvikling av Mot var en viktig oppgave i 2022. Vi gjennomførte systemtilpasninger for å støtte opp under endringer i ankomstprosessen i forbindelse med Ukrainakrisen. Ankomstprosessen er i utgangspunktet lagt opp til at asylsøkere registrerer seg på Nasjonalt ankomstsenter på Råde, men Mot ble endret til å håndtere at ukrainere også kunne bli registrert hos politiet i politidistriktene. Mot viste seg også å være effektivt ved at det er enkelt å opprette nye kontrakter og mottak i systemet. Dette bidro til at nye driftsoperatører raskt fikk tilgang til Mot-portalene, som blant annet gir oversikt over beboere på mottak. Et annet fokusområde i fjor var å få arkivert alle dokumenter fra Mot over i UDIs arkivsystem. Vi har hatt et etterslep på arkivering på grunn av en arkiveringsfeil i 2021.

Gjennom 2022 ga ustabil drift oss flere utfordringer. Det var ytelsesproblemer ved kalkulasjon av ytelser til beboere, og vi brukte mye ressurser på å fange opp og rette feil før ytelsen ble utbetalt. Det var også utfordringer med å utbetale tilskudd til kommuner, noe som førte til forsinket utbetaling. Utfordringene med utbetaling av tilskudd er nå utbedret. Arbeidet med å rette feil, optimalisere og videreutvikle Mot fortsetter i 2023, med et hovedfokus på å forbedre kalkulasjoner av ytelser til beboere.

Det er fortsatt gevinster som skal hentes ut av Mot, men det må gjøres videre arbeid med å justere og stabilisere løsningen. Når driften stabiliseres, vil de automatiske kontrollsystemene og rutinene bidra til å forbedre internkontrollen knyttet til tilskudd og stønader, og systemet vil gi oss god styringsinformasjon for kvalitets- og økonomikontroller.

4.6.2 Ytelser til beboere i mottak

Forskrift om stønad til beboere i asylmottak trådte i kraft 1. juni 2022.

De uventede asylankomstene fra mars 2022 i kombinasjon med en begrenset tilgang på betalingskort og kontanthåndtering i banknæringen, ble en utfordring. Det var en risiko for at alle nye beboere ikke skulle motta den fulle basisytelsen de hadde krav på den første tiden i asylmottak. Det ble derfor gjennom året gjort en stor innsats for å redusere denne risikoen gjennom midlertidige løsninger og mer permanente beredskapstiltak.

Den betydelige økningen av beboere gjennom året ble spesielt gjenspeilet i utbetalinger av basisstønader og behandling av krav om tilleggsytelser uten søknad. Sistnevnte hadde en økning fra 2 900 krav i 2021 til 19 200 krav i 2022.

Ved utgangen av året var det forholdsmessige store restanser på behandling av ulike økonomiske krav fra asylmottak knyttet til post 70 «Stønader til beboere i asylmottak». Dette er en konsekvens av for få ressurser gjennom året, men vil bedres gjennom pågående ansettelse og andre beredskapstiltak. Det er generelt krevende å få tak i riktig kompetanse til midlertidige stillinger.

4.6.3 Kontroll av akuttinnkvarteringer

Vi gjennomførte kontroller på rundt 60 akuttinnkvarteringer i 2022. Bakgrunnen var et ønske om å kartlegge kvaliteten på akuttinnkvarteringene, også fordi det var flere medieoppslag om

ulike kritikkverdige forhold. Kontroller ble ikke gjennomført på akuttinnkvarteringer som ikke hadde beboere eller var besluttet avvirket.

Der vi avdekket avvik, ga vi pålegg om retting. UDI gir da et skriftlig varsel, der leverandøren får pålegg om å rette avviket innen 14 dager. Noen av disse påleggene har resultert i dagbøter, fordi avvikene ikke ble lukket innen fristen.

Pålegg som ble avdekket under kontrollene gjaldt i stor grad at risikovurderinger og tiltak var gjennomført, men ikke dokumentert i tråd med kravene våre til drift av mottak. En del pålegg ble gitt for manglende bruk av tolk.

Det bosettingsforberedende arbeidet og aktivitetstilbudet skiller seg ut som områder akuttinnkvarteringene generelt sett leverer godt på.

Hovedinntrykket er at akuttinnkvarteringene jevnt over leverte tjenester i tråd med forpliktelsene sine, med noen unntak. Det ble gjennomført samtaler med beboere på samtlige akuttinnkvarteringer. Beboerne uttrykte takknemlighet for måten de har blitt ivaretatt på. De har følt seg trygge og har hatt ansatte i akuttinnkvarteringene som de opplever bryr seg om dem.

UDI har også gjennomført avslutningsmøter med driftsoperatører før avtalene utløp. Møtene er viktig for å innhente erfaringer, lærings- og forbedringspunkter. Samtlige driftsoperatører har krav om å levere egen sluttrapport til UDI innen tre måneder fra avsluttet drift.

Det ble gjennomført workshops med deltakere fra UDI, og driftsoperatører og mottaksansatte. Også dette for å evaluere hvordan dagens kontraktstrategi og kontraktsdokumenter for akuttinnkvarteringer har fungert i praksis.

Det er også gjennomført en egevaluering av akuttinnkvarteringene for læring og forbedring.

4.6.4 Kvalitetsmålinger

UDI gjennomfører årlige kvalitetsmålinger for å etterprøve at vi har en enhetlig praksis og at avgjørelsene har tilstrekkelig kvalitet ut fra kriterier definert i kvalitetsstandarder.

Målingene, som gjøres basert på revisjonsmetodikk og stikkprøvekontroller, gir også grunnlag for å vurdere behovet for oppfølgingstiltak i utvalgte porteføljer. Valg av porteføljer og saker som måles blir gjort ut fra risikovurdering.

I målingen for 2022 målte vi disse porteføljene:

- Utvisningssaker: vurdering av hele saksbehandlingen i hastevaktporteføljen
- Tilbakekall: bevisvurdering ved henleggelse av tilbakekallssaker i fluktporteføljen
- Familieinnvandring: vurdering av unntak fra underholdskravet i avslagssaker
- Statsborgerskap: vurdering av botidskravet i avslagssaker
- Sesongarbeidstillatelser: vurdering av hele saksbehandlingen i innvilgelsessaker

Målingen har vist at der praksis endres, er det viktig at tidspunktet for ny praksis blir formidlet tydelig og at den er tilgjengelig for alle saksbehandlere. Endret praksis skal også fremgå av retningslinjene, og dette er særlig krevende i de porteføljene der endringene skjer raskt.

I årets måling ble det besluttet å måle datakvalitet i samtlige porteføljer. Erfaringen fra målingen tilsier at dette bør følges opp i fremtidige målinger for samtlige porteføljer. Målingen har ført til en økt bevissthet rundt registrering av data og kvaliteten på denne. Funn i kvalitetsmålingen følges opp med en plan for tiltak.

4.6.5 Praktisering av EØS-regler i UDI (oppfølging av Blindsonerapporten)

Flere av rettsaktene som Norge er bundet av gjennom EØS-avtalen er viktige for UDIs virksomhet. En EØS-borger med familie får for eksempel oppholdsrett i Norge etter EUs direktiv om fri bevegelse som er implementert i utlendingsloven. I 2021 hadde vi en intern gjennomgang av Blindsonerapporten (NOU 2020: 9), der det ble trukket fram punkter som er relevante for arbeidet i UDI, og det ble identifisert mulige tiltak. I 2022 startet vi et arbeid for å sikre at vi følger opp og bruker EØS-regelverket på en god og riktig måte. Vi økte bevisstheten om EØS-regelverket internt i UDI, blant annet gjennom opplæring fra regjeringsadvokaten. Vi har tatt initiativ for å styrke styringsdialogen med Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) som er vårt fagdepartement på dette fagområdet, og det er satt av flere ressurser til å jobbe med faglige spørsmål. Vi fikk også på plass en EØS-koordinator i direktoratet.

UDI deltar hvert år i møter med EFTAs overvåkningsorgan ESA (EFTA Surveillance Authority). ESA har ansvaret for å føre tilsyn med at EØS-avtalen blir gjennomført og etterlevd i det enkelte EØS/EFTA-land. På høstens «pakkemøte» utveksler vi informasjon og prøver å løse eventuelle problemsaker knyttet til gjennomføringen av EØS-regelverket i norsk rett. Dersom ESA mener at Norge ikke oppfyller EØS-forpliktelsene sine, kan de innlede en formell traktatbruddssak, som i siste instans kan bringes inn for EFTA-domstolen. I 2022 ble det diskutert saker knyttet til sykeforsikring, utvisning, arbeidstakerforordningen og omgåelsesekteskap.

4.7 Sikkerhet og beredskap

I forbindelse med etableringen av et informasjonssikkerhetsteam i UDI utarbeidet vi styrende dokumenter og retningslinjer for informasjonssikkerhet. Vi gjennomførte en rekke aktiviteter innen sikkerhet og beredskap i 2022.

4.7.1 Sikkerhetsstyring

Vi prioriterte arbeid med forebygging og håndtering av trusler, vold og annen rettstridig atferd. Videre gjennomførte vi opplæringsaktiviteter for veiledningstjenesten, samt utformet prosedyrer for anmeldelser etter straffeloven. Medarbeidere som mottok trusler ble fulgt opp med blant annet trygghetssamtaler. Antallet anmeldelser etter straffelovens bestemmelser har vært økende siden 2021. En majoritet av disse anmeldelsene omhandler verbale trusler fremsatt til ansatte i veiledningstjenesten, men det er også anmeldelser etter bestemmelser om hatefulle ytringer, trakasserende atferd, skadeverk og vold. Resultatet av de ulike anmeldelsene er henleggelse etter bevisets stilling, forelegg og ubetinget fengsel. Ingen av anmeldelsene er henlagt som intet straffbart forhold. Erfaringen er at gjerningspersonen avtar sin trakasserende atferd etter anmeldelse i et klart flertall av sakene.

Trusselvurderingen for UDI ble oppdatert i 2022. Den benyttes også av øvrige deler av justissektoren. Trusselvurderingen er også en sentral del av arbeidet med sikkerhetsstyring og risikovurdering internt i UDI, og en forutsetning for strukturert og metodisk tilnærming til de ulike hendelsene som oppstår.

4.7.2 Informasjonssikkerhet

Sammen med flere andre virksomheter ble UDI utsatt for et større koordinert tjenestenektangrep 29. juni 2022. Angrepet påvirket ikke tjenestene våre grunnet tidligere innførte sikkerhetstiltak. En vurdering av sikkerhetsmekanismer i etterkant av angrepet viste at vi hadde tilstrekkelig sikkerhetstiltak på plass for alle tjenester, også de som ikke var berørt av tjenestenektangrepet.

Vi har på informasjonssikkerhetsområdet i 2022 blant annet

- videreutviklet, etablert, og formalisert strategi, mandat, retningslinjer og annen styrende dokumentasjon på informasjonssikkerhet.
- etablert register for risiko- og sårbarhetsanalyser og etablert prosess for oppfølging av tiltak.
- gjennomført flere risikoanalyser
- gjennomført en kampanje om informasjonssikkerhet i hele organisasjonen. Kampanjen videreføres i 2023.
- startet på en verdivurdering av systemporteføljen som legger grunnlag for videre sikkerhetsarbeid.
- gjennomført flere beredskapsøvelser på flere nivå i organisasjonen, med både ledergruppe og informasjonssikkerhetsteam.
- gjennomført inntrengningstest av infrastruktur og løsninger.
- iverksatt tiltak på både teknologi og opplæring for å bedre informasjonssikkerhet på reise

I tilknytning til forprosjekt for basismodernisering, se avsnitt 3.4.1, oppdaget vi også risikoer som treffer informasjonssikkerhetsområdet. UDI ser at det vil være et behov for å fornye og utvide deler av eksisterende sikkerhetsløsninger for å støtte oppunder moderniseringen.

4.7.3 Personellsikkerhet

Med personellsikkerhet i kontekst av lov om nasjonal sikkerhet (sikkerhetsloven) menes tiltak, handlinger og vurderinger for å hindre at personer som kan utgjøre en sikkerhetsrisiko, plasseres eller er plassert i stillinger eller roller slik at det er aktuelt å frykte brudd på sikkerhetsloven.

UDI gjennomførte egen revisjon av personellsikkerhetsarkivet. Dette er en lovpålagt kontrollaktivitet for å makulere personellsikkerhetskonvolutter som har nådd maksimal oppbevaringstid. Årlig kassasjon av utløpte personellsikkerhetskonvolutter ble også gjennomført.

Det ble gjennomført kontrollaktiviteter på sikkerhetsklarerte medarbeidere med en realitetsorientering på behov for klarering og autorisering. Sikkerhetsstaben og internrevisjonen undersøker hvert år flere saker for å avdekke om det har vært begått ulovlig aktivitet av insidere.

4.7.4 Fysisk sikkerhet

Vårt kontorbygg i Oslo er fortsatt et nytt bygg med tilhørende innflyttingsutfordringer. Utbedring av feil innen fysisk sikkerhet er generelt tidkrevende. Vi registrerer og håndterer sårbarheter og avvik fortløpende. Fysisk sikring av bygget er komplisert, og vi er i stor grad avhengig av eksterne leverandører og entreprenører i gjennomføringen av tekniske løsninger. Regionkontorene vest og midt fikk veiledning i fysisk sikkerhet i løpet av 2022 og vi gjennomførte stedlig befarings ved Regionkontor nord.

4.7.5 Reisesikkerhet

I tråd med rammeverket for reisesikkerhet ble alle delegasjonsreiser og uttakskommisjoner risikovurdert. For uttakskommisjonene gjennomførte vi sikkerhetsorienteringer sammen med PU og (IMDi). I tillegg har UDI sendt forparti til hver lokasjon. Som følge av risikovurderinger gjennomførte vi en rekke kompetansehevede aktiviteter i forkant av reiser. En del av aktivitetene ble revidert i 2022, og evalueringen fortsetter i 2023.

4.7.6 Akutt beredskaps- og kriseledelse

Beredskapsplanverket for UDI er revidert i tråd med ny organisasjonsmodell. I forlengelsen av revisjonen ble det gjennomført et to dagers beredskapskurs for alle kriseledere i UDIs beredskapsorganisasjon med tilhørende Tabletop-øvelse. I forlengelsen av disse aktivitetene reviderte vi beredskapsplaner med tilhørende øvelser i enkelte kriseteam. Vi har planlagt en større øvelse i 2023 som bygger videre på det arbeidet som er gjort til nå.

4.8 Personvern

Gjennom 2022 rapporterte vi én risiko på personvernområdet. UDI har videreutviklet personverntiltak for å kunne ivareta eget ansvar, herunder ivareta rettighetene til søkere og ansatte som er registrert i våre systemer, bedre. Aktiviteter som ble gjennomført på personvernområdet i 2022:

- Vi oppdaterte og implementerte retningslinjer som skal ivareta kravene som følger av behandlingsansvaret som beskrives i utlendingsloven, statsborgerloven og personopplysningsloven.
- Vi etablerte et samlet personvernteam som skal jobbe fulltid med personvern og bistå hele UDIs virksomhetsområde.
- Vi etablerte en ny policy for personvern som beskriver krav, og klargjør roller og ansvar for håndtering av personopplysninger i UDI.
- Vi igangsatte arbeidet med å forbedre UDIs malverk for å ivareta krav til innebygd personvern, blant annet som oppfølging av Internrevisjonens rapport om innebygd personvern ved systemutvikling
- Vi bidro til en ekstern kartlegging av UDIs overføring av personopplysninger til land utenfor EU/EØS.
- Vi gjennomførte flere tiltak for kompetanseheving, herunder oppdatert e-læringskurs, foredrag om personvern fra interne og eksterne, samt flere saker for bevisstgjøring.
- Vi oppdaterte og reviderte behandlinger i UDIs protokoll over behandlingsaktiviteter, jf. art. 30 i personvernforordningen. Respektiv leder (daglig behandlingsansvarlig) godkjente behandlingene for egen linje.
- Vi bidro i oppfølging av brudd på personopplysningssikkerheten, jf. art. 32 i personvernforordningen.
- Vi gjennomførte automatiske og manuelle kontroller av aktivitetslogger i fagsystemer med personopplysninger.

Datatilsynet gjennomførte et tilsyn av visumbehandlingen hos Sysselmasteren i mars. UDI bisto Sysselmasteren og Justis- og beredskapsdepartementet i arbeidet med å klargjøre ansvarsdelingen. UDI ble evaluert på data og personvern i Schengen-evalueringen sommeren 2022. Her venter vi fremdeles på rapport. Vi vil arbeide videre med opplæring, systemer og prosedyrer innenfor personvernområdet i 2023.

4.9 Internrevisjon

UDI har en uavhengig internrevisjon som evaluerer og bidrar til å forbedre de interne styrings- og kontrolltiltakene vi har for å sikre at vi når målene våre. I tillegg til operasjonell revisjon har internrevisjonen ansvaret for å forvalte direktoratets varslingsordning for kritikkverdige forhold, og utrede saker der det er grunnlag for mistanke om at det foreligger misligheter.

Internrevisjonen leverte følgende revisjonsrapporter i 2022:

- 2/2021 Anskaffelser av programvare
- 4/2021 Innebygd personvern ved systemutvikling
- 5/2021 Aktivitetsmidler til barn i asylmottak
- 5/2022 Kontraktsoppfølging asylmottak

Tre pågående revisjoner vil bli ferdigstilt 1. kvartal 2023:

- 3/2021 Sikkerhetssaker
- 1/2022 Sikkerhetskopiering og gjenoppretting
- 2/2022 Organisering av sikkerhetsarbeidet

Rapportene er unntatt offentlighet jf. offentleglova § 14, og omtales derfor ikke her.

I tillegg til revisjonsprosjektene bistår internrevisjonen med rådgivningsaktiviteter. I 2022 inkluderte det en risiko- og sårbarhetsanalyse i Mottak og retur knyttet til håndtering av beredskapssituasjonen som oppsto med de økte ankomstene fra Ukraina. Analysen har resultert i anbefalinger knyttet til forbedringer gjennom organisering, arbeidsfordeling, kommunikasjonskanaler og opplæring i arbeidet med innkvartering av asylsøkere.

PWC har gjennomført en ekstern evaluering av internrevisjonen, og har konkludert med at funksjonens virke er i samsvar med internrevisjonsstandardene utgitt av «The Institute of Internal Auditors» (IIA).

4.10 Saker fra Sivilombudet

Vi prioriterer henvendelser fra Sivilombudet og har retningslinjer for kommunikasjon med Sivilombudet og for oppfølging av henvendelser og uttalelser. Kritikken fra Sivilombudet i 2022 handlet i all hovedsak om saksbehandlingstid i strid med forvaltningsloven § 11a, særlig knyttet til statsborgerskapsaker med barn som har én forelder med åpen tilbakekallssak, og til familieinnvandringsaker. UDI har hatt dialog med departementet om disse porteføljene.

4.11 Konsulenter - fellesføring

Vi er generelt bevisste på hva vi bruker konsulenter på, og vi bruker interne ressurser så langt det er mulig. I de tilfellene vi benytter konsulenter er det fordi

- kompetanseområdet ligger utenfor UDIs kjernevirksomhet. Eksempler på dette er utviklingstjenester på IT, alderstesting, gjennomføring av eksterne vurderinger av UDIs virksomhet etc.
- kapasiteten må økes raskt eller det er kortere perioder med høy belastning, slik som å overholde Schengen-forpliktelser, hendelser som påvirker UDIs kjernevirksomhet som Ukrainasituasjonen etc.

Vi har ikke brukt tjenester fra kommunikasjonsbransjen i 2022. Vi har imidlertid brukt 109 000 kroner på kommunikasjonsstøtte fra Utdanningsdirektoratet i forbindelse med Ukraina-situasjonen.

Omtrent 75 prosent av UDIs konsulentbruk var tjenester til utvikling av programvare og IKT-løsninger med videre. Vi brukte ulike leverandører som utvikler ny funksjonalitet og forbedrer utlendingsforvaltningens løsninger, både saksbehandlingsløsninger og løsninger for brukere/søkere. UDI har de siste to, tre årene styrket IT-miljøet betraktelig for å være bedre i stand til selv å håndtere flere oppgaver knyttet til utvikling av IKT-løsningene. Vi har hittil ikke lyktes med å ansette utviklere. Dette skyldes blant annet et svært godt arbeidsmarked for denne type ressurser. Vi fortsetter imidlertid å prøve og vil gjennom 2023 arbeide for å styrke oss ytterligere på IT-siden, se nærmere omtale under avsnitt 3.4.1.

Som følge av at UDI de siste årene har hatt et organisasjonsutviklingsprosjekt, har vi hatt bistand fra konsulenter i OU- arbeidet, blant annet i utarbeidelse av styringsmodell, målarbeid og prosesskartlegging. Prosjektet er nå i avslutningsfasen. Vi har også brukt konsulenter som har bistått oss med hvordan vi kan ta i bruk det nye kontorkonseptet ved vår lokasjon i Oslo på best mulig måte.

4.12 Øke antall lærlinger - fellesføring

UDI jobbet med å bli godkjent lærebedrift, avklare hvilke fag vi skal ta inn lærlinger i, få på plass faglig leder for lærlingene og opplæringsplan. UDI ble godkjent som lærebedrift i september 2022. Etter anbefaling fra OK Stat har vi ventet til januar 2023 med å lyse ut lærlingestillinger. UDI vil ansatte to lærlinger innen IT-driftsfaget med oppstart sommer/høst 2023.

4.13 Aktivitets- og redegjøringsplikten

UDI jobber aktivt for å skape mer likestilling og hindre diskriminering på arbeidsplassen. Rapport om arbeidet for å fremme likestilling og hindre diskriminering i 2022 publiseres på UDIs nettsider.

Kjønnsbalanse i UDI i 2022 var 815 kvinner og 321 menn. 8,8 prosent av kvinnelige ansatte jobbet deltid, mot 3,7 prosent av mannlige ansatte. UDIs deltidsansatte jobber deltid etter eget initiativ.

Totalt i UDI tjener kvinner 92 prosent av menns lønn. Vi vil i 2023 se nærmere på årsaken til at kvinner tjener mindre enn menn. Gjennomgående tjener ansatte i støttetjenestene mer enn ansatte i brukertjenestene. Noen av de viktigste årsakene til lønnsforskjellene mellom støttetjenestene og brukertjenestene, mener vi er markedssituasjonen og at ansatte i støttetjenestene oftere er rekruttert utenfra.

I 2022 klarte ikke UDI å nå målet om å rekruttere minst to i kategorien nedsatt funksjonsevne eller med hull i CV. Vi rekrutterte én person innenfor denne kategorien.

5 Fremtidsutsikter

Både UDIs oppgaver og evnen til å løse disse oppgavene preges i stor grad av endringer i verdensbildet. Uforutsigbarheten har alltid vært en utfordring for oss. De siste års hendelser med pandemi, Talibans seier i Afghanistan og krigen i Ukraina har vist oss at uforutsigbarheten og usikkerheten har økt. Dette stiller høye krav til fleksibilitet.

Videre stiller brukerne høye krav til digitale tjenester. Digitalisering blir viktigere framover, ny teknologi utvikler seg raskt og systemene i UDI er gamle og krever i stor grad manuell saksbehandling, ettersom grunnsystemene er tilpasset saker på papir. Vi har levert et forslag for å modernisere vår digitale infrastruktur som vil legge til rette for helt nye muligheter, blant annet å automatisere deler av saksbehandlingen, gjøre brukerne mer selvbetjente og å dele informasjon om utlendingers identitet og oppholdsstatus med andre virksomheter.

I dag har vi lange saksbehandlingstider og høy saksinnangang på de fleste saksområder. Som resten av forvaltningen forventer vi trange budsjett i forhold til oppgavemengden fremover. Vi må derfor jobbe smartere, være offensive og utvikle tiltak som gir bedre tjenester og kortere ventetider, uten økt budsjett. Selv om vi effektiviserer ved å arbeide smidigere og gjør interne omprioriteringer, må de store grepene gjøres sammen med resten av utlendingsforvaltningen. Gjennom regelverksendringer, mer effektiv ansvarsdeling og gjennom å dele informasjon på tvers, vil vi kunne øke den samlede kapasiteten i utlendingsforvaltningen og bidra til at brukerne møter en samlet og mer effektiv forvaltning. Et eksempel er heldigitale, oppmøtefrie tjenester som vil gi brukerne færre oppmøter og kortere ventetid, og samtidig frigjøre kapasitet hos politiet.

Det er fortsatt usikkerhet knyttet til situasjonen i Ukraina og hvordan utviklingen vil bli fremover, både når det gjelder omfang og varighet av ankomster og tempoet i bosettingen. Dette vil prege arbeidet vårt selv om situasjonen har blitt mer oversiktlig og vi har fått på plass systemer og rutiner som er tilpasset denne flyktningsituasjonen. En hovedutfordring dersom ankomstene brått blir høyere, er å få tak i kapasitet og riktig kompetanse til midlertidige stillinger. Flere oppgaver er i stor grad volumstyrt og det tar tid å hente inn og lære opp nye medarbeidere.

Etter flere år med forholdsvis lave ankomster av asylsøkere til Europa, var 2022 et år med stor økning både i irregulære grensepasseringer og antall asylsøknader i EU. EU-kommisjonen anslo at antall asylsøkere i EU i 2022 var over 900 000. Dette er det høyeste siden krisen i 2015-2016. Søknader om asyl i Norge (utenom Ukraina) økte betydelig sammenlignet med de siste årene, og var i 2022 på det høyeste nivået siden 2015.

Både i EU, og i flere medlemsland, er det bekymring og uro over denne økningen, som kommer i tillegg til ankomster av ukrainske borgere. Økningen har skapt store utfordringer i flere EU-medlemsland.

Fra 2015 har EU arbeidet med verktøy for at landene kan håndtere migrasjon bedre, både langsiktig og i kritesituasjoner. Status i 2023 er at det har vært lite framgang i dette arbeidet. Landene forhandler fortsatt om det nye asylregelverket (Migrasjonspakten), de har ikke blitt enige om noen solidaritetsmekanisme, og det er store utfordringer knyttet til retur av personer som ikke har rett på beskyttelse i EU. Norge påvirkes av endringene i resten av Europa. UDIs oppgaver fremover er avhengig av hvordan resten av EU klarer å håndtere utfordringene med økte ankomster.

I dag er det stor etterspørsel etter arbeidskraft. Det meste tyder også på at dette vil vedvare i flere år framover. Spesielt vil vi ha behov for helsefagarbeidere og sykepleiere, IT-utviklere, ingeniører og bygningsarbeidere. Den demografiske utviklingen i europeiske land tyder på at konkurransen vil hardne til i årene som kommer. Globalisering har gitt økt konkurranse for norske bedrifter, og Norge må kunne tiltrekke seg personer med relevant kompetanse fra utlandet for å styrke innovasjon og verdiskaping. Dette er to av flere grunner til at det kan

være aktuelt for Norge å tilrettelegge for kvalifisert arbeidskraft fra tredjeland i større grad. UDI må fremover legge enda bedre til rette for utenlandsk arbeidskraft til Norge.

6 Årsregnskap

6.1 Ledelseskommentar til årsregnskapet 2022

6.1.1 Formål

UDI ble opprettet i 1988 og er underlagt Justis- og beredskapsdepartementet (JD). UDI skal iverksette regjeringens flyktning- og innvandringspolitikk på hhv. JD og Arbeids- og inkluderingsdepartementets ansvarsområder. UDI har ansvar for å behandle søknader etter utlendingsloven og statsborgerloven. Videre skal vi utøve direktorats- og støttefunksjoner på utlendingsfeltet, og delta i internasjonale fora om migrasjon. UDI skal gi JD og samarbeidende departementer faglig baserte bidrag til regelverks- og budsjettprosesser. Vi har ansvaret for etablering, drift og nedleggelse av mottak, botilbud for asylsøkere, samt omsorg og botilbud for enslige, mindreårige asylsøkere i aldersgruppen 15-18 år. Vi skal også informere personer som har en søknad om asyl til behandling, om mulighetene for assistert retur, og motivere til og behandle søknader om assistert retur for personer uten lovlig opphold. UDI skal også bidra til at politiet kan iverksette tvangsretur.

UDI er ansvarlig for drift, forvaltning og videreutvikling av utlendingsforvaltningens felles IKT-systemer, herunder datautveksling med andre offentlige instanser som Skattedirektoratet, NAV, Lånekassen og Arbeidstilsynet. UDI skal følge opp tilpassing til nye og endrede krav til IKT-løsninger knyttet til forpliktelsene til EU- og/eller Schengensystemer.

6.1.2 Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R- 115 fra Finansdepartementet og Hovedinstruks til Utlendingsdirektoratet fra JD. Direktoratet er et ordinært forvaltningsorgan med bruttobudsjettering, som fører regnskap etter kontantprinsippet, slik det fremgår av prinsippnoten til årsregnskapet. Direktøren i UDI mener regnskapet gir et dekkende bilde av UDIs disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter og regnskapsførte inntekter, eiendeler og gjeld. Detaljert rapportering på alle poster presenteres i regnskapsrapporten, se vedlegg 1.

6.1.3 Vurdering av vesentlige forhold

6.1.3.1 Disponible midler

I 2022 har UDI samlet disponert tildelinger på sitt kapittel 0490 på 6 186,161 mill. kroner (note A i årsregnskapet). UDI disponerer bevilgninger på 12 kapittelposter. I 2022 mottok UDI to belastningsfullmakter, én fra Justis- og beredskapsdepartementet og én fra Barne-, ungdoms- og familiedepartementet. Totale disponible midler var dermed 6 187,841 mill. kroner i 2022 (bevilgningsrapporten).

6.1.3.2 Samlet utgift og avvik i forhold til bevilgningene

I 2022 har UDI hatt en samlet utgift på utgiftspostene på 5 856,343 mill. kroner. I tillegg har UDI belastet andre sine kapittelposter med til sammen 1,359 mill. kroner. Totalt har UDI dermed hatt utgifter på 5 857,392 mill. kroner i 2022 (bevilgningsrapporten). UDI har tildelt Politiets utlendingsenhet en belastningsfullmakt på 0,450 mill. kroner og av denne er det benyttet 0,310 mill. kroner.

UDI går ut av 2022 med en mindreutgift på 329,848 mill. kroner hvor en stor del er på overførbare poster. Post 01 driftsutgifter har en mindreutgift på 91,131 mill. kroner, post 45 større utstyrsanskaffelser og vedlikehold har en mindreutgift på 121,276 mill. kroner, post 74 internasjonale forpliktelser, kontingenter mv har en mindreutgift på 36,800 mill. kroner og post 75 utgifter for flyktninger til og fra utlandet har en mindreutgift på 30,023 mill. kroner. Til sammen utgjør disse postene 279,230 mill. kroner av den totale mindreutgiften. UDI søker om å få overført 265,761 mill. kroner av årets ubrukte bevilgning til 2023.

Regnskapet viser en mindreutgift på 91,161 mill. kroner på UDI sin driftspost (post 01) før posten er korrigert for merinntekter på 0,030 mill. kroner. Krigen i Ukraina har medført nye oppgaver som UDI har fått ekstra finansiering for, og vi har raskt måttet omprioritere eksisterende organisasjon til disse oppgavene. UDIs øvrige måloppnåelse i 2022 er påvirket av at vi har måttet nedprioritere oppgaver for å håndtere flyktningene fra Ukraina på en best mulig måte. At individuell asylsaksbehandling og andre oppgaver måtte forskyves til 2023 på grunn av prioriteringer som følge av Ukraina-krisen, innebærer at ubenyttede midler på post 01 søkes overført til 2023.

Det ble utbetalt 179,882 mill. kroner i stønader til beboere i asylmottak i 2022 (post 70), noe som var 5,303 mill. kroner mindre enn tildelt bevilgning på 185,185 mill. kroner. UDI har i 2022 opplevd forsinkelser i ytelse til beboere i asylmottak som følge av økt antall ankomster fra Ukraina. I tillegg har vi gjennom året hatt en rekke systemtekniske utfordringer. Kommunene mottok til sammen 606,041 mill. kroner i vertskommunetilskudd i 2022 (post 60), som er 16,041 mill. kroner under tildelt bevilgning på 622,082 mill. kroner. Årsaken til mindreutgiften er at det er brukt færre antall AMOT-plasser og barnehageplasser enn forutsatt i bevilgningen.

I 2022 hadde UDI en bevilgning på 192,400 mill. kroner til større utstyrsanskaffelser og vedlikehold (post 45), og midlene skal dekke Moderniseringsprogrammet og internasjonale IKT-forpliktelser. Moderniseringsprogrammet har som formål å levere nye løsninger på asyl- og mottaksområdet, samt gradvis modernisering av utlendingsforvaltningens databaser og systemer. Bevilgningen til moderniseringsprogrammet var i 2022 89,677 mill. kroner inkludert overføringer fra 2021, og det ble regnskapsført utgifter for 33,813 mill. kroner. Mindreutgiften knyttet til Moderniseringsprogrammet utgjør 55,864 mill. kroner og skyldes forsinkelser i prosjektgjennomføringen som kan kobles til sykdom blant nøkkelpersonell og ikke minst krigen i Ukraina som har medført nødvendig omprioritering av ressurser. Det totale budsjettet knyttet til internasjonale IKT-forpliktelser i 2022 var på 102,723 mill. kroner. Det ble regnskapsført utgifter for 37,311 mill. kroner hvilket gir en mindreutgift på totalt 65,412 mill. kroner. Mindreutgiften skyldes i sin helhet at alle prosjekter under EUs program for Smart Borders det siste året har blitt forsinket med mer enn 12 måneder.

Bevilgningen knyttet til internasjonale forpliktelser, kontingenter mv (post 74) var i 2022 på 46,510 mill. kroner, og regnskapsført beløp var på 9,710. Mindreutgiften på 36,800 mill. kroner skyldes i hovedsak forsinkelse i utbetaling av EUAA-kontingent på 36,191 mill. kroner. Avvik utover dette skyldes valutakurs.

Kvoten for overføringsflyktninger var på 3 000 plasser i 2022. Det ble tatt ut 2 815 overføringsflyktninger i 2022. I tillegg fikk 161 familiemedlemmer til evakuerte, afghanske barn en tillatelse og ble avregnet på kvoten. Av en bevilgning på 49,906 mill. kroner i 2022 er det en mindreutgift på 30,023 mill. kroner for reiseutgifter til og fra utlandet (post 75). Det er knyttet til forsinkelser i utbetaling til Den internasjonale organisasjonen for migrasjon (IOM) og vil bli utbetalt i 2023. Av bevilgningen til beskyttelse til flyktninger utenfor Norge (post 73) er det en mindreutgift på 1,801 mill. kroner som skyldes lavere utgifter knyttet til det operative arbeidet enn hva vi hadde planlagt for.

På returområdet ble det benyttet 12,532 mill. kroner mindre enn tildelt (post 72). Totalbevilgningen på posten var på 29,336 mill. kroner. Hovedårsaken til mindreutgiften er at arbeidet med retur ble nedjustert til å kun opprettholde et minimum som følge av Ukraina-krisen.

Oslo 28. februar 2023

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Frode Forfang', enclosed in a thin black rectangular border.

Frode Forfang
direktør

6.2 Årsregnskap

6.2.1 Revisjon

Riksrevisjonen er ekstern revisor og deres oppgave er å bekrefte årsregnskapet til UDI.

6.2.2 Prinsipper

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 i Reglementet for økonomistyring i staten med bestemmelsene, -grunnleggende prinsipper for årsregnskap:

- a) Regnskapet følger kalenderåret (ettårsprinsippet).
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret (fullstendighetsprinsippet).
- c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet. Utgifter og inntekter skal føres opp i regnskapet med brutto beløp (brutto-prinsippet).

6.2.3 Bevilgningsrapportering

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som UDI har rapportert til statsregnskapet. Det er satt opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet som UDI har fullmakt til å disponere. Oppstillingen viser alle finansielle eiendeler og forpliktelser UDI står oppført med i statens kapitalregnskap.

6.2.4 Artskontorrapportering

Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter.

6.2.5 Noter

Tabell 11 Oppstilling av bevilgningsrapportering

Utgifts-kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling	Regnskap 2022	Merutgift (-) og mindreutgift
0490	Utlendingsdirektoratet	01	Utlendingsdirektoratet - Driftsutgifter	1 304 892 000	1 213 761 407	91 130 593
0490	Utlendingsdirektoratet	21	Utlendingsdirektoratet - Spesielle driftsutgifter, asylmottak	3 717 001 000	3 704 471 229	12 529 771
0490	Utlendingsdirektoratet	22	Utlendingsdirektoratet - Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	9 141 000	8 022 086	1 118 914
0490	Utlendingsdirektoratet	23	Utlendingsdirektoratet - Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling	8 203 000	7 051 439	1 151 561
0490	Utlendingsdirektoratet	45	Utlendingsdirektoratet - Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	192 400 000	71 123 679	121 276 321
0490	Utlendingsdirektoratet	60	Tilskudd til vertskommuner for asylmottak	622 082 000	606 040 605	16 041 395
0490	Utlendingsdirektoratet	70	Stønader til beboere i asylmottak	185 185 000	179 882 352	5 302 648
0490	Utlendingsdirektoratet	71	Tilskudd til aktivitetstilbud for barn i mottak, og veiledning for au-pairer	8 700 000	8 589 910	110 090
0490	Utlendingsdirektoratet	72	Assistert retur og reintegrering i hjemlandet	28 765 000	16 232 537	12 532 463
0490	Utlendingsdirektoratet	73	Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge	16 376 000	14 575 000	1 801 000
0490	Utlendingsdirektoratet	74	Internasjonale forpliktelser, kontingenter mv.,	46 510 000	9 709 954	36 800 046
0490	Utlendingsdirektoratet	75	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet	46 906 000	16 883 133	30 022 867
0400	Justis- og beredskapsdepartementet	23	Spesielle driftsutgifter, forskning og kunnskapsutvikling	850 000	581 129	-
0858	Barne-, ungdoms- og familiedepartementet	01	Kompetanseteamet mot tvangsekteskap og kjønnslemlestelse	830 000	778 022	-
Sum utgifts-ført	-	-	-	6 187 841 000	5 857 702 484	-

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling ¹³	Regnskap 2022	Merinntekt og mindreinntekt (-)
3490	Utlendingsdirektoratet	05	Refusjonsinntekter	2 600 000	2 630 332	30 332
5309	Tilfeldige inntekter	29	Tilfeldige inntekter	0	5 502 218	
5700	Folketrygdens inntekter	72	Folketrygdens inntekter	0	103 173 391	
Sum inntektsført	-	-	-	2 600 000	111 305 940	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet	-	-	-	-	5 746 086 420	-

Kapitalkontoer	Kapitalkontonavn	2022
	Netto rapportert til bevilgningsregnskapet	5 746 086 420
60085501	Norges Bank KK /innbetalinger	59 829 893
60085502	Norges Bank KK/utbetalinger	-5 782 927 520
705010	Endring i mellomværende med statskassen	-22 988 794
Sum rapportert	-	0

¹³ Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter (gjelder både for utgiftskapitler og inntektskapitler). Se note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år for nærmere forklaring.

Tabell 12 Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
490.01	-	1 304 892 000	1 304 892 000
490.21	28 949 000	3 688 052 000	3 717 001 000
490.22	466 000	8 675 000	9 141 000
490.23	1 703 000	6 500 000	8 203 000
490.45	72 579 000	119 821 000	192 400 000
490.60	-	622 082 000	622 082 000
490.70	-	185 185 000	185 185 000
490.71	-	8 700 000	8 700 000
490.72	-	28 765 000	28 765 000
490.73	-	16 376 000	16 376 000
490.74	215 000	46 295 000	46 510 000
490.75	591 000	46 315 000	46 906 000
Sum	104 503 000	6 081 658 000	6 186 161 000

Tabell 13 Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter (-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Innsparinger (-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp ¹⁴	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
490.01	-	91 130 593	-	91 130 593	30 332	-2 913 000	88 247 925	65 244 600	65 244 600
490.21	-	12 529 771	-	12 529 771	-	-	12 529 771	184 402 600	12 529 771
490.22	-	1 118 914	-	1 118 914	-	-	1 118 914	433 750	433 750
490.23	"kan overføres"	1 461 684	-310 123	1 151 561	-	-	1 151 561	11 251 000	1 151 561
490.45	"kan overføres"	121 276 321	-	121 276 321	-	-	121 276 321	197 320 000	121 276 321
490.60	-	16 041 395	-	16 041 395	-	-	16 041 395	-	-
490.70	-	5 302 648	-	5 302 648	-	-	5 302 648	-	-
490.71	-	110 090	-	110 090	-	-	110 090	-	-
490.72	-	12 532 463	-	12 532 463	-	-	12 532 463	-	-

¹⁴ Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter (-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Innsparinger (-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp ¹⁴	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
490.73	"kan nyttes under kap. 291 post 60"	1 801 000	-	1 801 000	-	-	1 801 000	-	-
490.74	"kan overføres"	36 800 046	-	36 800 046	-	-	36 800 046	89 319 000	36 800 046
490.75	"kan overføres"	30 022 867	-	30 022 867	-	-	30 022 867	60 477 000	30 022 867

Følgende kolonne er fjernet fra tabellen pga. ingen innhold: Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Mottatte belastningsfullmakter (gjelder for både utgiftskapitler og inntektskapitler)

- Bufdir har i en egen fullmakt stilt 829 859 kroner til disposisjon på kapittel 858 post 01 til dekking av lønnsutgifter til kompetanseteamet mot tvangsekteskap. Regnskapet viser at 778 000 kroner ble brukt i 2022.

- Justis- og beredskapsdepartementet har i tillegg 2 til tildelingsbrevet på kapittel 0400 post 23 stilt til disposisjon 850 000 kroner til partnerskap for migrasjon. I 2022 ble 581 129 kroner brukt til dette prosjektet.

Stikkordet «kan overføres»

Stikkordet «kan overføres» på postene 23, 45, 74 og 75. Maks. overførbart på postene 23, 45, 74 og 75 er årets og fjorårets tildeling.

Stikkordet «kan benyttes under»

Stikkordet «kan benyttes under» på posten 73.

Stikkordet «overslagsbevilgning»

Ikke aktuell

Avgitte belastningsfullmakter (utgiftsført av andre på utgiftskapitler og inntektsført av andre på inntektskapitler)

UDI har avgitt en belastningsfullmakt på kap 490 post 23 til Politiets utlendingsenhet på 450 000 kroner for prosjekt Ghana pilot. Det er ført 310 123 kroner på denne i 2022.

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

Ikke benyttet

Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel

Ikke benyttet

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår

Ikke benyttet

Innsparing i regnskapsåret som følge av bruk av fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår

490.01 Innsparing i regnskapsåret som følge av bruk av brukt fullmakt (2021) til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår. Grunnlag for overføring er redusert med de 2 912 800 kroner UDI skal betale tilbake.

Romertallsvedtak

- Innst. 16 S (2021-2022)
- Romertallsvedtak III Merinntektsfullmakter: Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger på kapittel 490 post 01 mot tilsvarende merinntekter på kapittel 3490 post 05, romervedtak III. UDI fikk inndrevet 30 332 kroner mer i inntekter enn forutsatt.
- Romertallsvedtak V på post 21, post 60 og post 70. Innkvartering av utlendinger som søker beskyttelse og kapittel 7.2 i tildelingsbrevet. Ikke benyttet i 2022
- Innst. 6 S (2021-2022)
- Romertallsvedtak VIII: Fullmakt til å pådra staten forpliktelser for investeringsprosjekter:UDI tildeles fullmakt til å pådra staten forpliktelser utover budsjettåret over post 01 og post 45 for å implementere IKT-systemer Norge har forpliktet seg til gjennom Schengenavtalen. Samlede forpliktelser og utbetalinger kan ikke overskride styringsramme på 206,7 mill. kroner for kap. 490. Fullmakten er ikke benyttet i 2022 da fremtidige forpliktelser dekkes av ubenyttet bevilgning på post 45 fra 2022 som skal søkes overført til 2023.
- Tilsagn om støtte utover gitte bevilgninger på kap. 490 post 72. Samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar kan ikke overskride 50 mill. kroner. Per 31. desember 2022 har UDI benyttet 1 934 mill. kroner av tilsagnsfullmakten.

Mulig overførbart beløp

Se egen kolonne i rapporten

Tabell 14 Oppstilling av artskontorrapportering 31.12.2022

Artskontorrapportering	Note	2022	2021
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	2 077 056	2 057 871
Salgs- og leieinnbetalinger	1	553 276	3 438 105
Andre innbetalinger	1	0	0
Sum driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet	-	2 630 332	5 495 976
Utbetalinger til lønn	2	840 375 744	773 602 793
Andre utbetalinger til drift	3	4 152 227 016	914 494 228
Sum driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet	-	4 992 602 759	1 688 097 021
Netto rapporterte driftsutgifter	-	4 989 972 428	1 682 601 045
Innbetaling av finansinntekter	4	0	0
Sum investerings- og finansinntekter	-	0	0
Utbetaling til investeringer	5	12 824 719	69 567 003
Utbetaling til kjøp av aksjer	5,8B	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	51 390	40 687
Sum investerings- og finansutgifter	-	12 876 110	69 607 690
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	-	12 876 110	69 607 690
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	4 185 647	3 538 644
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	-	4 185 647	3 538 644
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	851 913 492	309 850 592
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	-	851 913 492	309 850 592

Artskontorrapportering	Note	2022	2021
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)	-	1 316 571	1 230 770
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)	-	103 173 391	94 469 258
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)	-	0	158 750
Sum inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler	-	-104 489 962	-95 541 278
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet	-	5 746 086 420	1 962 979 405

Oversikt over mellomværende med statskassen	Note	2022	2021
Fordringer på ansatte	-	207 383	672 216
Kontanter	-	0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank	-	0	0
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-	-34 181 507	-28 458 656
Skyldige offentlige avgifter	-	-400 139	-186 710
Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse	-	-16 587 681	0
Mottatte forskuddsbetalinger	-	0	0
Lønn (negativ netto, for mye utbetalt lønn m.m)	-	0	0
Differanser på bank og uidentifiserte innbetalinger	-	0	0
Sum mellomværende med statskassen	8	-50 961 944	-27 973 150

Tabell 15 Note 1 Innbetalinger fra drift

Innbetalinger fra drift	31.12.2022	31.12.2021
Innbetalinger fra gebyrer	0	0
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
Tilskudd fra EU	2 077 056	2 057 871
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	2 077 056	2 057 871
Salgs- og leieinnbetalinger	-	-
Salgsinntekt brukt utstyr (Post 01)	0	250
Refusjon Lønn	234 000	0
Refusjon - Diverse	319 276	3 437 855
Sum salgs- og leieinnbetalinger	553 276	3 438 105
Andre innbetalinger	-	-
Sum andre innbetalinger	0	0
Sum innbetalinger fra drift	2 630 332	5 495 976

Tabell 16 Note 2 Utbetalinger til lønn

Utbetalinger til lønn	31.12.2022	31.12.2021
Lønn	707 321 285	618 075 583
Arbeidsgiveravgift	103 173 391	94 469 258
Pensjonsutgifter ¹⁵	48 736 936	69 579 663
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-35 638 245	-26 784 611
Andre ytelser	16 782 378	18 262 901
Sum utbetalingr til lønn	840 375 744	773 602 793
Antall utførte årsverk:	961	896

¹⁵ Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret. Premiesats for 2022 var satt til 9,2 prosent. Premiesatsen for 2021 var 12 prosent.

Tabell 17 Note 3 Andre utbetalinger til drift

Andre utbetalinger til drift	31.12.2022	31.12.2021
Husleie	98 714 456	109 519 581
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	256 766	206 907
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	63 843 691	32 988 525
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	77 138	0
Mindre utstyrsanskaffelser	4 690 626	2 088 451
Leie av maskiner, inventar og lignende	131 317 709	116 340 909
Kjøp av konsulenttjenester	163 362 543	149 218 207
Kjøp av andre fremmede tjenester	3 637 414 073	469 633 030
Reiser og diett	12 484 203	5 345 926
Øvrige driftsutgifter	40 065 812	29 152 693
Sum andre utbetalinger til drift	4 152 227 016	914 494 228

Tabell 18 Note 4 Finansinntekter og utgifter

Innbetaling av finansinntekter	31.12.2022	31.12.2021
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0

Utbetaling av finansutgifter	31.12.2022	31.12.2021
Renteutgifter	51 390	40 687
Valutatap	0	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	51 390	40 687

Tabell 19 Note 5 Utbetalinger til investeringer og kjøp av aksjer

Utbetaling til investeringer	31.12.2022	31.12.2021
Immaterielle eiendeler og lignende	5 704	741 725
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	8 431	14 705 524
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	12 810 584	54 119 754
Sum utbetaling til investeringer	12 824 719	69 567 003

Utbetaling til kjøp av aksjer	31.12.2022	31.12.2021
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

Tabell 20 Note 7 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	31.12.2022	31.12.2021
Tilfeldige og andre inntekter (Statskonto 530929)	4 185 647	3 538 644
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	4 185 647	3 538 644

Tabell 21 Note 8 Tilskuddsforvaltning

Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	31.12.2022	31.12.2021
Tilskudd til kommuner - Grunnsats	606 040 605	145 633 664
Tilskudd til andre	16 883 133	20 292 781
Tilskudd til husholdninger - Basisbeløp	179 882 352	55 381 034
Tilskudd til ideelle organisasjoner	24 822 447	25 744 096
Tilskudd til gjenbosetting (utlandet)	24 284 954	62 799 017
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	851 913 492	309 850 592

Tabell 22 Note 9 Sammenheng med statskassen

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen	31.12.2022 Spesifisering av bokført avregning med statskassen	31.12.2022 Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Investeringer i aksjer og andeler	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
Sum finansielle anleggsmidler	0	0	0
Kundefordringer	3 027 269	0	3 027 269
Andre fordringer	-136 434	207 383	-343 817
Bankinnskudd, kontanter og lignende *	0	0	0
Sum omløpsmidler	2 890 835	207 383	2 683 452
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum langsiktig gjeld	0	0	0
Leverandørgjeld	-39 482 219	0	-39 482 219
Skyldig skattetrekk	-34 181 507	-34 181 507	0
Skyldige offentlige avgifter	-400 204	-400 139	-65
Annen kortsiktig gjeld ¹⁶	-123 250 623	-16 587 681	-106 662 942
Sum kortsiktig gjeld	-197 314 553	-51 169 327	-146 145 226
Sum totalt	-194 423 718	-50 961 944	-143 461 774

* UDI har en bankkonto i Afghanistan International Bank pålydende 136 095,21 USD per 29. juni 2022 som ikke er tatt med i årsregnskapet. På grunn av situasjonen i Afghanistan er det usikkert om midlene fortsatt er disponible for UDI. UDI hadde per 31.12.2022 en kontantbeholdning pålydende 50 000 USD, som ble satt inn på bankkonto i DNB i 2023.

¹⁶ Per 31.12.2022 hadde UDI ubehandlede fakturaer på 52,443 mill. kroner

7 Oversikt over omtale av rapporteringskrav

Tabell 23 Oversikt over rapportering på Mål (M), styringsparametere (SP), oppdrag (O) og rapporteringskrav (R) fra tildelingsbrevet (tb) for UDI 2022

Krav fra tildelingsbrevet	Tekst i tildelingsbrevet	Referanse til årsrapporten
M1	Søkere får sin sak behandlet uten ugrunnet opphold	3.1, 3.1.1, 3.1.2, 3.1.3, 3.1.4, 3.1.5, 3.1.6, 3.1.7
M2	Alle som oppholder seg i Norge har avklart identitet og lovlig opphold	3.5.1, 3.5.2, 3.7
SP1	Antall og alder på ubehandlede saker	3.1
SP2	Realisering av gevinster ved Nasjonalt ankomstsenter	3.2.4
SP3	Effekten av arbeidet med retur	3.7
O1	UDI skal legge til rette for mest mulig forutsigbar saksflyt til UNE	3.3.2
O3	Gjennomgå praksis ved bosetting av barnefamilier med ulik oppholdsstatus i mottak	3.2.8
O4	System for oppfølging av tilbakemeldinger fra bosettingskommuner om bosettingsforberedende arbeid	3.2.8
O5	Forskning og kunnskapsutvikling	Vedlegg 2 til årsrapporten
O6	Gjennomgå praksis når det gjelder vurderinger av barnets beste	3.6.3
O7	Schengen IKT	3.4.4
O8	Regelverksendringer for mer effektiv saksbehandling	3.3 Rapport oversendt JD 1.12.22
O9	Vurdering av utfordringer og muligheter knyttet til samfunnsoppdraget	Del 5 fremtidsutsikter og rapport oversendt JD 12.9.22
R1	Prioriteringer og føringer knyttet til behandling av asylsaker	3.1.4, 3.1.5
R2	Saksbehandlingstid for arbeidssaker (faglært og sesong)	3.1.1, 3.1.2

Krav fra tildelingsbrevet	Tekst i tildelingsbrevet	Referanse til årsrapporten
R3	Saksbehandlingstid for søknader om oppholdskort til tredjelandsborgere etter EØS-reglene	3.5.6
R4	Uttak av overføringsflyktninger	3.6.1
O2	Partnerskap for migrasjon	3.7.2
R5	Nye metoder for aldersestimering	3.6.4
R6	Tilbakekallssaker	3.5
R7	Kvalitetsarbeid/læring fra tilbakekallssaker	3.5.4
R8	Bosettingsforberedende arbeid	3.2.8
R9	Formåls- og kostnadseffektivt mottakssystem	3.2.6
R10	Arbeidet med ankomstberedskap	3.2.3, 3.2.4
R11	Engangsløsningen for utlendinger med mer enn 16 års oppholdstid i Norge	3.6.5
R12	Forbedring og effektivisering av virksomheten	4.1, 4.3
R13	Konsulentbruk	4.11
R14	Antall læringer	4.12

8 Figur- og tabelloversikt

Figur 1 UDI sett i sammenheng med de andre aktørene i utlendingsforvaltningen per 1. januar 2023	7
Figur 2 UDIs organisasjonskart	8
Figur 3 Antall innkomne saker og klager i 2022 og prognoser for antall innkomne saker og klager ved inngangen av 2022.....	13
Figur 4 Antall saker og klager til behandling ved utgangen av året 2021 og 2022 etter sakstype.....	14
Figur 5 Median saksbehandlingstid for søknader som faglærte i antall dager 2022	15
Figur 6 Median saksbehandlingstid for familiemedlemmer til faglærte i antall dager	16
Figur 7 Antall søknader om beskyttelse der søker har oppgitt å være enslige mindreårig i 2021 og 2022, største land.....	17
Figur 8 Median saksbehandlingstid for alle asylsøkere og enslige mindreårige de siste tre årene, i antall dager (utenom kollektiv beskyttelse)	18
Figur 9 Antall personer i mottak for enslige mindreårige	19
Figur 10 Innkomne saker, syv største søkerland i 2021 og 2022 (ekskludert kollektiv beskyttelse).....	20
Figur 11 Ubehandlede asylsøknader ved utgangen av 2022 etter alder, ekskludert ukrainere og kollektiv beskyttelse.....	21
Figur 12 Innkomne og behandlede søknader og meldinger om statsborgerskap i UDI i 2022.	22
Figur 13 Median saksbehandlingstid for søknader statsborgerskap 2022 i antall dager.....	22
Figur 14 Antall ubehandlede tilbakekallsaker eldre enn to år ved utgangen av hvert tertial, etter type tilbakekall.....	36
Figur 15 EØS-registreringer i årene 2013 til 2022.....	38
Figur 17 Andelen som har reist med assistert retur innen 12 måneder etter avslag i UNE....	43
Figur 18 Assisterte returer per år i flukt- eller utvisnings sak til utreise etter tid fra UNE-vedtak	43
Tabell 1 Antall asylsøkere og nøkkeltall mottak	9
Tabell 2 Antall behandlede saker og klager	10
Tabell 3 Antall ubehandlede saker og klager	10
Tabell 4 Nøkkeltall fra årsregnskapet 2020-2022.....	10
Tabell 5 Totaloversikt kap. 490 Utlendingsdirektoratet. Tall i tusen kroner.....	11
Tabell 6 Oversikt over behandlede og ubehandlede saker og klager.....	12
Tabell 7 Vedtak om tilbakekall i UDI i 2022 etter hjemmel og utfall.....	35
Tabell 8 Vedtak i om tilbakekall i UDI i 2022 etter hjemmel og om personen i ettertid er innvilget oppholdstillatelse	35
Tabell 9 Saker behandlet etter utlendingsloven § 114 første ledd i 2022.	38
Tabell 10 Antall EØS-søknader til behandling i UDI per 31.12.2022 etter alder og hjemmel.	40
Tabell 11 Oppstilling av bevilgningsrapportering.....	60

Tabell 12 Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter	62
Tabell 13 Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart til neste år	63
Tabell 14 Oppstilling av artskontorrapportering 31.12.2022	67
Tabell 15 Note 1 Innbetalinger fra drift.....	69
Tabell 16 Note 2 Utbetalinger til lønn.....	69
Tabell 17 Note 3 Andre utbetalinger til drift.....	70
Tabell 18 Note 4 Finansinntekter og utgifter	70
Tabell 19 Note 5 Utbetalinger til investeringer og kjøp av aksjer.....	71
Tabell 20 Note 7 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten.....	71
Tabell 21 Note 8 Tilskuddsforvaltning.....	71
Tabell 22 Note 9 Sammenheng med statskassen.....	72
Tabell 23 Oversikt over rapportering på Mål (M), styringsparametere (SP), oppdrag (O)og rapporteringskrav (R) fra tildelingsbrevet (tb) for UDI 2022.....	73

9 Vedlegg

---

1. Regnskapsrapport for 2022
2. Rapportering på FoU – Oppdrag 5
3. Rapport 2022-1 Virkninger av utvalgte bestemmelser i utlendings- og statsborgerregleverket
4. Rapport 2022-2 Virkninger av endringer i utlendings- og statsborgerregelverket 2021-2022